

Südamekodud OÜ noolib Käru hooldusravikeskust

Lk 5

Järelevastamisel ei tohi
hinnet alandada

Lk 6

ILMUB SAAREMAAL, HIIDMAAL, RAPLAMAAL, VÕRUMAAL, LÄÄNEMAAL JA JÕGEVAMAAL
Tule saartele sa!
Värskeimad uudised www.meemaa.ee | Facebook.com/meemaa

Lk 17-20

Paul Daniel,
tagasihoidlik
kitarrivõlur

Lk 12-13

Käsitöölane

Käsitöölantide
põnev maailm

Lk 21-22

HOLMES & MEYERS
Metsasöbralik ettevõtmine

**Kase küttepuid
lepa ahjupuid hinnaga!**

Telli tel 600 5323

RAPLAMAAL Sõnumid

KOLMAPÄEV, 31. mai 2017 Nr. 22 (2980)

Sõltumatu nädalaleht | www.sonumid.ee | Hind 1.98 €

FlexiWork
Lühikesed püksid
6904/8704
90 €

FlexiWork pikaadipüksid
6905/8604, 6905/8704
108 €

FlexiWork pikad ilma
rippplaskutega tööpüksid
6903/0404, 6903/8704
120 €

FlexiWork pikad rippplaskutega tööpüksid
6902/8604, 6902/8704, 6902/0404, 6902/9504
132 €

FlexiWork pikad rippplaskutega tööpüksid
6902/8604, 6902/8704, 6902/0404, 6902/9504
132 €

Osta Tamrexi kauplusest
SNICKERS Workwear
FlexiWork tööpüksid,
ja osale **JETTA** loosimises.

**FLEXI
WORK**

TAMREX

Ei mingit allahindlust ja pusa on sinu!

Kui ostad ükskõik millised SNICKERS Workwear tööpüksid
tavahinnaga, anname sulle kapuutsiga **PUSA** art 2823/0400

TASUTA väärtus 55 €

Snickers Workwear
kapuutsiga pusa
art 2823/0400 (väärtus 55 €)

6307/2304
94 €

3212/7404
98 €

6200/5151
108 €

6215/0404
119 €

Tasuta pusa kampaania kestab 01.04-31.08.2017 või kuni kingitusi jätkub. Kampaaniad ei kehti laste pükste ostu puhul.

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN
Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35

TARTU
Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNU
Riia mnt 169a, Savi 3

RAKVERE
Pikk 2

VILJANDI
Riia mnt 42a

JÕHVI
Tartu mnt 30

VÕRU
Piiri 2

VALGA
Vabaduse 39

NARVA
Maslovi 1

HAAPSALU
Ehitajate tee 2a

PAIDE
Pikk 2

JÕGEVA
Tallinna mnt 7

TÜRI
Türi-Alliku

RAPLA
Tallinna mnt 2a

Juhtkiri

Raplas läks seis korraks päris põnevaks

Vahetult valimiste eelsel ajal ei pruugi poliitikute käitumine alati ja igas olukorras päris adekvaatne olla. Siis võidakse teha või öelda asju, mida hiljem ehk väga enam meenutada ei tahakski.

Jutt ei ole ainult Riigikogu saadikutest ja valitsuskabineti liikmetest, kellel on ebaõnnestumise korral kaotada väga palju, vaid ka kohalikest tegijatest, keda võib viimastel valimiseelsetel kuudel tabada samasugune „poliitiline vappelavik“, millel võivad olla väga huvitavad tagajärjed.

Eelmisel nädalal selgus, et Rapla vallavolikogu Reformierakonna fraktsiooni kuulunud Kristjan Aller, Rain Oksaar ja Margus Tamberg on koalitsioonist lahkunud. Vaevalt, et seda saab seletada ainult valimiste-eelse tavapärase tõblemisega, sest märke sellest, et Reformi pink ei ole Raplas üksmeelne, oli märgata juba ammu. Erimeelsusi tuli ette mitmes küsimuses, kõrvalt vaadates tundub aga, et kõige enam vaidlusi on sünnitanud ikkagi valla uue hooldekodu rajamisega seonduv.

Hetkel ei ole selle teema sügavam lahkamine siiski kõige olulisem. Piisab sellest, kui nendime, et kolmiku otsus ei olnud küll päris ootuspärane, kuid siiski mitte ka hoopis ootamatu. Selle tulemusel on Rapla vallavolikogus kujunenud olukord, kus koalitsiooni 12 hääle vastas seisab 13 opositsiooni häält ja Reformierakonna tahte läbisurumine on nüüd kas just päris võimatu, aga tõsiselt raskendatud kindlasti.

Küsimus on veel ainult selles, kas kolmiku kõrvaleastumine tähendab ühtlasi lähenemist opositsiooni enamuse moodustavale Rapla Vallakodanike Liidule või on seotud ainult Reformierakonna fraktsioonist eemaldumisega. Viimane võib tähendada, et koalitsioon tervikuna ei ole veel nurka mängitud. Aga nii või teisiti on neli kuud enne valimisi Raplas tegemist vähemusvalitsusega, mille tulemusel võib siin hakata juhtuma mida iganes.

Näiteks pole ju üldse välistatud, et uues olukorras võiks opositsiooni tabada „poliitiline vappelavik“ ja nad teevad katse umbusaldada vallavanemat. Põhjusi selleks justkui isegi oleks. On ju viidatud, et 2016 sõlmis Rapla vallavalitsus lepingu RÜG-i lifti ehitamiseks, võttes endale rahalisi kohustusi, milleks tal polnud eelarves vahendeid. Tõsi, tookord see kuidagi sumbus ja volikogu eraldas lisaelarvega vajaliku summa, aga nüüd, kui ilmneb uusi võetud rahalisi kohustusi, ei pruugita nii kergelt tehtut unustada. Ja see pole kaugeltki veel kõik, mis opositsiooni tegutsema võiks ajendada.

Loomulikult on need esialgu pelgalt spekulatsioonid, millele ei pruugi midagi järgneda. Aga valmis tuleb olla kõigeks, sest valimiste-eelne aeg pakub närvikõdi kõigile, nii poliitikutele kui ka publikule.

Ajaleht 124 aastat tagasi

Wäljamaa sõnumeid

Olevik 31. mail 1893

Saksamaalt

- Saksamaal on katsutud turbast piiritust ajada ja 1000 kilogrammi kuivatatud turbast on 62-63 liitert piiritust saadud.

- Alam-Ingelheimis on üks hr Odenheimer jälle seesuguse riide välja arvanud, mis kuulisi läbi ei lase. Sõjaminister on seda läbikatsumise alla võtnud ja käskinud leidust saladuses pidada.

Türgimaa

- Et türklaste sõprus inglaste vasta üsna otsas on, tulla, nagu „Daily News“ile Konstantinopolist teatatakse, mitmest põhjusest. Nii ei võivat türklane seda ialgi unustada, et Inglismaa pärast Plevna lahingut Venemaale sõda ei kuulutanud,

ka olevat inglaste toimetused Egiptuses ja Arabias türklastele ainult pahanduseks.

„Novosti“ tähendab selle juurde, et inglased armeenlastele ja arablastele endist omavalitsust lubavad, kus juures nad siis inglaste kaitse alla saaksivad. See ei olevat aga Venemaale ükskõik, mis Türgimaast saab, sest igale riigile on see kasulik, kui tal naabriks nõrk on, kui tugev. Isegi inglased ei soovi Aasias Venemaaga piiri piiri vasta olla, vaid hoiavad Afganistani sääl vahel. Ja mis tähendavad siis Venemaaja aastaate vältusel võidetud võidud idamaal, kui inglane ennast nüüd sinna ette pesitab? Inglise Egiptusse asumine olevat sellepärast Venemaale veel kardetavam, kui Austria tembutused Balkani poolsaarel.

Südamelt ära

Mulle meeldivad kallistused

Stina Andok

Ma ei mäleta täpselt, millal, aga mingis vanuses hakkasime kõik sõbrannadega teineteist kallistama iga kord, kui pärast koosviibimist laiali läksime. Sellest sai mõnus komme. Küllap oli sellist kallistamist lahkumishetkedel ka varem, eriti pereringis, aga mäletan, et siis sai sellest justkui riitus, ilma milleta tundus imelik.

Nüüd on kuidagi kujunenud elu sedasi, et neid, kes on mulle väga kallid ja keda ma väga sageli näen, mõnda suisa iga päev, enam väga kallistama ei kipu. Asi ei olegi niivõrd selles, et ei taha, aga tundub juba justkui kohatu inimest iga päev mitu korda embama hakata.

Enda puhul võin muidugi öelda, et kallistan suuresti vajadusest. Kui kõik on korras ja tunnen, et mu lähedased on

mulle ka lähedased nii hingelt kui ka füüsiliselt, siis ma võin kallistada, aga ei pea. Kui aga miskipärast on olnud riid või mulle lihtsalt tundub, et kallis inimene on pisut kaugeks jäänud, on üks kalli lausa hädavajalik.

Selle loogika järgi elades, ilma sellele pidevalt mõtlema, võib juhtuda, et abikaasa ei saagi iga päev üht head embamist. Ega saa mina temalt. See ei olegi teab mis kole ega tee mind õnnetuks. Pigem olen vist lihtsalt seda tüüpi inimene, kes ei pea pidevalt armastust kinnitama ega vaja ise seda kinnitust teistelt.

Puudutused on vahel aga

Puudutused on vahel aga imelised vahendamaks seda, mida on raske sõnadesse panna.

imelised vahendamaks seda, mida on raske sõnadesse panna. On kohe kuidagi nii, et kui hinges on igatsus, tajud kellegi kurbust või vastupidi, tahaksid hoopis väga rõõmu jagada, siis on nii lihtne kallistada, öläle patsutada või kätest kinni haarata. Üheainsa puudutusega, selle tühipalja žestiga võid edasi anda kõik

selle, mida on vahel liiga raske välja öelda või mida lihtsalt ei oskagi sõnadesse panna.

Ulatades inimesele abikäe, silitades lapse pead, toetudes oma sõbrale, võttes oma kaasal jalutades käest kinni – need lihtsad liigutused kinnitavad nii tähtsaid asju. Väikese puudutusega saad inimesele teada anda, et ta on sinu jaoks tähtis, sa aktsepteerid teda, sa oled tema jaoks olemas, sa hoolid.

Eelmisel laupäeval Raplamaa memme-taadi suvepeol nägin igas nurgas sooje puudutusi, kätest kinni hoidmist ja pigistan-silmad-kinni-ja-naudin-tüüpi kallistusi.

Võin vaid oletada, kui suurt rõõmu see neile võis tuua. On ju

teada-tuntud asjaolu, et kallistused mõjuvad teraapiliselt.

Siit ka üleskutse, mille esitan eelkõige iseendale – puuduta ja kallista inimesi senisest julgemalt. Eriti neid, kes seda võiksid vajada, või tee seda, kui ise puudutusi vajad. Kuldreegel ju ütleb, et paku inimestele seda, mida soovid neilt vastu saada.

Küsitlus

Mida tahaksite Paluküla Hiiemäele?

Katre, kontoritöötaja: Ma ei ole seal käinud, ei tea sellest midagi, ma ei ole kohalik.

Elme, müüja: Ei ole seal käinud, olen sõitnud mööda teotsast. Kunagi väga ammu sai kelgutamas käidud. Ei tea, mis seal võiks olla.

Triinu, peaspetsialist: Ma ei ole käinud seal. Hiiemäe toetamine tundub mulle tore. Võiks olla selline seiklusrada või seikluspark, mis ei häiriks loodust.

Harri, ehitaja: Võiks arendada suusakeskuse sinna, see on normaalne areng. Puukummardaja jama ei taha ma kuulda.

Tõnis, sõjaväelane: Olen seal suusatanud. Sportida on seal hea küll, iseasi siis, kui tõsiselt ümber ehitatakse. Pigem pooldan hiie kaitsmist.

Milvi, kodune: Mingit sportlikku tegevust võiks seal olla.

Küsis Stina Andok
Pildistas Siim Solman

Päevapilt

Tekst ja foto: MARILIIS VEST

Kiiruskaamerad on jõudnud ka metsadesse.

Järvakandi klaasitehas lubas külalised tootmisruumidesse

Siim Jõgis

Owens-Illinois (O-I) rahvusvahelisele kontsernile kuuluv Järvakandi klaasitehas tavapäraselt külalisi oma territooriumile ei luba. Erandiks oli laupäev, 27. mai, kui oli avatud uste päev, kuhu olid oodatud kõik soovijad.

Kohalike inimeste huvi selle sündmuse vastu kõneles näiteks see, et juba kella kümnest hommikul oli sissepääsu juurde moodustunud pikk järjekord.

Emafirma O-I on viimase kolme aasta jooksul Järvakandi tehase tegevusse investeerinud ligikaudu 27 miljonit eurot. Rapla maakonna kontekstis on tegemist astronoomiliselt suure summaga. Tulemuseks on tipp tehnoloogial põhinev maailmatasemel klaasitootmine. Märkimisväärne on see, et pärast investeerimist valmib Järvakandi tehases iga päev 700 000 klaaspakendit.

Laupäeval kella kümnest kolmeni oli külalistel ainulaadne võimalus vaadata, kuidas toodetakse pakendeid maailma juhtivatele toidu- ja joogibrändidele. Ühtlasi said külalised näha klaasitootmise ajalugu Järvakandi klaasimuseumis ning kogeda Järvakandi klaasistuudios ajaloolist klaasitootmist. Tõenäoliselt kõige põnevam osa päevast oli ekskursioon tehase siseruumides. Niisama naljalt kedagi võrast sinna sisse ei lasta.

Ekskursiooniga käisid kaasa ranged reeglid, millest kõik pidid kinni pidama. Pilti siseruumides teha ei tohtinud, mis tähendab, et nutitelefoni ja fotokaameraid tuli maha jätta. Ekskursioon ise kestis ligikaudu kümme minutit

ning selle käigus sai näha klaaspudeli valmimise erinevaid etappe.

Koos avatud uste päevaga läks lahti ka kandideerimine tootmise laienemisega tekinud uutele töökohtadele. Tehase personalijuht Helen-Ethel Moora selgitas, et üks avatud uste päeva läbiv idee oligi tutvustada võimalikele uutele töötajatele O-I pakutavaid tingimusi. Samas oli päev mõeldud selleks, et praegused töötajad saaksid oma lapsed kaasa võtta ning näidata, kus nende vanemad töötavad. Kohal oli palju ka Järvakandi tehase endiseid töötajaid, kes tulid vaatama, kuidas nende kunagised tööpaigad tänaseks muutunud on.

Helen-Ethel Moora rääkis, et 27 miljoni euro suurune investering tähendab Järvakandi klaasitehasele seda, et kümneviieteist aasta perspektiivis ei ole remondi ega sisustuse täiendamisega vaja rohkem tegeleda. "See annab töötaja-

tele kindlustunde, et nende töökohad selle aja jooksul ära ei kao," sõnas Moora.

Järvakandi tehase juhi Piotr Jakubaszko sõnul tehti viimane kahe miljoni eurone investering liivapuhastustehasesse. "Kohaliku liiva kasutamine ja puhastamine muudab tootmise stabiilsemaks ning turvalisemaks," ütles Jakubaszko. "Jätkame oma tehase arendamisega ning otsime tööle liinioperaatoreid ja automaatikainsenere," lisas ta.

1879. aastal asutatud Järvakandi klaasitehas kuulub maailma suurimale klaaspakendite tootjale O-I. 23 riigis tegutseva rahvusvahelise firmaga pakub O-I ülemaailmseid karjäärivõimalusi. Korporatsiooni 2016. aasta käive oli 6,7 miljardit dollarit ning tööd pakutakse 79 tehases 27 000 inimesele. O-I omandas Järvakandi tehase 1995. aastal ning seal töötab praegu 160 inimest.

Owens-Illinois, Inc. (NYSE: OI) on maailma suurim klaaspakenditootja ning paljude maailma juhtivate toiduaine- ja joogitööstusettevõtete eelistatud koostööpartner. Ettevõtte tulud olid 2016. aastal 6,7 miljardit USA dollarit ning ettevõtte 23 riigis asuvas 79 tehases töötab kokku üle 27 000 inimese. O-I, mille kontserni peakontor asub Ohios Perrysburgis, toodab ja tarnib pidevalt laienevale maailmaturule turvalisi, keskkonnasäästlikke, puhtaid, silmapaistvaid ja tootemarki kujundavaid klaaspakendeid. Lisateabe saamiseks külastage veebisaiti o-i.com.

O-I Production Estonia AS ootab oma meeskonda KVALITEEDI KONTROLÖR-PAKKIJAT (töökoht Järvakandis)

Sinu töö eesmärk on valmistoodangu kvaliteedi kontroll, ebakvaliteetsete toodete hulgamine ja kvaliteetsete toodete pakkimine.

Ootame Sind kandideerima, kui oled:

- Valmis meeskonnatöökse ning talud rutiini
- Valmis töötama vahetustega töögraafikuga (6.00-18.00 : 18.00-6.00)
- Kohusetundlik ning vastutav

Omalt poolt pakume:

- Väljaõpet
- Suurepärase ja toetavat meeskonda
- Konkurentsivõimelist töötasu

Kandideerida soovijatel palume saata enda andmed koos elulookirjeldusega meiliaadressile kandideeri.estonia@o-i.com

Kella kümnest hommikul oli sissepääsu juurde moodustunud pikk järjekord.

Fotod: SIIM SOLMAN

Politseiteated

Kehtna vald

26. mail avastati, et Kehtna alevikus oli sisenetud laohoonesse ja varastatud 300 liitrit diislikütust. Vargusega tekitati kahju umbes 300 eurot, sissetungimisega põhjustatud kahju on täpsustamisel.

Kohila vald

26. mail teatati politseile, et Kohila alevis lõi 53-aastane alkoholihoobes mees oma samuti alkoholi tarvitanud abikaasat. Politsei toimetas mehe esialgu kainenema.

29. mail teatati politseile, et 53-aastane mees kasutas füüsilist vägivalda oma täisealise tütre suhtes ja põhjustas sellega viimasele füüsilist valu.

Rapla vald

23. mail avastati, et Rapla asuvast kauplusest on tööriistastendilt varastatud Makita akulööktrell DHP481SP1 ja Makita akutrell. Kahju on kokku 709,20 eurot.

23. mail varastas 54-aastane mees Rapla asuvast kauplusest 40 euro väärtuses alkohoolseid jooke. Mees peeti kaupluse töötajate poolt kinni ja kaup tagastati.

25. mail omastati Viljandi maanteel asuvast tanklast 55-aastase mehe mobiiltelefon Sony Xperia Z5Dual E6633. Kahju on 400 eurot.

26. mail teatati politseile, et Rapla Tallinna maantee kaupluses varastati kassalehti äärelt 88-aastasele mehele kuuluv rahakott, milles olid dokumendid, sularaha ja kaks hõbesõrmust. Kahju on 247 eurot.

Politsei- ja piirivalveamet

Süüdati hakkepuiduhunnikud

28. mail sai politsei teate, et Kohila vallas Salutaguse külas süüdati põlema kaks hakkepuiduhunnikut. Kell 19.55 teatati tulekahjust häirekeskusele. Päästjad selgitasid sündmuskohal välja, et põles kaks hakkepuiduhunnikut, vastavalt 30 ja 100 meetri pikkused. Kell 1.30 tulekahju kustutati. Kahjustada sai ka umbes 300 ruutmeetri ulatuses metsaalust ja 200 ruutmeetri ulatuses viljapõldu. Kui suur oli tekitatud kahju, selgitab uurimine.

Raplamaa Sõnumid

Kolm küsimust Kadri Simsonile

17. mai lehes kirjutas Raplamaa Sõnumid, et Lelle-Pärnu raudteelõigu saatus on lahtine. Seoses sellega esitasime majandus- ja taristuministrile Kadri Simsonile mõned küsimused võimalike lahenduste kohta. Vastustest paistab välja, et konkreetseid lahendusi veel pole.

Mariliis Vest

Ütlesite, et ministeeriumil seisab Lelle-Pärnu liini osas otsuse tegemine veel ees. Mida see tähendab? Kas mitte Vabariigi Valitsus juba ei otsustanud jätta Lelle-Pärnu raudteelõik rahastamata?

Antud liini edasine opereerimine ei ole otseses sõltuvuses investeeringuprogrammi raames langetatud otsustega. Otsus investeeringu tegemiseks on võimalik teha pärast regionaalse raudteevõrgu arendamise kava valmimist, eeldatavalt juunikuus.

Tõsi on see, et kui kapitaalremonti liinil lähiaastatel ei toimu, siis suure tõenäosusega tuleb lõigul kiirust langetada – see aga ei tähenda liini sulgemist. Õnneks on Pärnumaal väga hästi toimivad maakonnasisesed bussiliinid, nii saab näiteks Tootsi raudteejaamast ka täna vaid kaks korda päevas rongiga Pärnusse, aga kaheksa korda päevas bussiga. Lähiaastatel algab ka Rail Balticu ehitus,

Majandus- ja taristuminister Kadri Simson.

Foto: SIIM SOLMAN

mis hiljem Lelle-Pärnu lõiku asendada võiks.

Raplamaa inimesi huvitab ikka, mis Raplamaal saab. Lelle elanikud ütlesid, et bussiliiklus on seal kõvasti kehvem kui rongiliiklus. Seega ei saa loota bussiliiklusele nii, nagu saab Pärnumaal. Mis saab Raplamaal, kui Lelle-Pärnu lõik vajalikku investeeringut ei saa ning peaks kaduma? Ja kuidas saaks Rail Baltic hiljem Lelle-Pärnu lõiku asendada? Nagu Rapla maa vanem ütles, siis suurte vaidluste tulemustel saadi sõidutrajektori sisse üldse Rapla peatus. Lelles ei hakka RB peatuma ja seega ei ole kohalikele sellest mingit lahendust?

Nagu mainitud, ei ole täna

veel Lelle-Pärnu lõigu tulevik päris selge. On teada, et liinil tuleb kiirust alandada, kuid liini sulgemise osas midagi konkreetset planeeritud pole, see selgub edasiste arutelude tulemusena. Lähituleviku kontekstis on liin säilimas ning igapäevane liiklus toimib endiselt.

Raplamaa ühenduste osas on selge, et kui ka Lelle-Pärnu ühendus peaks kaduma, ei kao seetõttu Rapla ühendus Tallinna, Türi või Viljandiga. Lelle peatus jääb endisel kujul alles. Küll aga võib kannatada ühendus Pärnuga. Mis puudutab Rail Balticut, siis siinkohal pidasin ennekõike silmas Tallinn-Rapla-Pärnu vahelist ühendust, mida Rail Baltic kindlasti parandab.

Ütlesite, et Pärnu ühendus võib kannatada küll. Kas see konkreetsemalt tähendakski just seda, et on oht, et Kohila-Rapla-Lelle-Eidapere inimesed ei saagi tulevikus enam Pärnu poole liikuma (juhul, kui Lelle-Pärnu raudteeühendus peaks kaduma)?

Nagu varasemalt mainitud, töötab Lelle-Pärnu raudteeliin hetkel edasi ning vähemalt lähiaastatel ei ole kohalike jaoks mingit suuremat muutust tulemas. Teadupärast on uus valitsuskoalitsioon senisest enam panustamas ka kohaliku ühistranspordi arengusse ning on võimalik, et maakondlikud ühistranspordikeskused teevad koostööd maakonnaülestes bussiliinide opereerimiseks, mis antud mureküsimuse lahendaks.

Päästeteated

Kohila vallas põles mitmes kohas metsaalune

26. mail kell 17.43 sai häirekeskus teate tulekahjust Pukamäe külas Ristiku tänaval. Teataja sõnul põles võsa. Päästjad kustutasid tulekahju kell 18.

26. mail kell 18.45 teatati häirekeskusele tulekahjust Loone külas. Teataja sõnul nägi ta metsa tagant paksu, tumedat suitsu. Mis põles, seda ei osanud ta öelda. Päästjad selgitasid välja, et põles umbes 1000 ruutmeetrit metsaalust. Päästjad piirasid tulekahju sisse ning kustutustööd lõpetati kell 23.58. Kokku põles ligi 2 hektarit maastikku.

28. mail kell 20.28 teatati häirekeskusele taas tulekahjust Loone külas. Teataja sõnul põles mets. Päästjate saabudes selgus, et põles metsaalune pinnas umbes 2 hektari suurusel alal. Tulekahju kustutati kell 23.31.

Tuleohtlik aeg toob kaasa kulupõlenguid

26. mail kell 15.33 teatati häirekeskusele kulupõlengust Juuru vallas Järlepa külas Tammemäe tänaval. Päästjad likvideerisid umbes viie ruutmeetri suuruse metsaaluse põlengu.

26. mail kell 19.02 teatati häirekeskusele tulekahjust Kehtna vallas Lau külas. Sündmuskohal selgus, et põles umbes kolmemeetrise läbimõõduga lõke ning kulu. Tulekahju kustutati kell 20.01.

Lääne päästikeskus

Teepervel vedelev silokile risustab keskkonda

Helerin Väronen

Järvakandist Pärnumaa piirile lähenedes võib teeserval näha vedelemas silopallide kilejuppe. Tekib küsimus, kas selline kile võib tekitada keskkonnoahtu ja mida üldse peaks sellise jäätmega tegema.

“Silokiled kuuluvad probleemtoodete hulka, mistõttu on silokilesid müüval ettevõttel kohustus need tasuta kokku koguda, kas siis ise või läbi muu organisatsiooni. Enamasti põllumeestel see nii toimibki ehk nemad saavad oma silokiled tasuta ära anda,” selgitas keskkonnanõuandja Raplamaa büroo juhataja Marek Saar.

“Konkreetsel juhul on tõenäoliselt tegemist põllumehega, kes pole silokilesid

kohe kokku kogunud või on ilmastikuolud teinud oma osa. Kuna olemuselt pole tegemist ohtlike jäätmetega, siis keskkonnoahtu nad iseenesest ei kujuta, pigem on teema keskkonna risustamises.”

Küsimusele, kuhu Raplamaal selliseid jäätmeid ära anda saab, vastas Saar, et põllumajandusplasti saab ära anda Mäepere jäätmejaama Raplas (Ragn-Sells AS-i jäätmeloo alusel).

Põllumajandusplasti alla kuulub põllumajanduses või aianduses kasutatav silopallikile, silokattekile, kiletunnel, kattevõrk ja plastnõör. Põllumajandusplasti jäätmeid kogub nende tootja, tagades, et igas Eesti maakonnas oleks vähemalt üks kogumispunkt. Tasuta saab ära anda puhast põllumajandusplasti.

Silopallide kilejuppe täis põlluserv.

Foto: SIIM SOLMAN

Südamekodud OÜ noolib Kärü hooldusravikeskust

Tänavu veebruaris kirjutas Eesti Ekspress, et endine Reformierakonna peasekretär Martin Kukkk, ettevõtja Rain Rosimannus ja advokaat Jako Laanemägi plaanivad luua Eestisse hooldekodude ketti. Nende ettevõtte nimi on Südamekodud OÜ.

Siim Jõgis

Ühe hooldekoduna teiste seas plaanitakse omandada ka AS-i Kärü Hooldusravi Keskus operaatoritegevus. Kärü vallavanem Elari Hiis ütles, et sellekohased läbirääkimised on käinud viimased kolm kuud. Vallavolikogu müügi osas otsust langetanud veel ei ole.

Nii Kukkk kui ka Laanemägi tõdesid, et enne volikogu vas-

tavat otsust nad väga põhjalikult oma plaanidest avalikult rääkima ei soostu. Nii palju nad siiski avaldasid, et kui volikogu otsustab hooldekodu opereerimistegevuse neile võõrandada, võtaks Kärü Südamekodu OÜ enda peale lisaks muudele kohustustele ka investeerimiskohustuse. See kohustaks neid lisaks olemasolevatele kohtadele juurde looma vähemalt 40 uut teenuskohta.

“Hooldekodu laiendus võimaldaks arusaadavalt Kärusse luua uusi töökohti. Ühtlasi väärrib mainimist, et hooldekodu olemasolevate klientide ja personali jaoks jääksid tingimused samaks ning laiendamise perspektiiv pigem avardaks vallaelanikele kodulähedase teenuse kättesaadavust,” sõnas Jako Laanemägi. Tulevikuvisiooni kohaselt moodustaks Südamekodud OÜ nüüdisaegsete hooldekodude üle-eestilise võrgustiku. Kukkk ja Laanemägi ütlesid mõlemad, et tegemist oleks pika ta-

suvusajaga investeeeringuga ning kasumit loodetakse selle pealt teenida kümne-viieteist aasta perspektiivis.

Praegu on AS Kärü Hooldusravi Keskus valla omanduses. Volikogu on võimalikku võõrandamist juba arutanud, kuid heaks ei ole seda veel kiidetud. Neljapäeval, 25. mail oli Kärü vallavolikogu istungil päevakorras teise punktina “Ettevõtte AS Kärü Hooldusravi Keskuse tegevuse võõrandamine, hoonestusõiguse seadmine Kärü Südamekodud OÜ (registrikood 14262235) kasuks, võõrandamislepingu heakskiitmine”. Otsust müümise või müümata jätmise kohta siiski veel ei langetatud.

Vallavanem Elari Hiis põhjendas olukorda sellega, et volikogu ei jõudnud notari käest saadud lepingut üle vaadata ning nii lükati otsustamine edasi. Järgmine Kärü vallavolikogu istung on esmaspäeval, 5. juunil ning väga võimalik, et otsus langetatakse just sel päeval.

Raplamaa läheb viimase miili projektiga kaasa

Raplamaa Omavalitsuste Liit (ROL) otsustas kaasa minna kiire internetiühenduse rajamise ehk nn viimase miili projektiga. Vastava otsuse langetas ROL neljapäeval, 25. mail toimunud täiskogul. Viimase miili teema on arutluse all olnud ka varem, kuid konkreetse otsuseni toona ei jõutud.

Siim Jõgis

Seekord oli üheks kaalukeeleks Läänemaa, kes Rapla maakonda kaasa kutsus. Endal neil Euroopast laenu taotlemiseks vajalikku 25 000 inimest ei ole, koos saaks selle numbri kenasti kokku. Neljapäeval ROL-i täiskogul tutvustas viimase miili projekti Topest OÜ esindaja Olav Harjo. Topest OÜ tegeleb tehnovõrkude arenduse ja haldamise alaste

konsultatsioonide ning projektijuhtimisega peamiselt just lairibavõrkude valdkonnas.

Harjo rõhutas, et tegemist on tulevikku suunatud projektiga, mille tegelik kasu võib välja tulla alles kümneviieteist aasta perspektiivis. Tema pooltunnise ettekande läbiv motiiv oli see, et digilõhe maa- ja linnapiirkondade vahel tuleks kaotada. Harjo ettepanek oli, et Lääne- ja Raplamaa võtaksid viimase miili projekti käsile koos.

Täiskogul oli kohal ka Läänemaa Omavalitsuste Liidu (LOVL) esimees Deiv Rahumägi. Ta selgitas, et LOVL oli sellele projektile juba roheline tule andnud, kuid neil oli vaja partnerit. Selleks oleks sobinud Harju- või Raplamaa ning pilk jäi pidama just Raplamaale. Rahumägi ütles, et ROL-i neljapäevane otsus oli just see, mida ta kuulda lootis.

Nüüd on esimene samm uue võrguettevõtte loomine ning uuringu läbiviimine, et selgitada praegune seis maakonnas, ehk kui kättesaadav on lairibaühendusega kiire internet.

Täiskogul oli juttu, et uuring läheb maksma 25 000 eurot pluss käibemaks ehk laias laastus 30 000 eurot. Selle peavad katma vallad. ROL-i esimees Margus Jaanson ütles, et eesmärk on selle projektiga muidugi lõpuni minna, aga esmalt oodatakse ära uuringu tulemused. Siis saab hakata plaanima järgmisi ettevõtmisi.

Täiskogus oli väga oluline, et kõik kümme Raplamaa valda sellega kaasa tuleks. Kui üks omavalitsus oleks olnud vastu, oleks kogu projekt katki jäänud terve maakonna jaoks. Jaansonil sõnul oli eriti hea see, et positiivselt suhtus sellesse ka Kärü vald, kes on haldusreformi käigus liitumas Türi vallaga. Öhus on võimalus, et ka Türi ise ühineb Lääne- ja Raplamaa algatusega ning liitub viimase miiliga. Kindel see siiski veel ei ole.

Margus Jaanson ütles, et kui see projekt õnnestub, on sellel tugev perspektiiv terve piirkonna jaoks, sest see loob võimalused kiire interneti levikuks. Esmase uuringu tulemusi on oodata käesoleva aasta oktoobri lõpuks.

Täiskogu ei jõudnud ROL-i kinnistu osas konkreetse lahenduseni

Raplamaa Omavalitsuste Liit (ROL) arutas neljapäeval, 25. mail toimunud täiskogu istungil Alu tee 1B hoonestusõiguse üleandmist Rapla vallale hooldekeskuse rajamiseks.

Siim Jõgis

Juba pikemat aega öhus olnud teemale oodati ROL-i täiskogult konkreetset lahendust, kuid selleni saadikud ei jõudnud. Siiski oli öhus kaks võimalikku varianti, mis läbi arutati. Üks neist jõudis ka hääletamiseni.

Esimese ettepaneku tegi Juuru vallavolikogu esimees Sirje Endre. Tema visiooni

kohaselt võinuks ROL kõnealuse maatüki anda Rapla vallale lihtsalt heategevuslikus korras. See ettepanek läks hääletusele. Heakskiidu saavutamiseks oleks vaja läinud 11 toetushäält ehk üle poole ROL-i laua taga oleva kahekümne inimese häälest. Tegelikult kogus see ettepanek kuus poolt- ning kaks vastuhäält. Erapooletuid oli viis. Igal vallal on hääli kaks – üks vallavanemal ja üks volikogu esimehel. Kõik hääleõiguslikud omavalitsuste liidu liikmed neljapäeval siiski kohal ei olnud ja nii jäigi Sirje Endre ettepanek heakskiiduta.

Teise ettepaneku tegi Kohila vallavanem Heiki Hepner. Tema idee põhines neljapäevase istungi ühel varasemal päevakorrapunktil. Enne Alu tee kinnistu arutelu oli sama

laua taga jutuks lairiba kiire internetiühenduse ehk nn viimase miili projekt. Et läbi viia esialgne uuring, peavad Raplamaa vallad tasuma 30 000 eurot. Hepner pakkus välja, et vastutasuks kõnealuse krundi eest võiks Rapla vald tasuda terve maakonna eest kogu selle summa. Idee tekitas saalis küll elevust, kuid konkreetset toetust see ei saanud. Samuti ütles Rapla valla esindajana ROL-i laua taga istunud Tarmo Lukk, et temal ei ole volitusi sellise ettepaneku aktsepteerimiseks.

Kuna samal päeval toimus ka Rapla vallavolikogu istung, jõuti omavalitsuste liidu täiskogul seisukohale, et Tarmo Lukk tutvustab Heiki Hepneri ettepanekut seal. ROL-i edasised käigud sõltuvad juba Rapla vallavolikogu seisukohtadest.

Rapla volikogu võtab hooldekeskuse asukoha suhtes mõtlemisaja

Mariliis Vest

Informatiivse päevakorrapunktina arutas Rapla vallavolikogu neljapäeval istungil Rapla hooldekeskuse asukohaga seonduvat, mis samal päeval oli olnud teemaks ka ROL-i täiskogul.

Vallavolikogu esimees Tarmo Lukk võttis kokku seni toimunu ning ootas volikogu liikmetelt diskussiooni selle üle, millised võiksid olla hooldekeskuse rajamise edasised võimalikud arengud. Kuigi omavalitsusliidu täiskogus oli samal päeval jäänud otsus tegemata, oli Luki sõnul jäänud seal kõlama arvamus, et kuna omavalitsusliit on valmis tegema Rapla vallale heateo (ehk andma haigla maatüki hoonestusõiguse Rapla vallale), võiks Rapla vald teha omapoolse heateo kogu maakonna arengut silmas pidades. Lukk rääkis ettepanekust, et kuna projekti „Viimane miil“ käivitamiseks

peab ROL panustama 30 000 eurot (millest ca kolmandik on volikogu esimehe sõnul nii või naa Rapla valla kanda), võiks Rapla vald kogu maakondliku osaluse tasuda.

Volikogu liige Alar Mutli arvas, et hooldekeskuse teema võiks seekord üldse lõpetada ning pärast valimisi tagasi lauda võtta. „Minu jaoks on see juba anekdoot, mis toimub,“ ütles ta. Tiit Tammsaar leidis siiski, et projektiga tuleks edasi minna ning võidelda seni kuni võimalik. „Ma arvan, et meil on praegu potentsiaali see asi ära teha ja võiks öelda, et selles sוגases vees väikene kalakene ujub,“ ütles ta ning lisas, et uue volikogu tulekuga ei ole üldse kindel, et projekt edasi läheb.

Volikogu esimees leidis, et haigla kinnistuga peaks jätkama ning tuleks anda endast kõik, et projektiga edasi minna.

Volikogu liige Ülle Laasner rääkis sotsiaalkomisjoni

mõttest rajada hooldekeskus hoopis alternatiivsele kohale (kalmistu uue parkla vastu). „Eks ta oli pigem selline protesti mõttes arutelu ja kui täna käisime kohta vaatamas, siis ega see ei ole ikka õige koht küll,“ ütles ta ning leidis, et haigla maatükiga tuleks lõpuni minna.

Margus Tamberg leidis, et kogu teema on halenaljakas ning ta ei mõista, miks ei või käia asjad nii, nagu iga normaalne asi käib. „Kõik käib kuidagi kolmandat-neljandat ringi, et me pärast koosolekut rääkisime seda ja seda. Misasi see on?“ tõstatas ta küsimuse.

Arutelu lõpetas Lukk, kes palus volikogu liikmetel võtta mõtlemisaega ning pakkus välja, et 29. juuni istungil tehakse otsus. Ta pani volinike südamele, et oodatud on igasugused mõtted ja ettepanekud, kuid ehk on tõesti mõistlik haigla maatüki saamiseks tasuda viimase miili projekti maakondlik osalus.

Omavalitsuste liit võtab üle maakonna sümboolika

Siim Jõgis

Kuigi 2018. aasta algusest pannakse Eestis maavalitsused kinni, jäävad maakonnad ja nende sümboolika alles.

Raplamaa Omavalitsuste Liit (ROL) otsustas neljapäeval, 25. mail toimunud täiskogu istungil maakonna

sümboolika üle võtta. Selle alla kuuluvad lipp, vapp ja teenetemärgid. ROL-i tegevjuht Silvi Ojamuru selgitas, et seni maavalitsuse poolt välja antud maakonna kuldset ja hõbedast vapimärki hakkab alates järgmisest aastast välja andma ROL. Vastava kokkuleppeni on jõutud ka rahandusministeeriumiga.

Eraldi teema on Rapla maakonna tippauhinna Rapla Redeliga. Seni on seda välja andnud maavalitsus koostöös omavalitsuste liiduga. Ojamuru ütles, et Rapla Redel ei kao kuskile ning edaspidi annab seda välja omavalitsuste liit üksinda. Viimati pälvis selle autasu ettevõtja Märt Riisenberg.

Kui hindamisjuhend ei näe ette teisiti, ei tohi järelevastamisel hinnet alandada

Iga kool koostab oma hindamisjuhendi ise ning igal õpetajal on kohustus selgitada õpilastele koolis kehtiva hindamise põhimõtteid. Maakonna koolide direktorid hindavad õpetajate teadlikkust hindamisjuhendi osas kõrgelt, õpilaste kogemused on aga erinevad.

Stina Andok

Kordustööde hindamist on täpsustanud kolm kooli

Raplamaa Sõnumite poole pöördus oma murega ema, kelle sõnul on tema laps hea õpilane, kuid pärast pikka puudumist tal siiski üks kontrolltöö ebaõnnestus. Laps õppis teema selgeks ning läks kordustööd sooritama. Hiljem tuli laps koju jutuga, et kuigi ta tegi veatu töö, oli õpetaja öelnud, et ta ei saa viite panna, peab hinnet alandama ja nelja panema.

„Ma see moment ei saanud aru, et see vale on. Nõukogude ajal, kui mina koolis käisin, siis tehtigi niimoodi,“ tõdeb ema. Teiste lapsevanematega suheldes sai naine teada, et selline hinne alandamine ei ole siiski alati õige.

Haridus- ja teadusministeeriumi üldharidusosakonna peaekspert Merike Mändla kinnitas lapsevanemale, et kui kooli kodulehel olev kehtiv hindamisjuhend ei näe nii ette, ei ole hinne alandamine järelevastamisel õigustatud ja soovitas sellisel juhul pöörduda kooli juhtkonna poole.

Lapsevanem tegi kindlaks, et tema lapse kooli hindamisjuhend kordustöö puhul hinne alandamist ette ei näe, aga ei sõandanud juhtkonna poole pöörduda, kuna tema laps keelas emal seda teemat koolis arutamast, kartes õpetajate halvaks panu.

Kooliaasta lõpus jäigi lapse tunnistusele see üksainus neli, mille ta järelevastamisel ebaõiglaselt sai. Nüüdseks on sellest juhtumist küll aastaid möödas, aga laps räägib emale, et mitmed õpetajad kasutavad sama hindamismeetodit järelevastamistel veel praegugi. Lapsevanem otsustas teema tõstatada, et nii õpetajad kui ka lapsevanemad oleksid teadlikud, mis on hindamisjuhendiga koolis lubatud ja mis mitte. Ajalehe kaudu tegi ta seda selleks, et säilitada nii enda kui ka oma lapse anonüümsus.

Hindamisjuhend ja järelevastamise kord on iga Raplamaa kooli kodulehelt leitav. Laias laastus on nad sarnased, aga detailides üpriski erinevad.

Kõikides koolides on puudumise korral järeltöö ja ebaõnnestunud kontrolltöö korral kordustöö sooritamise võimalus ette nähtud. Enamasti on järelevastamiseks ette nähtud kümme päeva, vahel on aega kaks nädalat ning üldjuhul on sees ka punkt, mis lubab õpilasel ja õpetajal omavahel järelevastamise aeg kokku leppida ning vastamise perioodi vajadusel pikendada.

Valdavalt ütlevad koolide hindamisjuhendid, et kordussooritust võimaldatakse õpilasele üks kord, kuid on üksikuid erandeid. Mõnes koolis võib kordustööd teha ka kahel korral. Kui mõnes koolis arvestatakse kokkuvõtva hinne väljapanemisel nii esialgset hinnet kui kordustöö hinnet ja selle tulemusena tuleb keskmine hinne veidi madalam, näevad üksnes kolme kooli hindamisjuhendid ette kordustööle hinne panemisel teatud kitsendusi.

Vana-Vigala põhikooli hindamisjuhendis on punkt, mis ütleb, et kui õpilane on jätnud mõjuva põhjuseta sooritamata arvestuslikult hinnatava töö, hinnatakse tema järeltööd maksimaalselt hindegaga „3“. Direktor Margit Liira selgitas sellise punkti lisamise vajadust sellega, et teatud perioodil oli koolis väga palju õpilasi, kes tulid küll kontrolltöö sooritamiseks tundi, kuid tööd siiski ei teinud. „Põhjuseks oli: ma praegu ei oska, tulen teen järele. Olukord muutus ebaõiglaselt nende õpilaste suhtes, kes sooritasid töö õigel ajal, kuid tulemuse said halvema kui need, kes juba teadsid, mis

Kooli eesmärk on kasvatada õpilastes kohusetundlikkust, korralikkust ja õigel ajal oma tööde ärategemist

Merike Mändla, haridus- ja teadusministeeriumi üldharidusosakonna peaekspert

Põhikooli riikliku õppekava § 21 lõige 1 sätestab, et teadmiste ja oskuste hindamisel võrreldakse õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Seega, õpilast tuleb hinnata vastavalt sellele, mis tasemel tema teadmised ja oskused on. Kooli eesmärk on kasvatada õpilastes kohusetundlikkust, korralikkust ja õigel ajal oma tööde ärategemist. Seda on võimalik teostada läbi kujundava hindamise, hoolsuse või käitumise hindamise.

Koolis antakse tagasiside ning hinnang ikkagi antud hetkel õpilase ainealastele saavutatud teadmistele ja oskustele. Kui järelevastamine kinnitab õpetajale, et õpilane on teadmised/oskused saavutanud, pole põhjust hinnet alandada ainult sellepärast, et tegemist oli järelevastamisega.

Eraldi küsimus, mida peaks õpetaja ja kool analüüsima, on see, miks õpilane õigel ajal ei saavutanud positiivset tulemust. Kas tegemist on mõjuva põhjusega (nt õpilase haigus, koolist puudumine muudel mõjuvatel põhjustel, õpilane lihtsalt ei saanud aru antud teemast ja vajab õpetaja konsultatsiooni vms) või on tegemist mittemõjuva põhjusega (õpilase laiskus, töö mitteeesitamine, tunnist põhjuseta puudumine jms). Viimase puhul tuleks koolil kasutusele võtta meetmed, mis väldiksid õpilasel antud käitumismustrite kordumist.

töös oli, nii et järeltööd oli neil lihtsam sooritada,“ ütles Liira. Tänaseks on direktori hinnangul tänu sellele punktile olukord normaliseerunud.

Kaiu põhikooli hindamisjuhendis on kirjas, et hindele „2“ - „puudulik“ või „1“ - „nõrk“ sooritatud tööd võib järele vastata, seejuures kõrgemaks hindeks võib olla hinne „4“ („hea“). See tähendab seda, et õpetajal ei ole mitte üksnes õigus, vaid ka kohustus hindamisjuhendit järgides ka veatu töö puhul hinnata tööd maksimaalselt hindegaga „4“.

Direktor Hannes Vald põhjendas sellise punkti vajalikkust nii: „Õpilasele on antud teine võimalus. Kuivõrd ta ei kasutanud esimest võimalust, siis vastavalt hindamisjuhendile, kus õppe-eesmärk on teadmiste ja oskuste hindamine, pole eesmärk täidetud. Järelevastamine on materjali

tagantjärele kiirkorras omandamine ja suuresti lähtudes esimese töö küsimustest. Seega pole teistkordsel vastamisel, lähtudes eeltoodust, tingimused hindeks „viis“ täidetud.“

Sarnaselt Vana-Vigala põhikooli kogemusega toob Vald selgitustes välja, et tihti juhtus, et õpilane teadlikult jättis esimest korda õppimata, sai küsimused teada ning arvestas samade küsimuste kordumisega kordustöös ning vähendas seeläbi oma õppimise vaeva.

Valgu põhikooli hindamisjuhendis on kirjas, et õpilane saab järele vastata ainult „puudulikku“ või „nõrka“ hinnet. Järeltöö hinne saab olla „5“ ainult siis, kui õpilane on töö toimumise päeval puudunud haiguse või kooli esindamise tõttu. Valgu Põhikooli õppealajuhataja Merje Burmeister põhjendab selle

punkti lisamist sellega, et ära hoida juhtumeid, kus õpilane sihilikult esitabki nõrga töö, sest hinnet „3“ ei taha saada. „See on teiste suhtes ebaõiglane, kuna õpilane saab töö sisu teada, läheb teeb uuesti ja saab „5“,“ selgitab Burmeister.

Enamik koolijuhte hinde alandamist vajalikuks ei pea

Ülejäänud koolides hindamisjuhendid kordustöö puhul hinne alandamist ette ei näinud. Neilt uurisin, kas nende hinnangul on õpetajad hindamisjuhendiga tuttavad, lähtuvad hindamisel juhendist ning miks ei ole nemad vajalikuks pidanud lisada järelevastamise hindamise juurde kitsendavaid punkte.

Vastuse saanud koolijuhid olid seisukohal, et õpetajad teavad, mida sisaldab endas kooli kehtiv hindamisjuhend, ning järgivad seda. Miks ei ole peetud vajalikuks järelevastamisel hinne alandamist, põhjendati aga erinevalt.

Juuru Eduard Vilde kooli direktor Sirje Kautsaar edastas õpetajatega kooskõlastatud vastuse: „Hinde alandamist ei pea vajalikuks, sest koostatud järeltöö ei ole samade küsimustega, mis on põhitöös, kuid küsimused on samaväärsed. Töodes eelistame kontrollida õpilaste arusaamist teemast, mitte päheõppimist. Kui laps on asjast aru saanud, ei ole õpetajal põhjust hinnet alandada – õppimise eesmärk on teema selgeks saada.“

Kehtna põhikooli direktor Liivi Siim on küll esimesi päevi ametis, kuid omab varasemaid koolijuhtimise kogemusi ning kirjutab: „Meil kõigil võib olla paremaid ja halvemaid päevi, me võime üksteisest valedi aru saada, kuid teadmised on teadmised ja neid tuleb ka vastavalt hinnata, mitte aga järelevastatud õppetööde hinneid alandada.“

Hagudi põhikooli direktor Lea Vendik on juba varem järelevastamisel hinne alandamise teemal ajakirjanikule kommentaare andnud ning on valdkonnaga hästi kursis. Vendiku sõnul on Hagudi põhikool heaks näiteks, kuidas õpilaste oskusi on võimalik arendada, lähtudes nende individuaalsetest võimetest. Neil on see võimalus, kuna väikeses koolis tuntakse absolutselt iga õpilast kui oma isiklikku last. „Kas hinne kaks lahendab õpilase probleemi? Kindlasti mitte. Ainult õnnelik õpilane on valmis õppima,“ on Vendik kindel.

Mõned koolijuhid väljendasid oma selgitustes kindlaid põhimõtteid ja väärtusi, aga mõned tõdeavad, et neil ei ole lihtsalt olnud probleeme seoses kontrolltööde õigel ajal tegemisega või on olnud üksnes üksikud juhtumid ning seega ei ole olnud ka põhjust

järelevastamise korda n-ö karmimaks muuta.

Kuigi kõik koolijuhid olid seisukohal, et nende kooli õpetajad teavad, mida sisaldab koolis kehtiv hindamisjuhend, ning lähtuvad hindamisel üksnes sellest, ei kinnita seda toimetuse poole pöördunud lapsevanem. Tema laps õpib koolis, mille hindamisjuhend järelevastamisel hinne alandamist ette ei näe.

Ülipositiivset kuvandit, et kõik õpetajad hindamisjuhendist kinni peavad, ei kinnita sugugi ka kõik õpilased, kellelt õnnestus artikli tarbeks kommentaari küsida. Kommentaari saamiseks pöördusin maakonna viie gümnaasiumi õpilaste poole. Vastuseid laekus neljalt õpilaselt neljast koolist. Neist kaks õpilast vastasid veendunult ja täie kindlusega, et nende koolis õpetajad järelevastamisel hinnet ei alanda. Isegi kui õpilasel endal kogemus puudus, öeldi, et nad ei ole ka kuulnud, et õpetajad järelevastamisel hinne alandamisest räägiksid, ega tea, et kellelgi nende koolikaaslastest oleks selline kogemus.

Kaks õpilast kirjutasid aga, et hindamismeetodid ei ole sugugi kõigi õpetajate puhul samasugused ning olenevalt konkreetsest õpetajast võib järelevastamisel olla hinne alandatud või mitte. Üks õpilastest, kes seda oli oma koolis täheldanud, õpib samas koolis, kus toimetuse poole pöördunud lapsevanema lapski.

Õpilaste arvamusel selles osas, kas hinne alandamine kordustöö puhul on õigustatud või mitte, lähevad lahku. Kaks õpilast on seisukohal, et hinne alandamine on pigem õigustatud ning kaks õpilast usuvad, et pigem ei ole. Üks õpetaja, kellelt õnnestus kommentaar saada, on veendumusel, et alandatud hinne ei toeta õpilase arengut, ning ütles, et talle on õpetajana tähtis, et õpilase puudujäägid teadmistes ei segaks tema edasist arusaamist aines ja ka üldist toimetulekut. Oma koolis ei ole see õpetaja hindamisjuhendi järgimisega probleeme kohanud, küll aga teab ta mitut teist kooli, kus õpetajad hindamisjuhendist kinni ei pea.

Miks see nii on, võib õpetaja hinnangul olla osaliselt tingitud teadmatusesest, ehk õpetajad ei ole hindamisjuhendiga väga hästi kursis. Samas teab ta rääkida, et on ka selliseid õpetajaid, kes on hindamisjuhendist teadlikud, kuid eiravad seda, tuues välja kummalisi ning õpilaste suhtes ebaõiglasid põhjendusi.

**Küsimused hindamisjuhendi ja järelevastamise korra kohta saadeti maakonna kõikidele koolidele. Vastused laekusid kokku kaheteistkümne kooli juhtkonnalt.*

Vastamata jätsid Rapla ühisgümnaasium, Rapla täiskasvanute gümnaasium, Kiivi-Vigala põhikool, Kodila põhikool, Kärva põhikool ja Valtu põhikool.

Maavalitsus tunnustas paremaid ainetundjaid

Rapla maavalitsus tänas ja tunnustas möödunud neljapäeval maakonna paremaid ainetundjaid. Enim tunnustatuid tuli tänavu Kohila gümnaasiumist.

Mariliis Vest

Paremate ainetundjate tänamisest on saanud iga-aastane traditsioon. Raamatuga tunnustatakse silmapaistvamaid õpilasi nende saavutuste eest ning vastuvõtule kutsutakse erinevate aineolümpiaadide ning -võistluste paremaid.

Selleaastane tunnustamine oli mitmes mõttes eriline ja erines möödunudest. Varem on tublimatele raamatud kätte jagatud koolides, sel korral anti need üle Rapla riigimaja suures saalis. Erilisemaks muutis ürituse veel Kehtna kunstide kooli muusikakooli õpilased, keda juhendas Helmut Hark ning kes särasel üritusel esmakordselt muusikalist vaheldust pakkusid.

Mõneti uus oli veel see, et enim tunnustatuid (43 õpilast) oli tänavu just Kohila gümnaasiumist.

Tunnustamisega alustas Rapla maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja Tiit Raav, kes ütles, et kõik kohalekutsutud õpilased on õpihulmised, nutikad ja targad. Tänuüritusele oli kutsutud 177 õpilast kuueteistkümnest maakonna koolist. Paremate ainetundjate järel tunnustati ka Harju maavalitsuse konkursi „Minu Eesti 100 aasta pärast“ võitjaid.

Maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna hariduskorralduse peaspetsialisti Lea Leppiku sõnul ei olnud sel aastal üht või kaht paremat, kes oleks teistest märgata-

valt enam aineolümpiaadidel osalenud ja häid kohti saavutanud. Ta tõstis aga esile järgmised õpilased: Ulla Inger Veri Kohila gümnaasiumi 5. klassist, Aiden Madisson Kohila gümnaasiumi 7. klassist, Roland Luhaväli Märjamaa gümnaasiumi 9. klassist, Triin Satsi Valtu põhikooli 9. klassist, Kristin Düüna Rapla ühisgümnaasiumi 10. klassist. Kõik nad on osalenud erinevatel ainevõistlustel ja teinud seda väga edukalt.

Mainimist väärib Leppiku arvates ka see, et matemaatikavõistluse „Nuputa“ maakonna voorus olid paremad Kohila gümnaasiumi võistkonnad. 5.-6. klassi arvestuses võideti 1.-3. koht ja 7. klassi arvestuses 1. koht.

Tunnustamine toimus esmakordselt Rapla riigimaja suures saalis. Pildil Valtu põhikooli seitsmendik Liisa Link.

Foto: SIIM SOLMAN

Ühisgümnaasium saab järgmiseks kokkutulekuks oma raamatu

Kolme aasta pärast tähistab Rapla ühisgümnaasium 85. sünnipäeva, mille puhul antakse välja mahukas raamat kooli ajaloost. Teose koostab Ants Tammar ning raamatu valmimise protsess käib juba hoogsalt.

Mariliis Vest

Võttes eeskujuna Märjamaa ja Kohila gümnaasiumist ning lähtudes vilistlaste soovidest ja Rapla ühisgümnaasiumi tulevases juubelist, jõutigi kooli direktori Imbi Kalbergi sõnul otsusele, et on õige aeg hakata gümnaasiumile oma ajalooramatut koostama. Ants Tammar on raamatu kallal töötanud juba kuu jagu ning mehe sõnul tuleb raamatu kokkupanemise nimel palju arhiivides ja vanades ajalehtedes tuhlata.

Kalberg tunneb, et kui koolil on oma lugu kirja pandud, on ta kogukonna vaimse teljena olemas ning ka kogukond ja omavalitsus paremini nähtavad ja tajutavad. „Kus on haridus- ja kultuurilugu

jäädvustatud, on kogukonna jalgealune kindlam ja edasimineku sirgeselgsem,“ rääkis direktor ning lisas, et kui inimesed ning teod ja sündmused mälestustes ja mälestuste mälestustes edasi elavad, ollakse rahvana püsivamad. Kalberg soovib, et valmiv raamat oleks haridus- ja kultuuriloos suure koduloolise väärtusega, aga ka iga inimest omal moel kõnetav ning laia lugejaskonda arvestav.

Ants Tammar sõnade kohaselt on RÜG-il väga pikk ja värvikas ajalugu ning kool on teatud ajaperioodil olnud Harjumaa üks olulisemaid koole. 2020. aastaks valmivas raamatus hakatakse kooli lugu harutama lahti alates 1918. aastast, mil Raplas üldse hakati rääkima sellest, et siia oleks vaja keskkool luua. Aastal 1935 saigi Rapla keskkooli, mida algul nimeitati Harjumaa keskkooliks ja aastast 1937 Harjumaa progümnaasiumiks.

Sealt edasi käsitletakse kooli ajalugu kuni tänapäevani välja ning kindlasti peetakse silmas ka värskemaid lõpetajaid. Viimased lood saavad raamatus olema aastast 2018, killukesed ka 2019. aastast. Seega võib öelda, et raamatus vaadatakse mälestuste abil tagasi viima-

sele sajale aastale. Mahult on raamat planeeritud ca 400-leheküljeliseks ning rohket piltidega.

Rapla ühisgümnaasiumi raamat on Tammaril kolmas kooliraamat koostada. Hariduse teema on mehe sõnul teda alati huvitanud ning kooli raamatuid kirjutades õpib ta enda sõnul paremini tundma maakonda, kuhu ta 42 aastat tagasi tuli. Eestimaa koolilugu on koostaja sõnul põnev ja täis salapära ning kodulooliste raamatute koostamine-kirjutamine on talle nagu seiklusrikas uurimis-avastamisrännak maakonnas, mis on aasta-aastalt huvitavamaks muutunud ja tugevamalt hinge pugenud.

„Olen saanud teada paljudest faktidest, sündmustest, juhtumitest, millest kooliajal ei räägitud või kui räägiti, siis poolikult või moonutatult või ei räägitud üldse. Arhiivides olles tunnen, et olen jällegi koolis, ajalootunni, aga nüüd hoopis teisel ajal,“ selgitas Tammar. Ta ütles, et iga periood kooli eluloos on omanäoline, sest aeg, mil kool tegutseb, paneb oma pitseri.

Nii direktor kui ka raamatu koostaja kutsuvad inimesi üles kooli kantseleisse viima huvitavaid fotosid, dokumente ja lugusid.

Tule osale Euroopa moodsaima tootmise käivitamisel!

KOHILA VINEER

Kohila Vineer OÜ on Latvias Finieris tütarettevõte. Latvias Finieris on üks Euroopa juhtivatest vineeritootjatest. Kontserni koguinvesteering oma Eestis asuvasse tehasesse ulatub kuni 80 miljonit euroni, mis on üks viimase aja suuremaid investeeringuid Eesti tootmissektoris. Kohila Vineer OÜ on kasepuidust spooni ja vineeri valmistav puidutöötlemise ettevõte. Lõpptooteks on kõrge kvaliteediline erinevate pinnakatetega vineer, mille peamised kasutusvaldkonnad on ehitus, transporditööstus, laevaehitus ja mööblitööstus.

Ootame oma meeskonna täienduseks

TÕSTUKIJUHTI

PEAMISED TÖÖÜLESANDED:

- toodangu ja materjalide peale- ja mahalaadimine tõstukiga;
- kauba vastuvõtmine ja väljastamine;
- vajadusel saatedokumentide kontrollimine.

SINULT OOTAME:

- tõstukiga töötamise oskust;
- kohusetundlikkust, ausust, korrektsust;
- valmisolekut vahetustega tööks (12-tunnised) sh öised vahetused.

OMALT POOLT PAKUME

- püsivat tööd;
- kaasaegseid töö- ja olmetingimusi vastvalminud tootmishoones;
- ettevõttesisesi soodustusi (sh sportimine ja toitlustus);
- töötasu alates 6 €/tunnis

Kandideerimiseks saada oma CV või enesetutvustus personal@kohilavineer.ee või Jõe 21, 79808 Kohila. Täiendav info tel 5688 8517 Anu Soo

Inimesi ei huvita enam poliitika ja ideoloogia.

Suundutakse enese teostamisele

Vaimsuses ja mõttemustrites, meediakasutuses, kultuuris osalemises, elulaadis ning ajakasutuses tulevad üha selgemini esile põlvkondlikud erinevused.

P. Vihalemma, M. Lauristini, V. Kalmuse ja T. Vihalemma toimetatud monograafia “Eesti ühiskond kiirenevas ajas. Uuringu “Mina. Maailm. Meedia” 2002–2014 tulemused” (TÜ Kirjastus 2017) on põhjalik sissevaade viimase paarikümne aasta Eesti ühiskonda. Aprilli lõpul toimus raamatus esitatud teemadel ka konverents.

Noppeid Marju Lauristini ettekandest

Sotsiaalsete gruppide eristumist ülalt alla on turumajanduse tingimustes kujundanud eeskätt materiaalsete võimaluste erinevused, aga ka kohanemine uue poliitilise, sotsiaalse ja tehnoloogilise keskkonnaga, mis on olnud jõukohasem noorematele ja parema haridusega inimestele.

Oluliseks kihistumisteguriks on osutunud arvuti- ja internetikasutus, tarbimislikkus ja liikuvus.

Kihistumine eestlaste seas ja mitte-eestlaste omavahelise kihistumise dünaamika on olnud erinev: viimaste puhul on olnud määravateks taustatingimusteks keele- ja kodakondsuspoliitika. Seetõttu on keskmistesse või kõrgematesse kihtidesse end määratlenud vaid pool mitte-eestlastest, eestlastest aga 70%.

Uued sotsiaalse eristumise alused

Kui kunagi, 90-ndail räägiti nn kahest Eestist rikkuse ja vaesuse, tõrjutuse või kaasatuse mõttes, siis nüüd võime rääkida süvenevast elavikulisest mitmekesisusest ja eristumisest.

Ühiskonna kihistumise mustriks joonistuvad välja ressursse omavad, aktiivsed ja ühiskonna elukorraldust ning institutsioone üldjoontes toetavad kesk- ja kõrgkihid, teisalt ressursivaesed, rahulolematud ja ühiskonna elukorraldust ning institutsioone enda suhtes kasutuks või isegi kahjulikuks pidavad „madalamad“ kihid.

Ressursi-rikkaid iseloomustab enesekindlus, positiivne ellusuhtumine, liikuvus, valikute paljus, polüvariantus ja ruumiline avatus. Ressursi poolest vaesed on kapseldunud, muutustest heidutatud, pessimistliku ellusuhtumisega. Nad elavad traditsionaalses, väheste võimalustega, järgalt määratud vertikaalsete võimusuhetega maailmas.

Eriti ohtlik on selline vastasseis selles ilmneva etnosotsiaalse ebavõrdsuse ning vaesemate

suhteliselt väikse sotsiaalse mobiilsuse tõttu.

Kultuurinihe on toimunud

Kultuuriaktiivsuse tüpoloogiline analüüs toob esile raamatukeskse orientatsiooni nõrgenemise ja globaalse internetikeskse orientatsiooni esiletõusu. Saab viidata kolmele põhilisele protsessile, mis seda kultuurinihet on põhjustanud:

Esiteks, üleminek turumajandusele ja kultuuri funktsioonide muutumine ühiskonnas tõi kaasa kultuuritarbimisega seotud väärtuste nihkumise poliitika ja ideoloogia väljalt isikliku enestestuse väljale. Suurenes tarbimiseeliste vabadus ja mitmekesisus, sealhulgas ka vabadus kultuuriga üldse mitte tegeleda. Vähenes üldine kultuurihuvi, suurenes kultuuritarbimise polariseerumine ja kihistumine.

Teiseks, kultuuriloomet ja kultuuritarbimist on aina enam mõjutanud infotehnoloogiline areng, hajutades piire erinevate kultuurivormide ja rahvuslik-kultuuriliste ruumide vahel.

Kolmandaks, põlvkondade vahetus nii kultuuripublikus kui kultuuri loojate seas muudab nii väärtuskriteeriume ja huvisid kui ka kultuurimeediumide eelistamist.

Klassikaline, kirjasõna- ja raamatukeskne kultuur loovutab oma positsioone audiovisuaalsele ja digitaalsele kultuurile. Koos trükisõna juhtpositsiooni kadumisega nõrgeneb kultuuri diakroonne aspekt, muutub oleviku, mineviku ja tuleviku vahekord. Tugevneb kultuuri sünkroonne aspekt, mille keskmes on kultuurimustrite levik piiramatult ruumis. Toimub sarnaste mustrite ja elamuste korduvus ja üheaegsus.

Erinevuste kasv sotsiaalse kokkupuute viisid ja elustiilis

Kasvab vahe mitmekülgset aktiivsete ja eri valdkondade kaudu ühisellu sidustunute ning vähemaktiivsete, ühekülgsemate isikute vahel. Inimesed, kes juba turumajandusele ülemineku siirdeperioodi lõpus aktiivselt tegutsesid erinevates ühisellu valdkondades - poliitiliselt, ühiskondlikult, tarbimislikult, kultuuriliselt, seltsieluliselt - on kasvatanud oma võimekust veel täiendavalt, nt tööelu kujundamises, ökopraktikate arengus, erinevates meediakasutuses ja oskustes.

Mitmekülgset, tegusad ini-

Ühiskonnas on aktiivseimate seas dünaamilises tasakaalus (a) tehnosotsiaalse kiirenduse vedajad ja (b) traditsiooniliste struktuuride hoidjad. See peegeldub ka vastanduvate poliitiliste jõudude vahekorras.

mesed juhivad muutusi ise, sest muutuse loomine on nende igapäeva märkamatu osa. On loomulik, et selline elukogemus võimaldab neil muutustesse jaatavalt suhtuda.

Mitmekülgset sidustunute siiski võrdlemisi väikestele gruppidele vastandub statistiliselt arvukam osa vastandlikuma elukogemusega inimesi, kelle argipraktika ei ole ajas praktiliselt muutunud. Üha kiiremini tihenev ühiskondlik struktuur eeldab oskusi ning tegevusi, mis jäävad neile, vähemsidustunutele kättesaamatuks. See ärgitab rohkem tagasivaatamist, vanast kinnihoidmist, ettevõtlikkusest hoidumist.

Erineva elustiili ja elutempoga rühmad kaugenevad üksteisest ja nende liikmed ei saaks teineteisest aru, isegi kui nad omavahel suhtleksid.

Aktiivsuse ja passiivsuse telg on seostatud erinevate kapitalide - materiaalse, sotsiaalse või kultuurilise ebavõrdsuse valdamisega.

Teiseks *teljeks on kaasaminek muutustega, uuenduslikkus vastandub alalhoidlikkusele*. Üht poolust iseloomustab traditsionaalsus, järjepidevus hindamine, ajas väljakujunenud struktuuri hoidmine, teist poolust aga kaasaminek digitaalse maailmaga, avatus kaasaja mitmekesisusele, vanade struktuuride ja mustrite hülgamine.

Koondportree Eesti ühiskonnast

Aastail 2002–2017, 15 a jooksul on välja kujunenud uus sotsiaalne struktuur. Seda iseloomustab küll sisemine pingestatus, kuid on tasakaal suhteliselt võrdsete, vastassuunaliste toimejõudude vahel.

Oluline uus sotsiaalne näitaja kogu maailmas on mitmekesisuse ja kompleksusega toimetulek, mis avaldub nii ühiskondlik-poliitilises aktiivsuses kui ka tööelus ja inimestevahelistes suhetes, perekonna ja kooselu tüübis, aga ka tarbimisharjumustes. Üha tähtsamaks saavad uued eristumise näitajad: mitte sotsiaal-majanduslikel alustel, vaid häälestusel rahvusvahelise avatuse ja kultuurilise mitmeke-

Erineva elustiili ja -tempoga rühmad kaugenevad üksteisest ja nad ei saa üksteisest aru, isegi kui nad omavahel suhtleksid.

Raamatus on eristatud 7 arenguperioodi ehk: „Eesti tee stagnaajast tänapäeva“

- poliitiline läbimurre ja taasiseseisvumine 1987–1991
- uue riikliku korralduse rajamine 1991–1995
- majanduslik stabiliseerumine 1995–1999
- eurointegratsioon ja arengukriis 1999–2004
- uuel teelahkmel ELi liikmena 2004–2008
- majanduskriis ja sellest väljumine 2008–2012
- majanduslik ja poliitiline paigalseis 2012–2016

sisuse suhtes.

Esile on kerkinud valiku-võimalusi ja kiireid muutusi nautivad inimrühmad, kelle jaoks on avanenud uued võimalused, kelle aegruumi struktuur ja ajakasutus on muutunud. Nendele vastanduvad teised, kes muutustega hästi toime tulla ei suuda või ei taha ja kes püüavad säilitada tuttavat elukeskkonda ja ajakasutust.

Ühiskonna toimejõudude üldpildis on kõige aktiivsemate rühmade seas dünaamilises tasakaalus tehnosotsiaalse kiirenduse eestvedajad ja traditsiooniliste sotsiokultuuriliste struktuuride hoidjad. See peegeldub ka vastanduvate poliitiliste jõudude vahekorras. Sünteisi, ühissuunda kujundavad jõud on nõrgad ja kommunitaarseid, (öko)tarbimislikke alternatiive otsivad rühmad on killustunud.

Väga suur on suhteliselt nõrgalt ühiskonnaga sidustunute, rahulolematute kaasaveetavate ning ka liikumatute, muutustest heitunud, inertsete rühmade osakaal, mistõttu on populis-

mil ja nn tõevalisel poliitikal märkimisväärne potentsiaalne kandepind.

Prognoos: kuhu liigutakse edasi?

Globaalne tehnoloogiline ja kultuuriline muutus, rahvuskonfliktide teravdavad migratsioonikriisid, vägivalda tõus ja terrorism toovad kaasa uusi vastuolusid ning ülesandeid, mida lahendada. Kõik see kajastub ka Eesti ühiskonnas.

Ühelt poolt aktiveeruvad need, kes on hirmul muutuste ees ja püüavad kaitsta traditsioonilist institutsionaalset korda vanade struktuuride kindlustamise abiga, teisalt ilmutab end järjest enam uus agentsus, mis on suutnud mitte domineerimisele, vaid mitmekesisusele, mitte sulgumisele, vaid julgele avatusele.

Põhiline ülesanne Eesti, Euroopa ja maailma jaoks seisneb selles, kuidas seda uut agentsust ning uusi tehnoloogilisi

Paluküla väljaarendamise ideekonkursile laekus kaks tööd

Kehtna vallavalitsuse välja kuulutatud ideekonkursile Kõnnumaa Paluküla puhkepiirkonna väljaarendamiseks laekus kaks tööd. Möödunud kolmapäeval tutvustasid MTÜ-d oma ideid volikogule.

Mariliis Vest

Üks ideekonkursil osaleja on värselt loodud MTÜ Paluküla Külustuskeskus, teine mitmeaastase kogemusega MTÜ Paluküla Klubi. Esmalt tutvustas oma ideekavandit MTÜ Paluküla Klubi, kelle visioon on Haldjamaa loomine. Kogu idee on MTÜ juhatuse liikme Rika Mölderil sõnul kantud haldjatest ning loomisel võetakse arvesse asukoha salapära ja loodussõbralikkust.

Haldjamaa kontseptsioon on väga mitmekesine. Ehitada soovitakse suurt haldjakoda, millest saaks puhkekoha keskus, lumehaldja koda, kus oleks ruumid töötajatele ja külastajatele ning spordi- ja matkatarvete laenutus, hiiemäe tuba ning hea haldja tuba oleksid täidetud püsinäitustega Paluküla loodusest, pärimusest, energee-

tilistest märkidest jne. Kaasata soovitakse ka Järvakandit, kes saaks väljapaneku jaoks klaas- ingli toa. Ideede rivi oli veelgi pikem, alates leivaahjust ja lõpetades vaatetorniga. Tegevustena plaanitakse erineva raskusega matkaradasid, suusatamist, ronimisrada lastele, pisemaid kontserte, tervise ja rahvakultuuriga seonduvat jpm. Kindlasti soovitakse edasi arendada sportlikke tegevusi. MTÜ liikmed rõhutasid, et mäele ei rajata ühtegi ehitist ning kogu Haldjamaa saab olema mäe alumises osas.

MTÜ Paluküla Külustuskeskus soovib rajada aga traditsioonilisemat külustuskeskust väiksema, kompaktsema ja odavamana. Ka nende visioon näeb ette, et mäele ühtegi ehitist ei rajata. Plaanis on kompaktne rohekoda, kus on võimalik korraldada seminare, õpitubasid, konverentse jms, ning külustuskeskus, kust saab rentida spordi- ja vaatlusvahendeid ja muud vajalikku keskus olemiseks. Tegevustest on plaanis loodus-, järve- ja rabamatkad, pärimuse ja muinasajaloo tutvustamine, sportlikud tegevused nagu suusatamine, jalgrattasõit, kepikõnd, orienteerumine jpm. Läbirääkimisi kavatsetakse pidada ka majutuse pakkumiseks.

Mõlemale ideele andis oma hinnangu ekspert, kelle üks põhijäreldus oli, et EAS-ist on võimalik toetust saada vaid siis, kui tegemist on üle-eestilise või rahvusvahelise staatusega projektiga. Eksperdi hinnangul temani jõudnud materjalid hetkel seda välja ei kannata. Välja tõi ta teisigi nüansse. Näiteks palus ta mõelda sellele, miks peaks inimesed ka teisel korral Palukülla tagasi tulema, ning ta soovitas võrrelda oma plaanitavaid tegevusi lähedalolevate keskustega, kes pakuvad laias laastus samu teenuseid.

Viimaks kõrvutati rahalist tabelit ning vaadati, millised kohustused langevad vallavalitsusele lähima kümne aasta jooksul mõlema projekti puhul. Seda, millise projektiga edasi minnakse, otsustas Kehtna vallavalitsus eisel kokkusaamisel.

Raplamaa tegevuskavas on EAS-i piirkondade konkurentsi- võime tugevdamise toetuse programmi planeeritud võimalus Kõnnumaa külustuskeskuse väljaarendamiseks, kuhu on planeeritud maakonnasisese eelkonkursi tulemusel kuni 1 152 000 eurot. Ideekonkursi võitja kohustub esitama EAS-i PKT programmi 2017.a sügisesse taotlusvooru nõuetele vastava projekti koos vajalike lisadokumentidega.

Maksu- ja tolliameti nõuanne

Hasartmängudest

Ranno Aednurm,
maksukorralduse talituse
juhtivkonsultant

Mängijate jaoks on kõikidelt Eestis luba omavatelt hasartmängu korraldajatelt saadud võidud maksuvabad. See hõlmab nii kaubanduslikus loteriis (nt Coop'i autoloos), loteriis (Eesti Loto) kui ka interneti ja maismaa kasiinodes saadud võite. Seega saab võitja reklaamitud võidusumma 100% kätte ja min- geid makse sealt enam maha ei arvestata.

Küll aga peab maksma tulu- maksu võitudelt, mis on saadud Eestis luba mitte omavatelt hasartmängu korraldajatelt, ja võitudelt, mis on saadud mängudes, mis ei lähe hasartmängu alla.

Hasartmäng on mäng, kus on olemas rahaline panus, mängu- tulemus sõltub juhuslikkusest ja mängu tulemusena on võimalik saada rahaliselt hinnatav võit. Juhul, kui üks neist tunnustest on puudu, ei kuulu mäng hasart- mängu alla ja sealt saadud võit maksustatakse tulumaksuga.

Erand on ka alla 1000 euro võidufondiga loteriid ja alla

10 000 euro võidufondiga kau- banduslikud loteriid, mida saab korraldada ilma luba omamata ja mida ei maksustata hasartmängu maksuga, vaid tulumaksuga.

Hasartmängukorraldajad maksustatakse hasartmängu maksuga. Maksumäär erineb vastavalt mänguliigile.

Üle 1000 euro võidufondiga loteriide puhul on maks 18% müüdüd piletite summast, kau- bandusliku loterii puhul on see 18% võidufondist, interneti kasiino ja spordiennustuse maks on 5% panuste ja võitude vahest ja mänguautomaatidel on peale 10% käibe maksustamise veel lisaks inventarimaks 300 eurot automaadi kohta.

Tuletame ka meelde, et hasart- mängu tuleb mängida vastutus- tundlikult ja kui inimene soovib end kaitsta sellega seonduvate negatiivsete tagajärgede eest või tunneb, et tal tekib sõltuvus, siis soovitame end panna hasartmängude piiranguga isikute nimekirja. Kui isikul on kehtiv mängukeeld, siis ükski Eestis luba omav hasartmängukorraldaja teda hasartmänge mängima ei luba ei internetis ega ka

võimalusi kasutada ühiskonda positiivselt ümber kujundava tegurina ja vastasseisudest loominguliselt ning koostöö- suutlikult üle saada.

Eesti jaoks tõuseb siit veel eksistentsiaalne küsimus: mil- line on Eesti kui rahvusriigi arengusuund avatud maailmas? Kas oskame üheks liita sotsiaal- selt killustuvat ühiskonda? Kas suudame luua sünergiat traditsiooniliste ja uute kultuu- rivormide vahel? Mida suudab Eesti ühiskond pakkuda uutele põlvkondadele?

Veronika Kalmus käsitles põlvkondlikke erinevusi Eesti muutuv ühiskonnas.

Sotsiaalne põlvkond tunnetab ühtsust – nad jagavad teadmist faktist, et neil on midagi ühist, samuti kollektiivse aja jagamise tunne ehk subjektiivselt kogetav „minu põlvkonna aeg“.

Kui vaadata Eesti sotsiaalset arengut ajateljel, nt sajandipik- kusest või pärast Nõukogude Liidust lahkumist tänaseni, siis erinevad põlvkonnad katavad eri pikkusega ajavahemikke. Sotsiaalses ajas kulgevad erinevad põlvkonnad erineva tempoga.

Uurides on selgunud, et põlv- kondlikult ilmnesid sarnasused ühtlustava jõuna näiteks sellis- te ühiste teemade osas, nagu informeerituse enesehinnang või TV meelelahutussaadete vaatamine. Teine ühtlustav saarnane arusaam: raha kui pii- ratud ressursi suurem olulisus võrreldes ajaga. Või kolmas: ajapuudus sotsiaalset staatust tõstva tegurina.

Selgus, et etnilise eristumi- se ja hingelise solidaarsuse orientatsioon vene kogukonnas ajastab põhi- ja teistest rahvus- test noorte kulgemist sotsiaalses ja kultuurilises ajas erinevalt. Nad ei kulge rööbiti samas ajas ja tempos.

Ka põlvkondlikul ja vanuse- lisel kuuluvusel on Eesti ühis- konnas väga tugev **eristav** jõud nii ülalt alla sotsiaalsel “redelil” paiknemisel, kapitaliseeritusel kui ka elustiili ja harjumuste- tegevuste lahknevuses.

Lisaks vanusele ja eluperioo- dile loeb võime muutuv kes- konnas kohaneda. Üldiselt on nooremad põlvkonnad suutnud kohaneda kiirete ühiskondlike muutustega – eriti infostumise ja sotsiaalse aja kiirenemise- ga – nõtkemalt, kiiremini ja suuremal määral.

Teatud tahkudes, nt osalus poliitilistes ühendustes, on vanemate eärühmade suurem alahoidlikkus aidanud neil säili- tada kapitaliseerituse taset, ent eluvaldkondades nagu digipä- devus või tarbimisvõimalused on nooremad vanuserühmad saavutanud märkimisvaarse edumaa. Enesehinnanguline

sotsiaalse staatuse diferents on taas nooremate põlvkondade kasuks.

Üldiselt täheldatav eristumise suurenemine ei haara kõiki konkreetse põlvkondliku rühma liikmeid kaugeltki võrdselt. Erinevused pole suured mitte ai- nult põlvkondade vahel, vaid ka põlvkondade sees, mis kinnitab selgelt *põlvkondlike üksuste* ole- masolu. Siinjuures väga vähes- tel juhtudel, nt infokihistumises võime märgata põlvkondlike üksuste erinevuste vähenemist ja dünaamikat. **Väga paljudes valdkondades, nt vaimsuses ja mõttemustrites, meedia- kasutuses, kultuuris osalemi- ses, elulaadis ja ajakasutuses tulevad üha selgemini esile põlvkondlikud erinevused.**

Ragne Kõuts-Klemm uuris meediahuvi ja interneti- ajastu saabumist tosina aasta jooksul 2002-2014

Kõik analüüsid on näidanud, et aktiivsem ja mitmekülgsem meediakasutus on seotud aktiiv- sema osalusega ühiskondlikus elus.

Osaluse eelduseks on infor- meeritud olemine. **Hetkel näib, et nende hulk, kes ei soovi olla ühiskondlikust elust informeeritud, on kasvu- trendis.**

Sotsiaalmeedias suhtlemine võimaldab kasutaja jaoks tek- kida mulje, et ollakse kõige olulisemast informeeritud.

Meediakasutuses tugevneb personaalse huvi mõõde – jäl- gitakse seda, mida on vaja isik- likuks toimetulekuks ja mida peetakse endale huvitavaks.

Maie Kiisel järeltas: sotsiaalsed tegevused seovad ühiskonda ja kujundavad seda.

Sotsiaalsed tegevused on rutiin- sed, ettearvatavad, jälgendata- vad, aga ka pidevates pisimuu- tustes. Ühiskonna tegevuslik struktuur on sitke, katsed seda muuta teevad sotsiaalse elu kee- rukamaks ja ajatihedamaks, sest üks tegu viib teiseni. Ta tõdeb, et paljud sotsiaalsed tegevused on küll olulised, kuid kipuvad sumbuma sinu lähedal ja on ootamatute kõrvalmõjudega.

Sotsiaalsed tegevused on edu- kamad, kui inimesel on võtta uudses olukorras toimimiseks vajalike ülekantavate oskuste pagas. Arvamised ja mõtlemised on reaalse sotsiaalse tegevuse suunamisega lõdvalt seotud, ka uurija jaoks vähe etteaimatavad – tegevus on arvamusel parem uue tegevuse ennustaja.

Refereeris ja pani kokku
Juune Holvandus

Igal aastal kohtuvad Rapla maakonna aktiivsed eakad memme-taadi suvepeol. Sel korral peeti pidu Kivi-Vigala põhikooli tagaõuel laupäeval, 27. mail.

Stina Andok

Vigala vallas toimus memme-taadi suvepidu juba kolmandat korda. Kõige esimene kord oli 1987. aastal samuti Kivi-Vigalas ja teine kord 2005. aastal Vana-Vigalas. Sel aastal oli järjekorras 32. suvepidu. Projektijuhi Heli Lintsi sõnul oli see kõige esimene pidu, mida kunagi on üldse Kivi-Vigala põhikooli tagahoovis peetud.

Koolimaja-tagune avar, hoolitsetud muruplatsiga hoov oli tõesti igati sobiv paik suurte pidustuste jaoks. Ruumi jagus kõigile tantsijatele, rahvapillikollektiividele, lauljatele ning loomulikult pealtvaatajatele. Kui ma mõned minutid enne ürituse ametlikku algust kohale jõudsin, oli suur plats rahvariietes memmesid ja taatsid täis. Kuigi peab tõdema, et iga mõnekümne memme kohta paistis küll vaid mõni üksik taat.

Kõige esimesena märkas inimesi aga müügipunkte, kus kaubeldi nii mahetoodete, Vigala piimatööstuse toodangu kui ka sooja söögi ja joogiga. Eriti krapsakalt haaras enda ümber inimesi Vana-Vigalast tulnud sepp, kes aitas soovi korral endale päris oma mündi vermida, mis aitaks hiljem meenutada vahvat 32. memme-taadi suvepidu. Pärast mõnda minutit vestlemist otsustasin samuti haamri kätte võtta ja endale mälestuseks mündi lüüa.

Kokkusaamispaik

Tänavuse memme-taadi suvepeo moto oli „Esivanemate vaimuvara“ ja ürituse kava loomisel lähtuti Mathias Johann Eiseni vaimupärandist. Nimelt on Eisen üks tuntumaid Vigala suurkujusid, kelle sünnist möödub sel aastal 29. septembril 160 aastat. Lisaks tähistab Vigala vald sel suvel Vigala hariduselu 330. aastapäeva.

Esivanemate vaimuvara väärtustamise tunne kippus ka minule suvepeol hinge. Minu vanavanemad ei ole kunagi rahvapeolised olnud ehk ei tantsi ega laula. Oma praeguses vanuses ei ootagi neilt keegi seda enam, aga mine tea, kui nad oleksid varem alustanud, ehk kipuksid veel praegugi n-ö sussi sahistama. Midagi tuttavlikku siiski oli, kui neid värvilistes rahvariietes memmesid ja taate vaatasin. Märkas inimesi nende kohalolekut, silmavaadet ja puudutusi.

Igal pool, kuhu ma ka ei vaadanud, keegi kuskil tervitas kedagi. Astus ligi, lai naeratus näol, silmad säramas, kaunid riided seljas lehvimas ja kohemaid emmati. See kallistus ei ole selline kallistus, mida iga päev näeb, aga tundsin selle siiski ära. Ka minu vanavanemad kallistasid nii teisi inimesi. Tundega, pikalt ja silmi kinni pigistades. Kui kallistamine oli lõppenud, järgnesid seljasilitused ja kätest kinni hoidmine. Ei tahetud mitte kuidagi enam teineteisest lahti

lasta.

Kui hiljem lugesin, kuidas Rapla Maakonna Pensionäride Ühenduse juht Helle Rannamets kirjeldas, et suvepidu on alguse saanud vajadusest oma eakaaslastega kokku saada ja tegemisi arutada, mõistsin, milleks selline üritus ja millest säärase puudutamise. Igal inimesel oma elu ja tegemised ning ei ole midagi imestamisväärt, et tuleb korraldada üks suur pidu, et head inimesed jälle kokku saaksid.

Mitusada osalejat

Kokku oli memme-taadi suvepeol peaaegu 400 esinejat, kes esitasid kokku üle kahekümne laulu ja tantsu. Suure pidustuse juhtas sisse torupillipalaga Mari Tammar ning tuleloitsu saatel süüdati peotuli. Selle poolest erines tänavune pidu varasematest. Projektijuht Heli Lintsi sõnul algasid eelnevad peod alati lipu heiskamisega.

Pärast peo sisseõnnistamist said sõna mitmed inimesed. Nende seas Vigala vallavanem Priit Kärsna, Rapla Maakonna Pensionäride Ühenduse juht Helle Rannamets ja ka Rapla maavanem Tõnis Blank, kes oma kõnes lubas, et järgmisel aastal toimub memme-taadi suvepidu juba Raplamaa laulu- ja tantsupeo raames.

Sel korral tantsiti enamik tantse kapelli saatel, mis tähendab, et kogu pidu saatis elav muusika. Vaheldumisi tantsude ja lauludega esitasid kohalikud õpilased, Vigala vallavolikogu esimees, Kullamaa keskkooli direktor Meelis Välis, Vana-Vigala rahvamaja juhataja, näiteringi Topeltkiiks juhendaja Astra Põlma ja Kivi Vigala rahvamaja näiteringi Sõbra-Vägi liige Marko Kreuz M. J. Eiseni kogutud rahvanalju.

Laupäevase memme-taadi suvepeo stsenaariumi autor on samuti Astra Põlma, lauljate üldjuht oli Reelika Looring, tantsijate üldjuht Helle Pohla. Kapellide juhid olid Aivar Arak, Lemmi Linnas ja Heldi Tagel. Klaverisaatja oli Argo Niinemets, helijuht Heiti Vahtra. Toredad koolijütsid olid Richard Riomar ja Liisa-Marinelli Viik ning pörgukoera rolli etendas Egert Nei.

Publiku hulgas võis näha palju tuttavaid nägusid, nii mõnigi maakonna vallajuhtidest oli tulnud üritusest osa saada. Peol veedetud tundide jooksul nägin silmanurgast veel mitmeid haamriviibutusi. Teiste seas vermisid endale mälestuste mündi ka näiteks ürituse avanumbri teinud Mari Tammar ja Helle Rannamets.

Maavanem Tõnis Blank ja Mari Tammar olid end peo tarvis mõlemad rahvariietesse riieanud. Tammariga vesteldes mainis ta, et niivõrd vähe on võimalusi rahvariided selga panna. Meenus kohe, kuidas ma lapsepõlves vanatädi talumaadel

Tantsude ja laulude vahel esitasid kohalikud õpilased M.J. Eiseni kogutud rahvanalju.

Fotod: AARE HINDREMÄE

Ühishingamine ja ühtehoidmine memme-taadi suvepeol

lauldes jalutasin, ise unistades, et olen väike talutüttere, kel uhked rahvarõivad seljas.

Kuigi ilm oli vahelduva pilvisusega ning küllaltki soe ja päikeseline, oli tuul piisavalt jahe, et oleksin soovinud olla rahvariietes ning koos teistega platsil jalga keerutada. Kuigi otsustasime Mari Tammariga, et veel on liiga vara, et memmeks hakata, loodan väga, et tulevikus saab ka minust üks osa sellest ühishingamisest ja ühisolemisest heade inimeste keskel.

Projektijuht Heli Lints jäi tänavuse memme-taadi suvepeoga väga rahule. „Kõik sujus nii, nagu oli plaanitud. Ilm oli väga ilus, peopaik sobis ideaalselt. Kõik osalised tegid peo kauniks, säravaks ja kõikidele meeldejäävaks,“ kirjeldab Lints.

Naise sõnul vajavad eakad sellist pidu väga: „Nad tahavad aastast kord oma peol laulda, tantsida ja pilli mängida, näidata, et ei loe vanus ega aastatega halliks läinud pea. Nad soovivad esineda ja olla uhked ja õnnelikud tehtu üle.“

Samuti tahavad nende tegemisi näha teised eakaaslased, lapsed ning lapselapsed.“

Lisaks kohalike ettevõtjate toodanguga tutvumisele oli võimalus soetada endale Kaie Bergmanni uus raamat koos autogrammiga. Pärast lõpu ühislaulu söödi veel ühiselt torti ning vahetati muljeid möödunud aktiivsetest ühiselt veedetud tundidest, enne kui sammud kodu poole seati. Sellistelt üritustelt on raske lahkuda kuidagi teisiti kui vaid rahulolu ja rõõmutundega.

Sel korral tantsiti enamik tantse kapelli saatel, mis tähendab, et kogu pidu saatis elav muusika.

Ürituse avanumbri teinud Mari Tammar vermis endale memme-taadi suvepeost mälestuseks mündi.

Memme-taadi suvepeol said kokku peaaegu 400 esinejat, kes esitasid kambapeale üle kahekümne laulu ja tantsu.

Fotod: STINA ANDOK

Eeakad tahavad aastast kord oma peol laulda, tantsida ja pilli mängida.

Memme-taadi suvepidude ajalugu

Helle Rannametsa poolt kokku pandud memme-taadi pidude ilmumata raamatust

„Päris ots ja algus olid ammu enne olemas, kui võeti vastu otsus hakata ülerajoonilisi tööveteranide ühiskontserte järjekorranumbritega tähistama ja nii seda algust ja arvestust Kaiust ja 1986. aastast peale peetakse. Eakaaslastega kokkusaamise ja enda tegemistest aruandmise vajadus olid need põhjused, miks peopäevi korraldama hakati.

Rajooni tublid kolhoosiesimehed Tenno Teets, Lembit Arro ja Manfred Bergmann olid need, kes ettevõtmisi toetasid, tegijaid innustasid ja asjadel toimida lasid. Endine kolhoosiesimees Harri Kuusemets sai Rapla rajooni töö- ja sõjaveteranide nõukogu juhatuses esimeheks ja peod hakkasid toimuma nõukogu egiidi all ainupartei valvsa pilgu all ja juhendamisel.

Seoses Eesti taasiseseisvumisega sai nõukogust Rapla Maakonna Pensionäride Ühendus ja juhatuse esimeheks Illar Eesik, kes aktiivse laulja-tantsijana 2003. aastal Raplas toimunud peo üks põhi-korraldajaid oli. Esialgu saadi hakkama oma jõududega, alates Kabala peost 2004. aastal hakkasid toimuma projektipeod, kohalikest omavalitsustest said peakorraldajad, pidude eelarve maht kasvas,

rahaliste toetajate arv mitmekordistus ja tegevust koordineeris projektijuht. Korralik eelarve võimaldas kasutada professionaalset helivõimendust ja tantsude saatemuusikat.

Illar Eesiku surma järel sai maakondliku pensionäride ühenduse etteotsa Lembit Reidla, kes ajaloo- ja kultuurihuvilisena jätkas suvepidude traditsiooni. Tema tervislikust seisundist tingitud eemalejäämise järel valis ühenduse juhatus 2008. aasta suvel etteotsa minu (Helle Rannametsa). XXIV suvepeol Kärus mälestasime igaveseks lahkunud Lembit Reidlat.

Aastatel 2010-2011 esitasin maakonna pensionäride ühenduse nimel seitse rahastamistootlust, millest kaks said positiivse vastuse. Tänuksõnad Eesti Kultuurkapitali Raplamaa ekspertgruppidele.

Olgu järgnev tänutundega pühenduseks kõigile neile, kelle põhitegevuseks tööst ja avalikust elust eemalejäänuna pole rahulolematuse avaldamine ja virisemine, vaid vaatamata poliitilisele olukorrale, vaatamata ilmale ja vaatamata tervislikule seisundile, tegelemine teistele rõõmu pakkumisega ühiselt veedetud ajas koos laulu, tantsu ja muusikaga ning selle seletamatu ühesolemise tundega, mis ühel suurel laulupeol sai ilusa nime „üheshingamine“.

**KLAASID
-50% VÕI
TOHOH!!
VÕI RAAMID
-50%**

Nägemise kontroll prillitellijatele TASUTA
 Optometristi vastuvõtt: 8. ja 15. juuni
 Eelregistreerimine telefonil 4855 540
 T-R 9-18, L 9-13
 Kauplus avatud Rapla Konsumis, Tallinna mnt 16
 Kehtib prilliraamide ja klaaside koosostul! Kampaania reeglid kauplusest!
www.optika.ee

EQ
Eesti Optik

Paul Daniel, tagasihoidlik kitarrivõlur

Paul Danieli nimi ei ole üldsusele väga tuntud, kuid kitarristide seas peetakse teda üheks paremaks. Paul ise end nii kõrgele tõsta ei tahaks, tagasihoidlik, nagu ta on.

Helerin Väronen

Kohtume Pauliga Romantilise Luulekava kaheksanda hooaja viimasel luulekontserdil Tallinnas Pegasuse kohvikus. Paul musitseeris taustaks luulele, mida esitasid Harriet Toompere ja Georg Meriloo.

Sume suveõhtu, mõnus keskkond, ilusad ja naljakad luuletused elust ja armastusest ning sinna kõrvale Pauli kitarril

helid... Paremat kooslust annab otsida. Ta on varemgi sellistel luulekontsertidel muusikalist tausta mänginud.

Kontserdi lõpus küsis Meriloo talt, kuidas on siis laval olla, kui muusikat mängides sa ei tea, mis luuletused parasjagu tulevad ja kas muusika nendega kokku läheb. Paul vastas, et täitsa hea tunne on. Pärast tunnistas, et oli küll ette valmistanud, kuid üh-

tegi neist lugudest esitamisele ei tulnud. Tuli täpselt see muusika, mis õige tundus ja tulema pidi.

Pulbitsev muusikahuvi

Pauli muusikaline haridus sai alguse Kehtnast, kus ta on üles kasvanud. „Sinna tuli üks pillimeister ja hiljem ka kirikuõpetaja, Helmut Hark. Lasteaia ruumidesse tekkis huvikool ja kuskil kuulutati sellest ja mul tekkis hirmus tahtmine sinna minna. Olin siis nii 13-14. Mäletan, et arutasin veel Siim Solmaniga, et kuule, läheks kitarril õppima. Ma olin selline tagasihoidlik, kuid mõtlesin, et hirmsasti ikka tahaks õppima minna. Läksin ja väga tore oli. Helmut oli väga hea õpetaja, kuigi ta oli vaid pool aastat. Siis tuli Vahur Vessart. Tema käe all õppisin päris mitu aastat.

Mul ikka mingi muusikahuvi pulbitses sees, kuigi ma pole musikaalsest perest. Ema natuke küll laulis ja mängis mandoliini ja vanaisa mängis akordionit. Aga see on ka kõik. Tagasihoidlik poisike ka, ilmselt oli vaja mingisugust väljendusvahendit.“

Helmut Hark õpetas Paulile klassikalist kitarril ja noodist lugemist. „Tagantjärele olen tänulik, et ma hiljem ei pidanud seda asja õppima. Olles mõni aeg olnud Otsa muusikakoolis õpetaja, näen, et poisid, kes tulevad, ei oska üldse noodist lugeda, see on neile hirmus piin ja nad ei mõista, miks seda üldse vaja on.“

Soov Georg Otsa nimelisse Tallinna muusikakooli minna tekkis Paulil endal Rapla keskkoolis käies, kuid esimesel katsel ei saanud ta sinna sisse. Pärast keskkooli proovis uuesti ja sai sisse, kuid elu näitas, et ta polnud veel kooli jaoks küps.

„Ma olin nii ebakindel, et ma ei pidanud seal kaua vastu. Kolm nädalat olin ja mõtlesin, et ma ei saa, ma ei taha. Maapoiss, ei tundnud kindlalt end linnas. Olin aasta-poolteist kodus ja harjutasin hommikust õhtuni. Käisin koeraga jalutamas, metsad olid kodu lähedal. Kuid mingi hetk hakkas isa küsima, et millal sa, poiss, tööle lähed. Läksin siis linna kursustele, plaaniga kuhugi ülikooli minna, kuid sellest ei tulnud midagi välja. Ja paari aasta pärast potsatasin uuesti Otsa kooli ja siis ma ka jäin ja ära

selle lõpetasin.“

Pärast Otsa kooli õppis Paul Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias (EMTA) bakalaureuseõppes jazzmuusika erialal ja magistris interpretatsioonipedagoogikat.

Vahepeal täiendas ta end arranžeerimise ja jazzmuusika erialal vahetusüliõpilasena Sakamaal Weimaris Franz Liszt Musikhochschulen.

Balansseerimine jazzi, rocki ja popi vahel

Kuigi Paul on õppinud palju jazzi, ei tunne ta end jazzkitarristina. „Isegi kui ma jazzi õppisin, tundsin, et ma pole kõige parem õpilane. Nüüd hiljem küll jah. Kui oma tulevast naist kohtasin, ütles ta ka: „Sina oled ju jazzmuusik.“ Kuuldes seda kõrvalseisjalt, oli see mu jaoks väga üllatav tegelikult. Kehtnas olles kuulasin ma ikka rockiklassikuid - The Beatles, Led Zeppelin, Jimi Hendrix, Deep Purple. Ma püüdsin küll jazzi kuulata, kuid mingit huvi selle vastu ei olnud, see on hiljem tekinud.“

Kui keegi ütleb, et ma olen jazzmuusik, siis ma tunnen, et pean laveerima, et jah, ma olen küll, aga see ei olnud esimene armastus. Nüüd ma olen muidugi väga tänulik, et ma seda õppisin. Ma ei kujuta ette, et mul poleks seda haridust.“

Paul on kaasa teinud mitmes bändis, näiteks Elletus, Ajavares, Ka-Funky, Hinkus, Lepase-ree, Kadri Voorand Trio ja Jaan Tätte&Udupasun. Alustas ta aga Kehtnas oma bändiga, kuhu kuulus ka Raplamaa Sõnumite fotograaf Siim Solman. Kuna Keava oli lähedal, tutvus Paul seal Margus Kalami ja Arno Kalbusega, hiljem veel Vaiko Epliku ja Priit Võigemastiga, kellega koos tehti lühikest aega bändi. Nõmme folgil ristusid Pauli teed Elari Lendiga, kes kutsus ta Kohila bändi Steele, kus alustas oma lauljateed Kadi Toom.

Paul rääkis, et ega ta selle bändiga palju mänginud pole, natuke sai ringi sõidetud ja

esinetud. Sel aastal tähistab Kadi Toom & Steele oma 25. sünnipäeva ja selleks puhuks tulid nad taas kokku, et Kaparockil esineda.

Elari Lend oli algusaegadel Kaparocki peakorraldaja ja sel ajal käis ka Paul tihti Kaparockil. Ta tunnistas, et viimastel aastatel pole ta sinna jõudnud. Kaparockiga seoses tuleb lähiajal minna Raadio 2 ja hommikul „Terevisiooni“. „Hommikud mulle väga sobivad. Tegeleni tavaliselt hommikuti harjutamisega. Mul vist praegu on läinud liiga hommiku peale, peab end tagasi tõmbama.“

Uued ideed, plaadid ja projektid

Lähiaja tööde ja projektide kohta räägib Paul, et hetkel on ta pigem kodus nokitseja. „Kirjutatan ise muusikat, annan seda vaikselt välja. Mul on erinevaid projekte. Üritan bändidesse, millesse olen kaasatud, muidugi panustada, kuid tihti olen ma vaid kaasosaline. Samas teen ise aktiivselt muusikat ja see hoiab mind värskena. Ma harjutan, kirjutan ja valmistan ette iga päev. See on tore töö.“

Esimest aastat olen ma täiesti vabakutseline, kuna ma tundsin, et ma lihtsalt ei jõua õpetaja olla. Ma ei tea, mis ma järgmine aasta teen, aga tunnen praegugi, et aega jääb puudu. Kui sa tahad midagi pühendunult teha, siis see aeg lihtsalt läheb.“

Juulis on tulemas ka üks teatritükk Nukuteatris koostöös VAT-teatriga: „Mees, kes ei teinud mitte midagi“. Aare Toikka lavastab, Lauri Saatpalult on laulud ja natuke on ka Pauli muusikat ning seadeid. „Teatris olen ma esimest korda, see on väga põnev. See on selline töö, kus väga palju saab kodus ette valmistada ja see sobib mulle.“

Sügisel tuleb uus plaat ansambliga Elletuse. Algul kandis see kooslus nime Helletused. Kaks plaati on välja antud ja nüüd on kolmas tulemas. Paul loodab, et sügisest hakkab töö ka oma plaadiga.

Kaks aastat tagasi ilmus talt plaat „Kreeka tuli“, mis võiks nüüd järje saada. Kas just tavapärase CD-formaadis, seda Paul veel ei tea.

Vahepeal pakkus jazziliit Paulile midagi huvitavat teha. Paul tegi siis trummar Ramuel Tafenauga duo ja andis paar

Paul Daniel teeb ise aktiivselt muusikat. Mehe sõnul hoiab see värskena. Pildil Susi stuudios lindistamisel.

"Praegu on põnev, ma tunnen, et ma õpin midagi, et ma pole kohale jõudnud, alles hakkab katsuma seda miskit."

Paul Daniel

kontserti. Ettevalmistus nendeks kontsertideks oli aga pikk. Võimalik, et ka selles vallas on sügisel midagi uut ja põnevat tulemas.

Arusaamade ja vaadete muutused

Selle kohta, et teda üheks Eesti paremaks kitarristiks peetakse, sõnab Paul: „Tore, kui nii öeldakse, mis mul selle vastu saab olla. Ikkagi piisavalt palju on selle instrumendiga aega veedetud, „kilometraaž“ on suur. See on juba ju minu leib, ma olen sunnitud sellega iga päev tegelema. Paljud sõbrad arvavad, et ma olen siiski tagasihoidlik, aga kui ma pilli mängin, see muutub miskipärast. Nad ei ootaks seda minult, näevad, et ma olen siis hoopis teistsugune inimene.“

Paul pole ennast väga kunagi pjedestaalile seadnud, aga mõtleb, et ehk peaks seda siiski tegema. Küsin, kas on midagi, mida ta praegu kunagisele endale öelda tahaks. „Hea küsimus. Paraku peab ise ikka õppima. Praegu mõtlen küll, et oleks mulle tol ajal keegi öelnud, aga arvan, et see ei tööta päris nii. Midagi kindlasti saab öelda ja on öeldud, aga päris palju siiski õpid kogemustega. Noodist lugemine, muusikalise grammatika pool on see, mida tasub õppida. See on selline praktiline käsitööoskus.“

Aktiivne lugeja ja söögitegija

Oma elumotost kõneldes filosoferib Paul, et ühest küljest üritab ta elada mingite reeglite järgi, neist kinni hoida ja neid täita. „Kui ma seda suudan, siis on päris hästi.“

Samas peab olema oskus oma minast loobuda. Püüame küll olla isiksused, kuid kui me selle piiri ületame, siis võib sealt midagi uut tekkida.

„See on natukene selline käimata rada. Otsime küll oma rada, aga seal võivad olla ka teised rajad, mis viivad samuti sinna, kuhu sa minemas oled. Ma tunnen, et olen päris pika ringiga eesmärgini jõudmas. Mingi süsteem ja reeglistik võib aga paljut lihtsustada. Praegu on põnev, ma tunnen, et ma õpin midagi, et ma pole kohale jõudnud, alles hakkam katsuma seda miskit.“

Kui Paulil jääb muusika kõr-

valt vaba aega üle, tegeleb ta kindlasti oma füüsilise vormi hoidmisega. Näiteks käib ta jooksmas. „Ma ei saa päris hommikust õhtuni ainult pilli mängida, see ei ole tervislik. On hea otsida endale mingeid hobisid, lugeda näiteks raamatuid. Ma olen päris aktiivne lugeja: ajalugu, romaane, populaarteadust, luuletusi ka nüüd just viimasel ajal. Ma olen avastanud, et kui proosat ei jaksa, siis luule on päris hea vahepala. Lugemine on päris hea inspiratsiooniallikas ka mu jaoks.“

Teiste muusika suhtes peab Paul end päris valivaks. Ta küll üritab erinevat muusikat kuulata. „Vahel on perioode, kus ma muusikat ei kuulagi, pigem lähen koju ja loen raamatut. Lihtsalt mu töö on muusikaga nii seotud, et see on siis puhkus. Viimasel ajal olen üritanud küll teatris käia ja ka kontsertidel. Tegelikult ma olen hästi tänulik, kui olen suutnud end õhtuks kusagile välja vedada.“

Suureks eeskujuks ja toeks on Paulile ta naine. „Kaks aastat tagasi võtsin naise. Kindlasti oluline muutatus, mis on võinud mind palju rohkem distsiplineerinud. Mul ei olnud noorena seda, et ärkan hommikul vara üles ja hakkam harjutama. Nüüd selle peale mõeldes on see kummaline. Praegu on nii palju, millega oleks vaja tegeleda.“

Kuna naine on musikaalne, on nad koos andnud kirikus kontserte, naine laulab ja Paul saadab. Naine on ametilt õpetaja ja õpib samal ajal õigusteadust. Nii et Paul on pigem see kodune pool, kes toimetab, koristab ja teeb süüa. Ja üheks oma hobiks peabki Paul söögitegemist.

Edasiõppimise plaane mõlgutab ka Paul ise, ta on tahtnud kompositsiooni õppima minna. Omal käel on ta seda natuke õpinud, lugenud ja tunde võtnud. Kes ta aga olla tahaks, kui ta ei oleks muusik?

„Ma olen praegu mõtlema hakanud, et mis siis saaks, kui peaks ühel hetkel midagi muud tegema. Ma pole seda veel välja mõelnud. Raamatuid meeldib lugeda ja muusikat kirjutada. Ma pole aga kunagi mõelnud, et ma tahaks olla kirjanik. Võiks hoopis mingit teadust teha. Eks muusika ole ka teadus. Mida rohkem seda õpid, seda rohkem neid seoseid näed. See on väga põnev maailm, kui hakkad neid seoseid nägema.“

Paul on kaasa teinud mitmes bändis, alustas ta aga Kehtnas oma bändiga.

Tasuline tekst

Mobiilne meeste tervise diagnostika kabinet on Raplas 5.-8. juunini

Eesti meeste tervis ei ole kahjuks kiita. Dr Margus Punabi sõnul on Eesti meeste kroonilise haigestumise põhjusena eesnäarmehaigused laialt levinud.

Üks meeste kehva tervise põhjuseid on see, et meestearst ei tööta igas maakonnas. Selleks, et erialaart jõuaks maakondadesse, soetas Eesti Vähiliit ETV heategevusprogrammi „Jõulutunnel“ abil kaks mobiilset diagnoosikabinetti – naha- ning androloogiakabinetti.

Mobiilne androloogiakabinet alustas eelmise aasta septembris Ida-Virumaal. Kabinet alustas tegevust Ida-Virumaal, sest meeste soospetsiifilise teenusega on kõige halvemini kaetud Virumaa. Tänavu maikuus on kabinetti külastanud 1210 patsienti, kellest kaheksal on avastatud eesnäärme pahaloomuline kasvaja.

Androloogiakabinetis tegelevad meestearstid kõigi meeste eriomaste haigustega: eesnäarmehaigused, seksuaalhäired, meeste üleminekuiga, hüpogonadism, viljatus, sugutrakti ägedad ja kroonilised põletikud, kõik peenise, munandikoti haigused, rinnahaigused meestel. Dr Margus Punabi puhul on oluline, et ligi 95% vajaminevaist uuringutest tehakse mobiilse kabinetis kohapeal, nii ei pea patsient sõitma Tartusse ka uuringuteks. Ta lisab, et lisaks eelnimetatud eesnäärme pahaloomulise

kasvajaga patsientidele on olnud mitmeid neid, kelle tervis on nõudnud väga kiiret sekkumist. „Munandivähk nõuab väga kiiret sekkumist, mitmed põletikulised haigused on vajanud kiiret sekkumist.“

Androloogia mobiilse diagnoosikabineti koordinaator on meditsiiniõde Olga Raudik, arstidest töötavad kabinetis dr Stanislav Tjagur, dr Sven Tennisberg ja dr Margus Punab.

Meestearsti vastuvõtule haigekassa tingimustel pöördumine eeldab saatekirja. Ravikindlustatud isikutele kehtib esimesel visiidil visiititasu 5 eurot. Ravikindlustuseta ja saatekirjata mehed saavad vastuvõtule pöörduda tasulises korras (20 €).

Mobiilne diagnostikakabinet on Raplas 5.-8. juunini haigla kõrval (endise psühhiaatriamaja ees).

Mobiilse androloogia diagnoosikabineti vastuvõtule on võimalik registreerida:

- meestekliiniku kodulehel <http://www.kliinikum.ee/meestekliinik/registreeri-end-vastuvotule#top>

- e-kirjaga: meestekliinik@kliinikum.ee
- telefonil 731 9100, 731 9323.

Internetis vastuvõtule broneerides tuleb täpsustada mobiilse kabinet asukoht, kuhu minna soovitakse.

TALLINNA EHITUSKOOL

Sisuturundus

Tallinna Ehituskool koolitab meistreid

Liisi Taniroo,
Tallinna Ehituskooli
kommunikatsioonijuht

Pidevalt kuuleme, kui vajalik on õppimine, kui tähtis on uute teadmiste hankimine, kui oluline on õppida terve elu. Igas inimeses peitub potentsiaali, mille ta õpingute ja kogemuse saamise käigus avada saab.

Tallinna Ehituskooli õpe koosneb praktilisest ja teoreetilisest õppest. Kummagi osakaalu ei saa vähem või rohkem tähtsaks pidada. Küll aga tõuseb õppe kvaliteet siis, kui praktiline ja teoreetiline õpe on kombineeritud. Tallinna Ehituskool õpetab väärt meistreid juba 70 aastat.

Oma kätega saab nii mõndagi järele proovida. Ehitusalaselt – Tallinna Ehituskoolis (TEK) – saab seda teha kogenud meistrite käe all. TEK-i pedagoogid ja meistrid on oma ala eksperdid. Kool teeb koostööd erialaliitude ja teiste koolidega nii välisriikides kui ka Eestis. Õpilased saavad käia välismaal praktiliselt, võtta osa meeleolukatest sündmustest ja üritustest, spordi- ja kutsemeistrivõistlustest nii kodumaal kui ka väljaspool seda.

Ehituskoolis õpivad nii jütsid pärast põhikooli, gümnaasiumi lõpetanud, töökogemusega inimesed kui ka ülikoolide vilistlased.

Õppetöö **põhikoolist tulnule** kestab 3 aastat, selle ajaga omandab õppur keskkariduse ja kutse. **Erialad: elektrik, tisler, viimistleja, puusepp, ehitaja.**

See, kes on ehituskoolis või mujal juba **keskkariduse omandanud**, saab tulla õppi-

ma vastavalt valitud erialale 0,5–2-aastasest programmi. Valikud: elektrik, tisler, maaler, plaatija, puusepp, kütte- ja jahutussüsteemide lukksepp, CNC töötlemiskeskuse operaator.

Keskharidusega õppuritele on valikus ka restaureerimise õppesuund: puitehitiste restauraator, mööblirestauraator, restauraatorviimistleja, pehme mööbli valmistaja.

Õppima saavad tulla ka töö käivad inimesed. **Töökohapõhine õpe** on just neile, kel töökoht olemas ja kes soovivad kvalifikatsiooni tõsta. Vähemalt 2/3 õppeajast on praktika ettevõttes. Aasta 2017/2018 erialad: betoonkonstruktsioonide ehitaja, lamekatusekatja, tisler.

Dokumentide vastuvõtt on 5. juunist 7. augustini tööpäevadel kella 10–14. Vaata täpsemalt www.ehituskool.ee/vastuvott.

Et veel veidi kiita Tallinna Ehituskooli õpetajaid ja õpilasi, siis siin on paar sõna kutsemeistrivõistlustest „Noor Meister 2017“, mis toimusid 4.–5. mail Eesti Näituste messikeskuses. Tallinna Ehituskool saavutas kaks I kohta, ühe II ja ühe III koha. Kool on uhke õppurite ja juhendajate saavutuste üle! Eesti võistlustele järgnevad Euroopa võistlused EuroSkills ja maailma võistlused WorldSkills.

Ehitusviimistleja Maarja Käes tõi I koha (juh. Terje Jaksen ja Mirjam Jürilau); ehituspuusepp Kristjan-Mark Närvänen ja Matheus Leemet tõi I koha (juh. Alar Kurg); plaatija Kerli Öun tõi II koha (juh. Meeta Heinaste); müürsepp Nikita Jurov tõi III koha (juh. Priit Valge).

Tule meile õppima! Tule õpi väärt meistriks! Me ootame Sind!

2017/2018 ÕPPEAASTAL VÕETAKSE VASTU ÕPILASI JÄRGMISTELE ERIALADELE:

Põhikooli baasil

Mehhatroonik	3 a.
Sõiduautotehnika	3 a.
Automaatik	3 a.
CNC metallitöötlemispinkide operaator	3 a.
Keevitaja	3 a.
Müüja-klienditeenindaja (rõivaalal)	3 a.
Sisekujundaja assistent tekstiilialal	3 a.
Rätsep-stilist	3 a.
Noorem tarkvaraarendaja	3 a.
Logistika IT-süsteemide noorempetsialist	3 a.
Logistiku abi	3 a.

Keskooli baasil

Automaaler	1,5 a.
Autoplekksepp komplekteerija	1,5 a.
** Autokeretehnik (jätkuõpe)	0,5 a.
* Autodiagnostik (jätkuõpe)	1 a.
Sõiduautotehnika	2 a.
* Autokere ja värvitööde meister (jätkuõpe)	1 a.
Mehhatroonik	2 a.
* Robotitehnika (jätkuõpe)	1 a.
* Külmaehaamik	2 a.
* Külmaehaamika paigaldusjuht (jätkuõpe)	1 a.
* CNC metallitöötlemispinkide operaator	2 a.
* CNC lehtmaterjali töötlemispinkide operaator	1 a.
Keevitaja	1 a.
Noorem tarkvaraarendaja	2 a.
Logistika IT-süsteemide noorempetsialist	2 a.
Tööstusinformaatika	2 a.
Logistiku abi	1,5 a.
Logistik	2 a.
Logistik (jätkuõpe)	1 a.
Juuksur	1,5 a.
* Meisterjuuksur (tasuline jätkuõpe)	0,5 a.
Rätsep-stilist (päeva- ja õhtuõpe)	
** Meesterätsep (jätkuõpe)	9 kuud
* Sisustustekstiilide õmbleja (tasuline)	6 kuud

* kaugõpe ** õhtune õpe

Soovijatel koht õpilaskodus

TALLINNA
TÖÖSTUS
HARIDUS
KESKUS

Dokumentide
vastuvõtt alates
12.06.2017

Tallinna
Tööstushariduskeskus

Sõpruse pst 182
Tallinn 13424
Telefon: 65 42 833
65 45 026

e-post: info@tthk.ee
www.tthk.ee

**TASEMEL
KUTSEHARIDUS**

TALLINNA EHITUSKOOL

aastast 1947

- EHITUS
- ELEKTER
- PUIT

70 AASTAT VÄÄRT MEISTREID

PARIMAD AMETIOSKUSED
KÕIGILE

www.ehituskool.ee
Pärnu mnt 162, Tallinn 651 9044

Lante saab valmistada nii luust, metallist, sulgedest kui ka plastist

Ilmad soojenevad ja erinevate veekogude ääres võib aina enam märgata kalamehi. Innukamad neist püüavad kala muidugi aastaringelt, kuid tundub, et kevadpäike tõmbab kohe eriti tugevalt vee juurde.

Katri Reinsalu

Selles ei ole midagi uut. Kalastamist tunti juba iidsetel aegadel. Vanadest koobastest on leitud luust nikerdatud ning pronksist valatud konkse, mille abil toit lauale saadi. Juba muistsed kreeklased ja roomlased tundsid kalastamist toidu saamise kõrval ka lõbuna. Arheoloogilised kaevamised Hiinas ja Egiptuses on toonud välja, et juba 2000 aastat enne meie aega tunti õngeritvu ja konkse.

Egiptlased kasutasid pronksist konkse. Need tina ja vase sulamist valmistatud konksud olid kõvad ja tugevad. Samal ajal sai neid väga õhukeseks töödelda, mis

tähendas, et need jäid kaladele vähemmärgatavaks. Hiinlased aga ketrasid õngenööri siidist ning kasutasid kalade peibutamiseks riisi ja väikeseid karpkalu.

Roomlane Claudius Aelianus kirjutas kolmandal sajandil pärast Kristust forelli lendõngitsemisest. Oma landid valmistas ta sulgedest, pliist, pronksist ja metssea harjastest. Õngenööriks kasutas ta hobusejõhvi ja lina.

Loomulikult räägime me sel ajal täielikust käsitööst. Alles 1830-1840ndatel hakkas Inglismaal ja Ameerika Ühendriikides kaalukauss kommertstootmise poole kalduma.

Kui me liigume aga tagasi tänasesse päeva, siis võib jõe ääres õngitseja arsenalil hulga tõenäoliselt leida mõne moodsa lanti. Kala kõhtu pääseb teatavasti läbi tema silmade. Nii ongi landid sellised tehiseobjektid, mis sarnanevad püütava kala looduslikule

Käepärastest vahenditest valmistatud lant.

Foto: wideopenspaces.com

toidule ja võiksid seega kala tähelepanu tõmmata. Niisiis kasutab lant liikumist, värvi ja vibratsiooni, et kala konksu otsa meelitada.

Landid jagunevad mitmesse kategooriasse. Neist ehk kõige lihtsam on võnklant ehk lusiklant. Nagu selle nimest eeldadagi võib, on tegemist lusikakujulise metallist lantidega. Metall peegeldab valgust ning liigub vees korrapäraselt, meelitades nii saaki ligi. Täna sel päeval on võnklante aga kalamehe varustuse hulgas pigem vähe.

Hoopis populaarsem on vobler ehk vabinalant. Tänapäevase vobleri välja töötamise au antakse James Heddonile. Tegemist oli

ning puutükkidest nikerdatud lante.

Tänapäeva voblereid valmistatakse enamasti kergest materjalist nagu balsapuu või plast. Mõnikord on lant jagatud kaheks omavahel ühendatud osaks, et paremini kala sabauime liikumist imiteerida. Enamasti meenutab ka vobleri värvikate looduses leiduvaid kalu. Kuigi kalastamist on juba aastatuhandeid tuntud, muutus tegevus eriti populaarseks pärast Teist maailmasõda. Selles mängisid oma rolli tehnilised edasiminekud vahendite osas, mis tähendas palju suuremat tõenäosust kala kätte saada. Kasutusele tulid näiteks kunstkiust õngenöörid. Samal ajal oli inimestel ka aina enam vaba aega, mida oma soovide kohaselt sisustada. Nii saigi kalastamisest populaarne hobi ja sport.

Ja kuigi lante toodetakse tänapäeval tehastes massiliselt, võib jätkuvalt leida lantimeistreid, kes neid algusest lõpuni käsitsi teevad.

Kasutatud allikad:
<http://www.madehow.com/Volume-5/Fishing-Lure.html>
[https://en.wikipedia.org/wiki/Plug_\(fishing\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Plug_(fishing))

Kuidas valmivad käsitöölandid

Kalapüük tundub olevat selline müstiline tegevus, kus tulemus ei paistagi kuigi oluline. Kalale minnakse hea tujuga ja tullakse veelgi paremaga. Seda isegi juhul, kui kala asemel ainult kaks tühja kätt ette näidata on. Need, mis kinni õnnestus nabida, lastakse tihti peale vette tagasi.

Eks see ole ju mõistlik ka, sest kalamehejutudes võtavad püütud kalad tihti peale reaalsusest kordades suuremad mõõtmed ja ei tasu juttu siis päris kalaga ära rikuda. Igatahes paistab see olevat harrastus, mis kiiresti enda haardesse meelitab ja enam asu ei anna.

Sel korral võtame luubi alla landid, mida kalapüügil kasutatakse. Jah, ka täna võib masstoodangu kõrval ausat Eesti käsitööd leida. Selleks sõitsin külla Eduard Terasale, kes Paides väikest töökoda peab. Mees annab kena ülevaate, kuidas ta plastikust imelisi lante välja võib.

Lisaks on Käsitöölases veel väike õpetus, kuidas ise oma algeline lant valmis meisterdada. Algmaterjaliks on vana lusikas. Siinkirjutaja ei julge garanteerida, kas sellega ka kala kätte õnnestub saada, aga proovi-das tasub kindlasti.

Head lugemist!

Katri Reinsalu,
Käsitöölase toimetaja

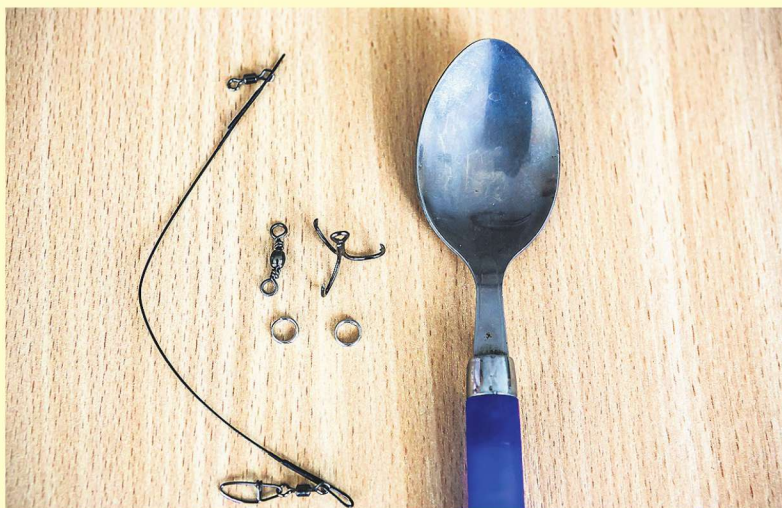
Õpetus

Kuidas teha ise lusiklant?

Katri Reinsalu

Lusiklanti ehk lihtsamalt öeldes lusikat on haugi püüdmiseks juba sajandeid kasutatud. Tänapäeval ei ole midagi lihtsamat, kui astuda kalastuspoodi ja endale sobiv lant välja vaadata. Sellest hoolimata on kindlasti ka neid, kes sooviks ise oma landid teha. Esimese hooga tasuks ilmselt alustada millestki veidi lihtsamast.

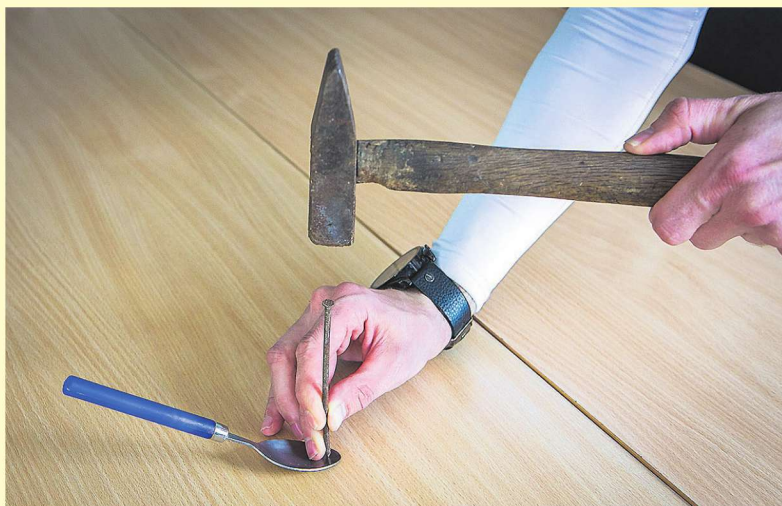
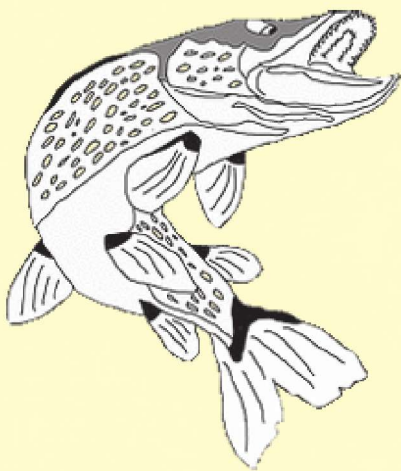
Siit tulebki õpetus, kuidas tavalisest lusikast lant valmistada. Varuosade jaoks tuleb siiski sammud kalastuspoodi seada. Lanti töökindlust ma garanteerida ei julge, aga proovida kahtlemata tasub.

Vaja läheb: tavaline lusikas (lusikas võiks olla roostevaba ning suhteliselt lapik), kaks väikest rõngast, pöörel, kolmikkonks ja haugitross.

Nüüd on aeg lusika vars ära lõigata. Selleks võib kasutada ketaslõikurit ehk relakat või näiteks metallisaagi. Oluline on teravad servad ümaraks viilida.

Nüüd tuleks haamri ja naelaga ära märkida kohad, kuhu lusikasse augud teha. Augud peaksid olema võimalikult serva lähedal, et rõnga saaks mugavalt auku kinnitada.

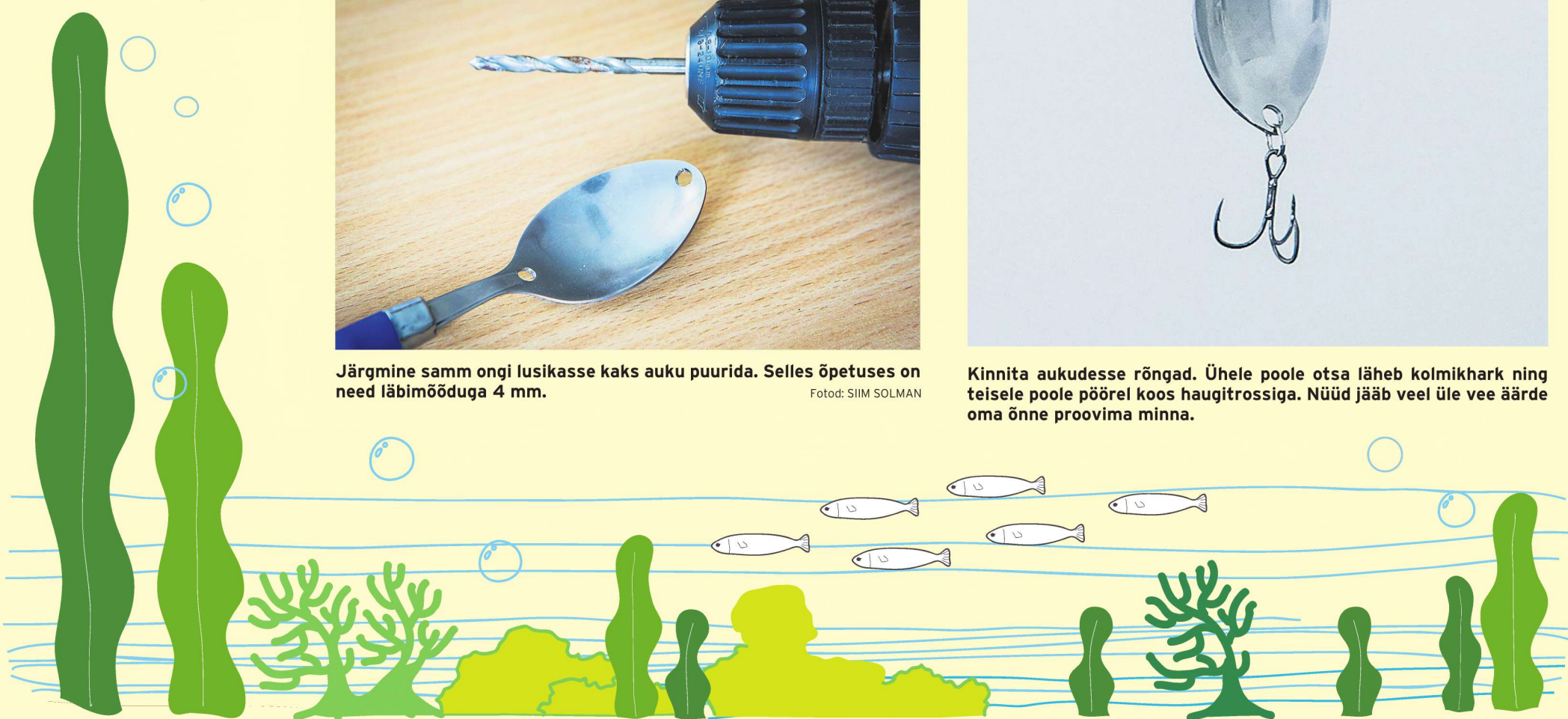

Järgmine samm ongi lusikasse kaks auku puurida. Selles õpetuses on need läbimõõduga 4 mm.

Fotod: SIIM SOLMAN

Kinnita aukudesse rõngad. Ühele poole otsa läheb kolmikhark ning teisele poole pöörel koos haugitrossiga. Nüüd jääb veel üle vee äärde oma õnne proovima minna.

Saartel käib aeg aeglaselt

Kristina Mägi

turismispetsialist

Kuuldavasti pidi aeg saartel käima aeglase-
malt kui mandrimaal,
kuid sellest hoolimata jääb siin
puhates alati aega puudu, sest
vaadata ja kogeda on nii palju.
Saaremaa on ühtemoodi ilus
nii suvel, kevadel, sügisel kui
talvel.

Kui kosutamist vajab keha,
siis tuleb sammud seada mõne
spaahotelli poole, mis on ava-
tud aastaringselt. Saaremaal on
kaheksa eriilmelist spaahotelli,
kelle pakutavate teenuste amp-
luaa on väga lai - Kleopatra
mee- ja piimavannist trimmiva
šokolaadi-kohvi kehahoolitsus-

seni. Endiselt hoitakse au poes
ka muda, mis on Kuressaare
kuurordi tekkimise aluseks.
Siin saab nautida nii mudamä-
hist musta pipraga kui klassika-
list mudavanni.

Kohalik toit

Ja eks see Saaremaa ongi
nagu üks suur mõnus spaa
– puhas õhk, head sportimisvõi-
malused looduses, lõõgastumis-
ja terviseturgutussvõimalused
spaades, teada-tuntud saaremai-
ne toit laual.

Värske õhk ja meeldejäädav
elamused ajavad pikapeale
kõhu tühjaks. Siis tuleb süüa.
Ja häid sööke meil jagub. Saare-
maa ja suitsukala on kui kokku
laulatatud.

Järjest enam kohalikku kala
leiab ka söögikohtade menüü-
dest. Harvad pole juhused, kui
peakokad ise enne kööki suun-
dumist hommikul kummikud
jalga tõmbavad ja merele saagi
järele suunduvad. Lisaks koha-
likule kalale saab saarel süüa ka
imemaitstvat kohalikku liha.

Olgu selleks siis lammas,
jaanalind või metssiga. Kuri-
kuulsast Saaremaa õllest ei saa
üle ega ümber. Head kraami
Saaremaal jagub ja need kõikse
paremad palad leiad nii poest

Üks peab-nägema koht on kindlasti ka Sörve sääre tipp.

FOTO: Erik Tüür

kui söögikohtadest üles “Ehtsa
toote” märgi järgi www.ehtne.ee

Kui kõht täis ja olemine hea,
on paras aeg suunduda mõnele
meeleolukale kultuuriüritusele.
Kuigi suuremad festivalid leia-
vad saarel aset suvisel ajal, siis
toimetamist ja käimist jagub siia
ka talveks. Kärtsu ja mürtsuga
aastavahetuse peod, sumedad
salongikontserdid või meel-
dejäävad gurmeeõhtusöögid.
Valikut jagub igale maitsele.

Kuidas tulla

Saarele pääsemiseks on mit-
meid võimalusi. Enamus inime-
si jõuab Eesti suurimale saarele
praamiga Virtsu sadamast. Uued
suured praamid käivad saarele
varajastest hommikutundidest
hilisõhtuni. Usinamatel pla-
neerijatel soovitame kasutada
võimalust 30 päeva varem oma
laevapilet broneerida aadressilt
www.praamid.ee

Eriti kärsitud võivad saarele
tulla hoopis lennukiga. Pool
tunnikest õhulendu Tallin-
nast ja oledki Kuressaares
www.saartelennuliinid.ee

Täpsemat infot, mida saarel
teha ja kuidas siia jõuda, leiad
aadressilt www.visitsaaremaa.ee
Kohtume Saaremaal!

14.-22. juuli 2017

Pidula Forell: profipoks esma

Pidula Forelli puhkeküla jaanilaagris on seekord üks päev, mis mõeldud kõigile külastajatele. Nimelt saab seal 23. juunil esmakordselt Saaremaal näha profipoksi matše, osaleda karpkala püüdmise võistlusel ja mängida pokkerit.

Ivika Laanet-Nuut
ivika@meiemaa.ee

“Kindlasti soovitan vaatama tulla, sest profipoksi matši pole Saaremaal varem peetud,” kutsus Pidula Forelli

puhkeküla peremees **Ove Tamme**, kinnitades, et elamus tollest õhtust on garanteeritud.

Pidula Forelli puhkekeskus teeb koostööd mittetulundusühinguga Eesti Profipoksi

Föderatsioon, kelle eestvedamisel hinnatud võistlejad tee Kihelkonna vallas asuvasse puhkekülla leiavad. Teoks saab neli matši: naiste, meeste profipoks, amatöörpoks ja *wrestling*. Iga matš on neli raundi ja iga raund kestab kolm minutit.

Meeste profipoksis astuvad üles Ruslan Berchuk (RUS, Euroopa meister 2014) ja Omurbek Malabekov (KGZ, Aasia rahvusvaheliste meistrivõistluste I koht, Kõrgõstani Vabariigi meister).

Naiste profipoksis saab

näha Olga Zabavinat (RUS, Bratsk, 30a, 57 kg) ja Jelena Saveljevat (RUS, Tula, 33a, Venemaa rahvusvaheliste meistrivõistluste tšempion, Euroopa meister, Londoni olümpia ¼ finalist).

Ka noort tõusvat tähte Andi Uustalu (Est) VS TBA RUS (selgitamisel) amatöörpoksi võistlusega ning *World Wrestling* Erik Isakseni (Nor) ja Arto Kinnuneni (Fin). Kindlasti toimub ka üllatusmatš.

Profipoksi sisetoomine on Ove Tammel endal mees

mõlkunud juba mõnda aega. Ta käis ise vaatamas samalaadset turniiri Narvas, kus publikut oli kohal ligi tuhat inimest. Kuid nii palju rahvast Pidulasse ei mahu. Pileteid on praegu müüki pandud viissada.

Tegevust kõigile

Sisukas päev algab juba keskpäeval karpkala püüdmise võistlusega, mis viiakse läbi koostöös Kalastuspood OÜ-ga. Karpkala püüdmise võistlus kannab nime *Maver carp challenge Pidula Forel-*

lis. Alguses toimub kõigile soovijale karpkalateemaline koolitus, kus jagatakse teadmisi püügist ja nippe, mida osalejad saavad rakendada.

Püük toimub individuaalarvestuses ning lubatud on püüda ühe ridvaga, mis on varustatud ühe konksuga. Elussööda ja sööda annab igale osalejale korraldaja.

Karpkala püütakse kaldalt ja see kestab kuni 60 minutit. Järgmisele võrre võivad esimesed, kes on saanud kala. Juhul kui keegi ei saa 60 minuti jooksul midagi, siis

Arensburg Boutique Hotel & Spa

- Majutus ja spa • Restoran
- Päikeseterrass • Elav muusika

Lossi tn 15, Kuressaare, Tel +372 45 24 700
E-post: arensburg@arensburg.ee
www.arensburg.ee

Arensburgi Meedla Koda

- Kaasaegsed peosaalid ja konverentsiruumid Saaremaal.
- Külalistemaja.

Lossi tn 6, Kuressaare
Tel +372 45 24 700
E-mail: meedla@arensburg.ee
www.meedlakoda.ee

ARENsburgi
MEEDLA KODA

Saaremaa Veski

Kohalike maitsete restoran - kohalik kala, ulukiliha, majanapsud, õunavein, saaremaine õlu...

Suvel avatud aed, terrass ja Veski rõdud.

Pärna 19, Kuressaare
Tel +372 45 33 776,
E-mail: veski@saaremaaaveski.ee
www.saaremaaaveski.ee

SAAREMAA VESKI
KOHALIKE MAITSETE KODA

XIII HIIDFOLK XIII

20.-23. JUULIL 2017

KONTSERDID,
LOODUSMATKAD,
ÕPITOAD,
FILMIPROGRAMM,
LASTEPESA

HIIDFOLK

HIIDFOLK.EE

Meie Maa

Värskemaad uudised www.meienmaa.ee

Facebook.com/meienmaa

kordselt Saaremaal!

pikendatakse vooru 30 minutit. Kui tulemus on ikka null, siis järgmisesse vooru ei pääse keegi.

Korraldajapoolne soov on, et huvilised end kalapüügi-võistlusele kindlasti eelnevalt kirja paneksid.

Kl 15 on avatud pokkerilauad, kus ametlikud diilerid tutvustavad reegleid ning jagavad kaarte.

Pidula Forelli puhkeküla jaanilaager, mis on suunatud eelkõige majutuspakettide ostjatele, on leidnud külastajate seas oma koha ning

jaaniaeg on alati täismajad toonud. Seekord on mõeldud rohkem peredele.

Neile on perepilet ning kuna poks on pigem meeste võistlusala, siis naistele on piletid odavamad.

Lastele mänguväljak

Lastele on avatud mänguväljak, saab sõita paadiga, zoosaarel on kitsed jm loomad.

“Nii et tulge, püüdke forelli, karpkala, pokkerilaua taga saab kätt proovida ning kogu õhtu kulminatsiooniks

on muidugi maailmatasemel profipoks.”

Profipoksijad on areenil kl 19 ning põhiprogramm kestab orienteeruvalt kl 21-ni. Pärast seda on jaanilõke ning DJ.

Kogu jaanilaager lõpetatakse traditsiooniliselt legendaarse jaanivolturniiriga.

Mida rohkem võistkondi, seda uhkem ning volturniirile võib juba julgelt registreeruda. Auhinnafondid on korralikud.

Kuuendat korda toimuv jaanilaager algab 22. juunil ning kestab 25. juunini.

KAALI TRAHTER

18 km Kuressaarest,
60 km Kuivastust,
20 km Angla
tuulikumäest

Stiilse sisekujundusega
TRAHTER asub 150
meetri kaugusel
meteoriidikraatrist.

120-KOHALINE PEOSAAL KAHEL KORRUSEL
+UHIUUS 100-KOHALINE SAMMASSAAL
RAHVUSLIKUD SÖÖGID, JOOGID
RAHVUSLIKUD PEOÕHTUD RAHVATANTSU JA PILLIMÄNGUGA
KODUSED VAHVLIID JÄÄTISEGA
AUGUSTIS JÄRVEMUUSIKA KONTSERT
UUS! PAGARI- JA PRUULIKODA
DOLOMIIDIST JA LÕHNAVAST KADAKAST KÄSITÖÖ MÜÜK

• Tel 53 73 1818 • e-mail info@kaalitrahter.ee • www.kaalitrahter.ee •

KAALI HOTELL JA METEORIITIKAMUSEUM

18 km Kuressaarest,
60 km Kuivastust,
20 km Angla
tuulikumäest

**Tule puhka
mõnuga Saaremaal
müstilises Kaalis!**

Teid ootab Kaali meteoriidikraatri
vahetus läheduses

- Hubane 20-kohaline **HOTELL**
- **SAARE SAUN** ja mõnus massaaž
- Privaatne 60-kohaline kaminaga **KONVERENTSI- JA PEOSAAL**
- Meteoritiika- ja paekivi**MUSEUM**

• Saate **ELUENERGIAT**, katsudes 96 kg
kaaluvat meteoriiditükki Sihhote-Alinilt;
• Võimalus vaadata filmi Kaali meteoriidist.

**AUGUSTIS TOIMUB
JÄRVEMUUSIKA KONTSERT
KAALI METEORIIDIKRAATRI**

• Tel 50 69 515 • e-mail kaali@kylastuskeskus.ee • www.kaali.kylastuskeskus.ee •

SISUTURUNDUS

Koos e-piletiga palun!

Suvi ja kaua oodatud puhkuste periood on kohe ukse ees. Suvel kasvab parvlaevadega reisijate arv hüppeliselt. Viimaste aastate statistika näitab, et aasta teenindusmahust 40-45 protsenti moodustavad just suvekuudel juunist augustini teenindatud reisijad ja sõidukid. Olulist rolli mängivad reisijate arvu kasvul ilus ilm, saarte maagia, uued laevad ja toredad suveüritused, mis meelitavad nii kohalikke kui välisuriste saartele.

Käesoleva aasta esimese nelja kuuga on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga mandri ja suursaarte vahel sõitnud rohkem 10 protsenti inimesi, mis teeb 46 tuhat inimest enam. See on suur hulk rahvast. Parvlaevade operaator TS Laevad valmistub eesolevaks aktiivseks perioodiks juba pikka aega. Meie ja meie partnerite ühine püüdlus on pakkuda kõikidele reisijatele parimat reisikogemust Eestis.

Nii Virtsu-Kuivastu kui Rohuküla-Heltermaa liini reisigraafikud ja piletimüük on avatud augustikuu lõpuni, et meie reisijad saaksid varakult reisiplaane teha. Graafik on paigas, piletiüsteem töötab ja uued laevad sõidavad - olekski nagu kõik.

Meie suurem ja olulisem soov ning ootus on aga see, et reisijad ostaksid pileti Praamid.ee e-teenindusest. E-teenindusest ostetud pilet tagab piletil märgitud reisile eelisjärjekorras saamise. E-pilet võimaldab sujuva sõidu sadamaalale ehk sõidukijuh

ei pea kassa juures peatuma, vaid liigub läbi e-pileti raja sadama alale. Tõkkepuu avaneb automaatselt. Auto registreerimise numbri loeb kaamera, varuvariantina saab helistada tõkkepuul olevale numbrile või sisestada piletil olev QR kood. Ei mingit muret ja juba mõne sekundi pärast ollakse ootealal.

E-pileti ost annab ka meie kui teenuse pakkuja parema ülevaate, mis üks või teine päev võib ette tuua ning võimaluse teenindust paremini planeerida.

Lennukile, juuksurisse või hambaarstile minnes planeerime me oma ajad ette - see võib lugejale teha retoorilise väitena, aga miks me siis soovime laevaootel järjekorras seista ja oma kallist aega kulutada?

Kui mingil põhjusel ei saa piletil märgitud ajal reisida, siis on hea teada, et ostetud e-pilet hakkab üldjärjekorras kehtima ostu hetkest ja kehtib veel 48 tundi peale soovitud reisi. Piletit on võimalik iseteeninduses muuta kuni 15 minutit enne soovitud reisi toimumist.

E-piletil on võimalik iseteeninduses muuta reisi aega, sõiduki registreerimisnumbrit ja tüüpi, reisijate arvu ning kontaktandmeid. Juhul kui

muudatuse tõttu muutub pileti hind, siis tuleb vahe tasuda.

Reisijatel on oluline teada, et reedeti alates kella 13-st mandrilt saartele ja pühapäeviti alates kella 13-st saartelt mandrile on pileti hind 1,5 korda kallim. Vältimaks tõrkeid sadamas, palume reisijatel kõik toimingud enne reisi algust teha e-teeninduses.

Püsielanikel palume alati tähele panna, et e-piletit ostes sisestatakse korrektne isikukood. Kasutades reisides püsielanike soodustusi, tuleb meelde, et soodustuse tõendamiseks peab reisijal kaasas olema ID-kaart ja sõiduki tehniline pass.

Vastasel korral püsielaniku soodustus ei ole kehtiv ning reisija peab sadamas ostma uue pileti. Pöörame tähelepanu, et pass on küll isikut tõendav dokument, aga püsielaniku staatuse kontrollimiseks meie süsteemide kaudu on vajalik ID-kaart.

Kui soovitakse pilet osta sadamakassast, siis palume arvestada sellega, et ooteaeg laevale pääsemiseks võib olla üldjärjekorras tunde ja tunde. Aja kokkuhoiu vaates soovime, et kõik reisijad planeeriks oma sõidu üle mere aegsasti ette ning reisiks muretuks ja mugavalt e-piletiga.

Soovime kõikidele oma tänastele ja tulevastele klientidele värvikat suve ning meeldivaid reisielamusi.

Leiger, Tiiu, Piret ja Tõll ootavad sind.

Kaido Padar,
TS Laevad juhatuse esimees

10-12. AUGUST 2017
KURESSAARE

**MERE-
PÄEVAD**

KERLI JÜRI POOTSMANN
DANIEL LEVI TERMINAATOR
ANNE VESKI REGATT
SWINGERS

www.merepaevad.ee

PILETI LEVI

Apartments Saunas Cottages

Sellest suvest ka
päikeseküttega
välibassein!

Tel. +372 5551 2303
info@saaremaaholiday.ee
saaremaaholiday.ee
Läätsa-Holiday-Homes

Läätsa küla, Salme vald
93216 Saaremaa, Estonia
Latitude - Longitude:
58.145839 22.2475

ANGLA TUULIKUMÄGI JA PÄRANDKULTUURIKESKUS

40 km Kuressaarest,
20 km Kaali kraatristest,
30 km Panga pangast

Leib, tuulikud, kadakad ja õlu
on Eesti suurima saare
Saaremaa sümbolid.

TULE NAUDI PERE JA SÕPRADEGA KOOSTEGEMISE RÕÕMU!
ANGLA KÜLAS OOTAVAD SIND 5 SAJANDIVANUST TUULEVESKIT,
MILLEST VILIDU TUULIK JAHVATAB TUULE JÕUL.

- Pärändkultuurikeskuses eksponeeritakse Saaremaa Muuseumi **KARJA KIHELKONNA KULTUURI** LUGU TUTVUSTAVAD MUSEAAL ja mitme sajandi vanuseid **KÄSITÖÖMASINAID**.
- Hollandi tuuleveskis on **TUULIKUTE AJALUGU** ja **LEIVAVILJA KASVATAMIST** tutvustav ekspositsioon ning vabas õhus on välja pandud **TRAKTORITE JA SAHKADE AJALOOLINE KOLLEKTSIOON, REHEPEKSU- JA TUULAMISMASINAD** ning palju huvitavaid esivanemate poolt kasutatud esemeid.

ANGLA PÄRANDKULTUURIKESKUS

on ehitatud 425 miljoni aasta vanusest dolomiidist. Eesti saarte talupojakultuuri ja -tegevusi tutvustaval majal tuksub kaks südant - **LEIVAACHI JA MANTELKORSTEN**.

- Koduleivasõomise toas saavad külalised maitsta rahvuslikke toite ja kokkulepitud ajal **AHJUSOOJA KODULEIBA** koos ürdivõi ja teega.
- Keskuse II korruse muuseumis saab vaadata Vilidu tuuliku taastamisest filmi **"VANA VESKI LUGU"**.
- Õppida saab vanu käsitööoskusi **VILLA-, SEPI-, SAVI-, DOLOMIIDI- JA PUIDUKOJAS**.
- Vaatamiseks **KODULINNUD JA -LOOMAD**
- Siin toimuvad **RAHVUSLIKUD KONTSERDID** ja käsitööpäevad.

Keskus on avatud aastaringsest.

• Tel 5199 0265 • e-mail angla@kylastuskeskus.ee • www.anglatuulik.eu •

Kõik tähtis ühes kohas!

Kuhu minna / mida näha
majutus / söögikohad

Saaremaa
Suvenädal

Tasuta lisa Saaremaa ja Hiiumaa
maakonna lehtedega
- igal reedel

OLEME AVATUD IGA PÄEV E-P 11-21,
TELLI KAASA VÕI KOJU 45 28882 VÕI
KODULEHELT WWW.PIZZAKIOSK.EE.

KOJU TOOB MUGAVALT OSILIA TAKSO, LINNA PIIRIS 3.50€

Soodsaim Saaremaal!

1771 / 56 22 44 88

www.osiliatakso.ee

Meie Maa esitleb:

FIGHT NIGHT

23.06 kell 19.00 Pidula Forelli jaanilaagris
ESIMEST KORDA SAAREMAAL PROFIPOKS!

KARPKALA PÜÜGIVÕISTLUS

algusega kell 12.00

POKKERILAUAD

avatud 15.00

JAANILÕKE 22.00

Majutuspaketid jaanilaagrisse (22-25.06.17) ja rohkem infot saadaval
www.saarepuhkus.ee ning Facebookis (SAAREPUHKUS)

RINGIS ASTUVAD ÜLES:

Ruslan Berchuk (RUS)

Omurbek Malabekov (KGZ)

Olga Zabavina (RUS)

Jelena Saveljeva (RUS)

Etkhe Lohmus (EST)

Erik Isaksen (NOR)

Adder Stark (FIN)

jt võistlejad

Piletid saadaval piletilevist

PILETILEVI

Eduardi väikese töökoja laud ja riulid on erinevate tööriistadega kaetud ning pakuvad huvitavat avastamist.

Foto: SIIM SOLMAN

Eduard Teras püüab käsitöölante valmistades omanäoliseks jääda

Rääkides käsitöölantidest, tuleb ikka ja jälle esile Eduard Teras nimi. Paistab, et kes vähegi kalastamisega tegeleda armastab, teab Edi lante.

Katri Reinsalu

Paides asub väike töökoda, kus landimeister tegutseb ja just sinna ma talle külla lähengi.

Universaalseid asju ei ole

Töökoda asub Paide kesklinnas, kuid on ometi sellises nurgataguses paigas, kust seda kohe esimese hooga üles ei leia. Kui lõpuks Eduardiga kokku saame ja uksest sisse astume, on avastamist palju. Laual ja

riiulitel on rohkesti erinevaid topsikuid ja purgikesi, üks sädelevam ja kirkam kui teine. Seinale on kinnitatud mõned näited Eduardi töödest. Toa tagumises otsas ripuvad traadil valged toorikud ja nende kõrval juba natuke värvi saanud landid.

Üsna meie vestluse alguses naerab Eduard, et ei hakka saagima oksa, millel istub. Päriskõiki saladusi ta mulle välja ei lobise. Alustame päris algusest ehk siis materjalist. Eduard räägib, et materjal tuleb Eestist, kuid on välismaise päritoluga. Suure osa oma lantidest valmistab mees kahekomponendilisest polüuretaanvahust.

Saamaks kalakujulist lanti, tuleb see vaht vormi lasta. Ka vormid valmistab Eduard ise. Neid on tema töökoja tagaseina ääres päris palju. Mees ise hindab, et neid võib kokku olla nii

umbes poolsada. Osa neist on loomulikult vanemad mudelid ja pidevalt kasutust ei leia. „Läheb kümme aastat mööda ja vana tundub jälle uus,“ muheleb Eduard.

Vormide paljususest võib järeldada, et ühe ja sama landiga ikka haugi ja ahvenat ei püüa. „Universaalseid asju ei ole olemas. Kui ta on universaalne, siis ta ei kõlba kuhugi,“ ütleb Eduard. Nii ongi tema valikus kõikidele röövkaladele nende söögiharjumuste alusel eraldi landid välja töötatud.

Landid erinevad oma kuju, suuruse ja värvi poolest. Erinev on ka see, kuidas lant „mängib“, ehk kuidas ta vees liigub. Eduard võtab seinalt ühe üsna piraka landi. See on haugi püüdmiseks. Eduard naljatab, et teatud ajal tahab havi suurt ampsu saada. Mere peal kasutataksegi enamas-

ti suuri ja raskeid lante.

Pärast vormist välja võtmist toimub toorikute vahelakkimine ning kruntimine. Siis jäävad landid juba värvikihi ootele.

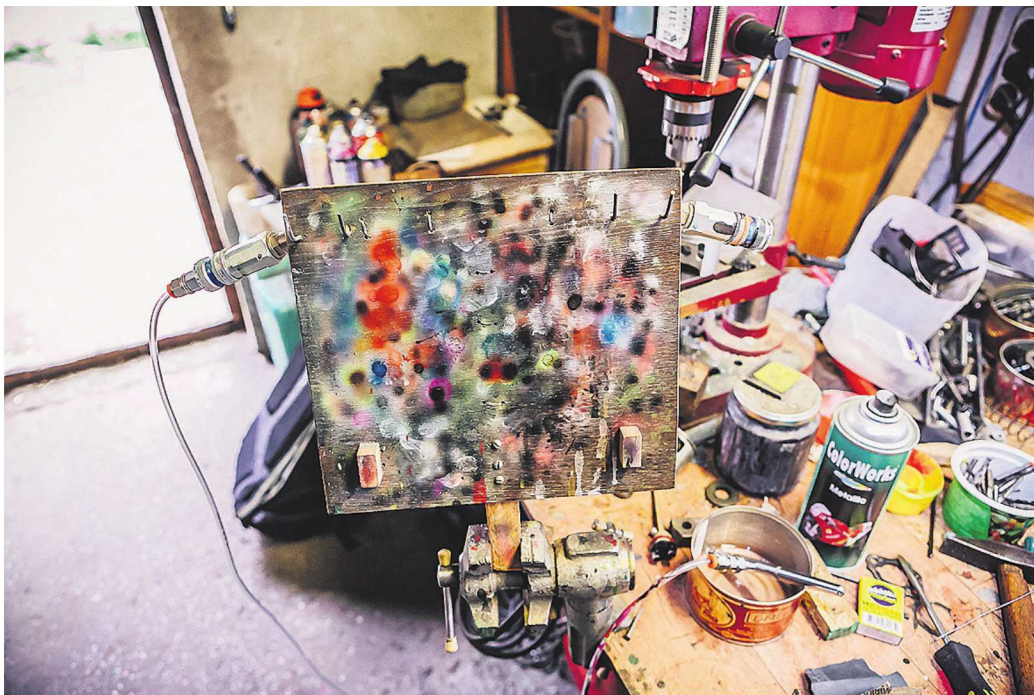
Uurin Eduardi käest tema esimese landi kohta. Selgub, et selle valmistas ta mitukümmend aastat tagasi. Ta meenutab, et 70ndatel käisid ta sõbra vanemad Soomes sugulastel külas. Reisilt toodi salaja kaks Rapala lanti kaasa. Mees muheleb, et poisikese kadedus oli nii suur, et tuli ka endale üks lant valmistada. Tõsisemalt on ta lantide valmistamisega tegelenud vene aja lõpust saati.

Materjaliks oli tol ajal balsapuu. Eduard osutab mu selja taha ja märkan, et kõrgel lae all paistab asjatundmatule silmale üks hunnik täiesti tavalist puitu. See arvamus ei vasta aga kaugeltki mitte tõele. Balsapuu

kasvab Lõuna-Ameerika troopilistes metsades ning Eduard hangib seda tänasel päeval Soome kaudu. Aga miks siis ometi peab lante valmistama puidust, mis teiselt poolt maa-kera saabub? Eduard annab mulle kätte tüki puitu. Ahhaa... või selles on asi. See on lihtsalt niivõrd kerge, et pean igaks juhuks üle vaatama, on see ikka puit või hoopis plast.

Seejärel tuleb katte alt välja spetsiaalne treipink. Tegemist on kopeerpingiga, mis ongi mõeldud just lantide tegemiseks. Masin kopeerib sellesse sisestatud mudelit ning nii saabki kandilisest puuklotsist voolujooneline lant. Pink ise on tellitud Soomest. Eduard arvab, et ilmselt oleks Eestist ka saanud, aga siinse krõbeda hinna pärast valis ta Soome.

(Järg lk 22)

Selle aerograafiga saavad landid oma kirka värvikihi.

Seinale on Eduard riputanud nii enda kui ka teiste tehtud lante.

Fotod: SIIM SOLMAN

(Algas lk 21)

Puidust saab samamoodi kõikvõimaliku kujuga lante valmistada. Tootmisprotsess on aga ilmselgelt veidi erinev. Täna sel päeval valmivad Eduardi landid peamiselt plastist.

Käsitöö on käsitöö

Eelnevate protsesside käigus on landid oma voolujoonelise kuju saanud. Sellest võib aga kalade ligimeelitamiseks veidi väheks jääda. Järgmise sammuna saavad landid maskeeringu peale, mis loodetavasti mõne röövkala ära petab ja kalamehe rõõmsaks teeb.

Selleks kasutab mees aerograafi ja akrüülvärve. Ta tõdeb, et paljud teised landimeistrid kasutavad veebaasil värve. Ka Eduard kaalub neile üleminekut, kuid see eeldab juba spetsiaalseid värve.

Värvimine iseenesest on ju üsna loominguine ülesanne. Eduard ei oska öelda, kuivõrd suur kunstnik ta on. Samas tõdeb ta, et iga lant tuleb kindlasti oma

nägu. Mehelt küsitakse tihti, miks tal kodulehte ei ole, kust saaks tema lante tellida. Eduard selgitab, et vabrikust saab iga kord täpselt ühesuguse tulemuse. Tema oma lantide puhul sedasama garanteerida ei saa. Ja nii ei ole ta ka kuhugi üles riputanud, millist lanti talt tellida saab. „Käsitöö jääb käsitööks,“ lausub ta.

Mingit kalapilti või teist lanti ta enne värvima asumist ette ei võta. Kõik tuleb oma peast ja nii nagu tunne parasjagu on. „Katsun endaks jääda,“ ütleb landimeister. Samal ajal räägib ta, et midagi täiesti omanäolist on üsna raske teha. Valik kalapoe lettidel on väga lai ja midagi erinevat on keeruline välja mõelda. „Aga mitte võimatu,“ ütleb Eduard naerdes.

Veele vastupidavuse ja tugevuse annab landile viimane kiht lakki. „Haugi hammaste vastu ei ole aga ühtegi asja välja mõeldud,“ lisab Eduard naljatades juurde.

Ühe landi eluiga sõltub paljus-

ki sellest, kui palju sellega kala välja tuuakse. Eks iga kala jätab oma märgid landile. „Igavesi asju ei ole,“ ütleb Eduard.

Kõige populaarsemat lanti ei oska Eduard välja tuua. Lante ostetakse kõikidele neile kaladele, kes vähegi püütavad on. Olgu selleks siis lõhe, haug või koha.

Kuigi Eduardi valikus on väga palju erinevaid lante, on uue mudeli väljatöötamine tegelikult pikk protsess. Keskeltläbi kulub selleks aasta. „Tegemine ei olegi nii keeruline. Nende aastatega on juba mingisugune ettekujutus tekkinud, kuidas seda projekteerida,“ seletab Eduard. Suurem osa ajast kulub hoopis katsetustele. Nii testivad lante mehe sõbrad ja tuttavad ning loomulikult ta ise ka. Lant peab tulemusi andma, enne kui seda müügi eesmärgil tegema saab hakata.

Odavad alternatiivid

Algajal kalastajal läheb kalastuspoe lettide vahel seigeldes silme eest ilmselt üsna kirjuks.

Valikut on palju ja ka hinnad kõiguvad seinast seinä. Madalamast hinnaklassist võib palju Hiina toodangut leida. See on teema, mis on vist peaaegu iga käsitöö valdkonna puhul aktuaalne. Odavatest Hiina alternatiividest saab loomulikult ka lantide puhul rääkida.

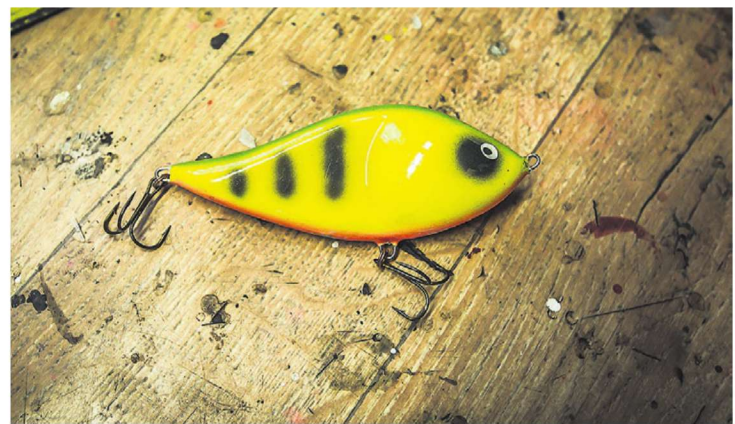
Eduard ei ütle, et Hiina kaup täiesti kõlbmatu oleks. Vabrikud töötavad 24 tundi ööpäevas ja viie euroga saab kümme lanti kätte. Isegi juhul, kui kaheksa neist tuleb kohe prügikasti visata, jäädakse käsitöö hinna kõrval ikkagi rahaliselt võidumeheks.

„Hiinlase vastu ei saa. See on selge,“ ütleb Eduard. Poed on sealt pärit kraamiga üle ujutatud ning hind on väga madalaks viidud. Käsitöö sellega konkureerida ei saa. Materjali hind ning landi valmistamiseks kulunud aeg lihtsalt ei võimalda hinda nii madalaks lasta.

Sellest hoolimata on Eduardil

oma klientuur, kes tõesti hindab seda, mida mees teeb. Ta räägib, et tihtipeale tervitavad teda tänaval inimesed, keda ta ise ära ei tunne. Eks need ole ikka kliendid. Eesti ei ole nii suur, et huvilised teda üles ei leiaks. Suvisel ajal väisab mees ka erinevaid suuremaid laatasid, et kaup klientidele lähemale tuua.

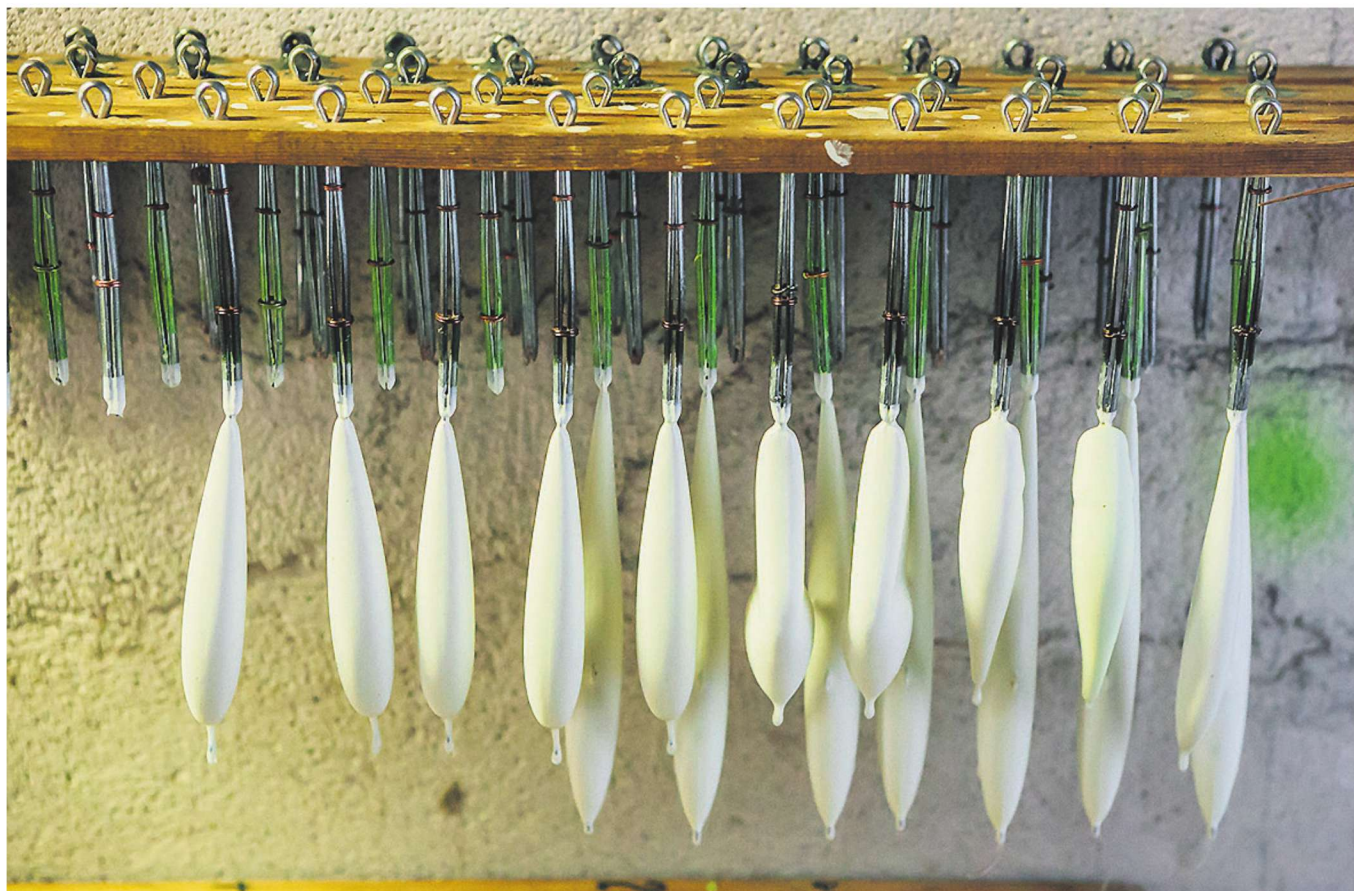
Samal ajal tuntakse tema lantide vastu huvi ka mujal maailmas. Kõige kaugemale on ta oma tooteid saatnud Ameerika Ühendriikidesse. Samuti on mees käinud Soomes laadal oma tooteid müümas. „Turg on suur, aga tegijaid on ka seinast seinä,“ räägib ta. See ei tähenda, et sinna oma kauba turustamine võimatu oleks, aga see nõuab suurt tööd. Teine suurem turg, kuhu võiks oma kaupa turustada, on idapiiri taga. Lõpuks tõdeb ta aga siiski, et keskendub pigem kodusele turule ja mujale väga ei trügi.

See pirakas lant on mõnus amps haugile.

Lõpp juba paistab... natuke toonimist ja saabki kaitsva lakikihi peale tõmmata.

Valged toorikud on kuivama riputatud. Nüüd vajavad nad veel sobivat värvikatet.

Sooduspakkumised 1. juuni - 2. juuli 2017

või kuni kaupa jätkub Tule! Tutvu! Üllatu!

Keande Valge mnt 3 Tõru
Leola Jakobsoni 11 Viljandi
Kaare Suur-Kaare 68 Viljandi
Suure-Jaani Lembitu 48 S-Jaani
Võhma pood Tallinna 2a Võhma
Nooruse Rõpina mnt 1 Võru
Pille Kooli tee 2 Vaimela
Osula pood Sõmerpalu vald Osula
Osulamärki Vabrik 11 Põlva
Enden Weissenbergi 21 Kanepi
A-Market Valga mnt 7 Elva
Harald Oja 12 Nõo
Karloua pood Võru 47a Tartu
Tabivere Tuli 8 Tabivere
Luu pood Põlva vald Luu
Ruutli Lõssi 11 Põltsamaa
Keskuse Ala 1 Jõgeva
Piiri Piiri 7 Jõgeva
Torma Tartu mnt 7 Torma
Pere pood Aivurme vald Ulvi
Aivurme pood Rakvere tänav 1 Aivurme
Jonase pood Kure 3a Paide

Koeru Jaani tee 2 Koeru
Mesilane Fahlmanni 15 Rakke
Tamsalu KM Raudtee 5 Tamsalu
Vajangu Tamsalu vald Vajangu
Kiltsi pood Pihk 2 Kiltsi
Triigi pood V-Maaria vald Triigi
Aravete Pihk mnt 16 Aravete
Ambla Pihk 16 Ambla
Lehtse Pihk 14a Lehtse
Keskuse Pihk mnt 8 Aegviidu
Tapa KM 1.Mai pst 3 Tapa
Kaseke Ülesõidu 8 Tapa
Vohnja pood Kadriina vald Vohnja
Kadriina pood Nooruse 1 Kadriina
Nord Tallinna 68 Rakvere
Mõisa pood Roodevälja küla Näpi
Roodevälja pood Saku vald
Loo pood Kaare tee 2 Loo
Kostivere pood Mõisa tee 3 Kostivere
Nurga pood Kuusalu tee 39 Kuusalu
Lõksa pood Posti 2a Lõksa
Keskuse Mere 67 Võsu

Ulvi Rägavere vald Ulvi
O pood Kunda tee 4 Viru-Nigula
Toila Pihk 18a Toila
Mäetaguse Kooli 7 Mäetaguse
Isaku pood Tartu mnt 46 Isaku
Mustvee pood Tartu 7 Mustvee
Olvi pood Olvi 29 Pärnu
Rae Rila mnt 271 a Pärnu
Jõepere pood Alisa tee 1-6 Pärnumaa
Järva-Kandi pood Pargi 1 Järva-Kandi
Tamme pood Tamme küla
Lelle pood Lelle alevik
Kaarepere pood Kaarepere alevik
Karmani pood Kooli tn.6a Rapla
Ristiku Tallinna mnt 45 Rapla
Alu Rapla 3 Alu
Hagudi Viljandi mnt 24 Hagudi
Märjamaa pood Pärnu mnt 31A Märjamaa
Rita Märjamaa vald Varbola
Riisipere pood Metsa 2 Riisipere
Lihula pood Jaama 4 Lihula

partner: Georgi Pihk 16 V-Maaria

meie toidukaubad

13 maakonnas, üle 60 kaupluse

RRLektus AS, Kauba 3, Tapa 45106

tel. 32 50 960 meie@meietoidukaubad.ee

Tähtsimeid tooteid ei ole kõikides üksustes saadaval!

0.55 0.59 0.65 0.73 0.35 0.42 0.43 0.49 Perehaise sai 320g (1,09 kg) Õhne seip 300g (1,40 kg) Rehe rukkilõik 390g (1,10 kg) Pehmik 240g (2,04 kg) 2 sorti Eesti Pagar 1.79 1.89 1.99 2.09 1.19 0.89 0.59 0.92 Kodujuust hapukoorega 380g (3,13 kg) Keefir 3,5% 1kg Keefir Cellus meesmaasika 300g (1,97 kg) Koorjogurt Muuh 380g (2,42 kg) 2 sorti Valio 2.79 3.49 3.99 4.49 1.79 0.99 0.99 1.29 Eesti juust villi 500g (5,58 kg) Valio Juust Edam - Suutsuust 120g (5,53 kg) E-Pilm Riiu juust Atleet küpsustetud 200g (6,45 kg) Juustsinnik Atleet 200g (7,45 kg) 2 sorti Valio Sulatud juust Kaval Ants 150g (4,81 kg) 3.99 4.49 5.49 12.99 2.79 3.49 3.99 8.99 Kohv Aromi Mokka 450g (6,20 kg) Kohv Pauslik Classic 500g (7,78 kg) 2 sorti Kohv Jacobs Krönung 500g (7,38 kg) Kohv Löffelberg keskne, röst 1kg * 0.69 0.85 4.99 11.99 Hele õlu Saku Pilsner 4,2% 0,5l (1,38 l) Hele õlu Saku Ruld 5,2% 0,5l (1,70 l) Hele õlu Saku Ruld 5,2% 0,5l 6-pakk (1,66 l) Hele õlu Saku 1800 Eristel 4,8% 0,33l (1,51 l) 0.85 0.89 2.49 4.99 Hele õlu Special 5,2% 0,5l (1,70 l) Hele õlu Premium 4,2% 0,5l (1,38 l) Hele õlu Wasteliner 4,8% 0,5l 6-pakk (1,55 l) Hele õlu Alu Coo Alexander 5,2% 0,5l 6-pakk (1,40 l) 0.59 0.99 1.69 3.99 Hele Nõu 5,2% 0,5l (1,58 l) Hele õlu Premium 4,2% 0,5l (1,38 l) Hele õlu Gold Mine Beer 5,2% 0,5l (1,51 l) Hele õlu Meister Beer 5,2% 0,5l (1,51 l) Hele õlu Meister Beer 5,2% 0,5l (1,51 l) 0.79 1.10 1.10 0.79 Alko vaba õlu Clausthaler Classic 0,5l (1,58 l) * Kali Tanheiser Original 1,5l (0,73 l) * Schweppes Russia 1,5l (0,73 l) * Marli siirup 0,5l (1,58 l) * 2 sorti 2.29 1.59 2.29 1.39 1.69 1.19 1.19 1.39 Valge Klaar 1,5l (0,53 l) Limonaad Mõmmi 2l (0,40 l) Pepsi Cola 1,5l (0,60 l) Coca Cola 2l (0,60 l) 0.99 1.29 1.29 1.69 0.79 1.19 0.99 1.19 Valge Klaar 1,5l (0,53 l) Limonaad Mõmmi 2l (0,40 l) Pepsi Cola 1,5l (0,60 l) Coca Cola 2l (0,60 l) 0.69 0.89 1.29 0.99 0.69 0.89 1.29 0.99 Marli Natur Apelsin-Maasika täismahl 1l Marli Vital Multivitaminiseeritud +10 vitamiini 1l Põltsamaa Tõmmimahl 1l 0.69 0.89 1.29 0.99 0.69 0.89 1.29 0.99 Valge Klaar 1,5l (0,53 l) Limonaad Mõmmi 2l (0,40 l) Pepsi Cola 1,5l (0,60 l) Coca Cola 2l (0,60 l) 2.29 3.99 6.99 5.99 4.49 Ginettini 300ml 12% 0,33l (1,78 l) Kvintessenz 300ml 12% 0,33l (1,78 l) Kvintessenz 300ml 12% 0,33l (1,78 l) Kvintessenz 300ml 12% 0,33l (1,78 l) 4.69 9.50 9.99 7.99 Liköör Kohvi 18% 0,5l (9,38 l) Liköör Gabriel 45% 0,5l (19,00 l) Liköör Vana Tallinn 100 40% 0,5l (19,98 l) Liköör Jägermeister 35% 0,33l (22,93 l) 7.49 9.99 16.99 9.99 16.99 Las Palmas Golden Rum 37,5% 0,5l (14,98 l) Rum Captain Morgan Black 35% 0,5l (15,98 l) Whiskey Brandy VSOP 35% 0,5l (19,98 l) Whiskey Grants The Family Reserve 40% 0,5l (24,00 l) Whiskey Canadian Special Old 40% 0,5l (24,00 l) 7.49 9.99 16.99 9.99 16.99 Las Palmas Golden Rum 37,5% 0,5l (14,98 l) Rum Captain Morgan Black 35% 0,5l (15,98 l) Whiskey Brandy VSOP 35% 0,5l (19,98 l) Whiskey Grants The Family Reserve 40% 0,5l (24,00 l) Whiskey Canadian Special Old 40% 0,5l (24,00 l) 8.99 10.99 1.59 12.99 Viin Scandinavia Hot Ice 40% 0,5l (17,98 l) * Russian Standard Vodka 40% 0,5l (21,80 l) * Gin Crafters 38% 0,5l (15,18 l) * Gin Beebeater 40% 0,5l (16,50 l) * 6.99 8.29 8.99 8.99 Russkaja Vodka 37,5% 0,5l (13,98 l) Vin Mernaja Na Moloko 40% 0,5l (16,98 l) Russkii Razmer Vodka Lux 40% 0,5l (17,98 l) * Finlandia Vodka 40% 0,5l (19,98 l) * 2.99 6.29 7.49 10.99 8.49 Valge Viin 40% 0,5l (14,98 l) Vin Tulestorni 40% 0,5l (12,58 l) Vin Viru Valge 40% 0,5l (14,98 l) Vin Crystal Vodka 40% 0,5l (15,70 l) Vin Saaga 40% 0,5l (16,98 l) *

Piltidel on illustreeriv tähendus

www.meietoidukaubad.ee

Jaanus Ermanni haikud ilmusid rahvusvahelises haikuajakirjas

Margus Lattik

Läinud kuul leidis rahvusvahelises haikuajakirjas Ginyu avaldamist neli luuletust Märjamaal elavalt ja tegutsevalt Jaanus Ermannilt.

Ermann, kes tegutseb ka siidimaalijana, on luuleloomingus pühendunud justnimelt haikudele, mistõttu võib säärast sündmust pidada talle eriti oluliseks.

Ginyu on 1998. aastal rajatud ajakiri, mis kuulub tänaseks päevaks kindlasti maailma haikuajakirjade ladvikusse. Ajakirja üheks asutajaks ja eestvedajaks on Ülemaailmse Haiku Assotsiatsiooni president Ban'ya Natsuishi, kes on aastaid tagasi külastanud ka Eestit ja esinenud Raplamaal „Täiskuu“ luulefestivalil.

Ermannilt valitud neli teksti on pärit tema luulekogust „Kummulikäänatud org“, mis ilmus läinud aastal ja on tema esimene ametlikult avaldatud kogumik. Valik peegeldab hästi autori lüürilisemat poolt, kus oluline roll on looduskujunditel ja rahu leidmisel kesk kiirustavat ja välisele orienteeritud maailma.

Ajakirjas Ginyu ilmunud haikud

*jõgi ei mõtle
kuhu on teel ei küsi
kust kohast tuleb*

*öövaikus laskub
maha kui hirm – unemaal
polegi nime*

*klaasmeri segi
tule ja kange vihaga
on lõikuseaeg*

*kuuselatv torgib
auke pilvelaotusse
Valuoyal kiil*

Rapla Tantsustuudio võitis Kuldsel Karikal teise koha

Tantsufestival Kuldne Karikas on üle-eestilise tantsuvõistlus, mis on iga aastaga jõudsalt kasvanud ning ühtlasi muutunud Eesti populaarseimaks tantsuvõistluseks.

Liis Pärn

Sel hooajal oli võistlustules üle 500 kava, millest tihedas konkurentsis pääses finaali vaid 150. Festivalil osales kokku üle 6000 tantsija ja juhendaja ning veelgi rohkem huvilisi, fänne ja lapsevanemaid.

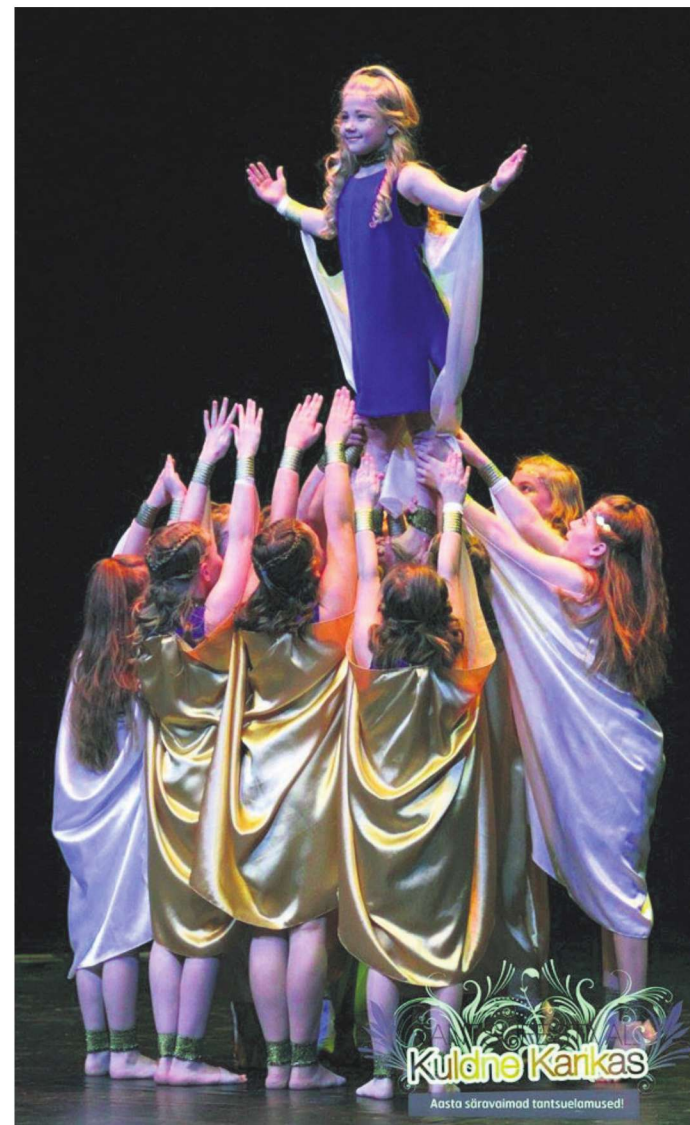
Rapla Tantsustuudiost valiti eelvoorudest välja etteaste „Kreeka jumalannad“, millega võisteldi laste jazztantsu kategoorias. Finaalis tantsiti end teisele kohale. Samuti panid tantsijad end proovile soolode ja duode võistluskategoorias, kus Gerli Ogga saavutas 6.koha jazztantsu soolo laste arvestuses etteastega „Olen juba suur tüdruk“ ning showtantsu soolode arvestuses jäi jagama 4.-5. kohta.

„Tantsufestival Kuldne Karikas“ toestas, kuivõrd andekaid, originaalseid ja mitmekülseid tantsijaid on Eestis olemas. Soolotantsijate kate-

gooriate krooniks kujunenud Kuldsel Karika Mixi finaali oli selle elavaks tõestuseks – tase oli lihtsalt ebareaalselt kõrge! Ning kavade osas võib julgelt öelda, et Kuldsel Karikal on Eesti võistlustest suurim konkurents ning saab näha kõige professionaalsemaid lavastusi. See on edasiviiv jõud kogu tantsumaastiku jaoks! Tõdes Kuldsel Karika idee autor ja eestvedaja Krõõt Kiviste.

Etteaste „Kreeka jumalannad“, millega võisteldi laste jazztantsu kategoorias.

Foto: KULDNEKARIKAS

Kohila kutsub Kaparocki nautima!

Piknikutekk ja festivaliriided tasub kapist välja otsida, lapsed kaenlasse haarata ja laupäeval Kohilasse sõita. 3. juunil toimub Tohisoo mõisahoovis järjekordne kogu perele mõeldud heamuusika festival Kaparock.

Kellel tiksus peas mõte, et parem tahaks sel päeval kodus olla ja UEFA Meistriliiga finaali vaadata, siis Kaparockil on võimalik nii muusikat kui ka jalgpalli nautida – samal ajal, kui laval lõpetab I Wear* Experiment ja alustab Elephants From Neptune, viib jalgpallitelgis otseülekande pilt jalgpallifännid Millenniumi staadionile Cardiffis, kus kohuvad Juventus ja Real Madrid. Ennustusportaal Paf korraldab kohapeal ka ennustusvõistluse ning parimaid ootavad auhinnad.

Kaparock on mõeldud tervele perele ja kuna sel aastal on laste ja noorte kultuuriaasta, on lastele lausa erilist tähelepanu pööratud. Neid ootab Tohisoo mõisa esisel muruplatsil tore mänguväljak, mis ei tohiks külmaks jätta ühtegi last. Festivali päevajuhidki on lapsed: 8-aastane Otto-Samuel Kahar ning tema 6-aastane väikevend

Aksel.

Kindlasti ei puudu kohapeal võimalus osta peaaegu kõikide esinejate särke, märke ja plaate ning hea tahtmise ja piisava julguse korral saab kindlasti oma lemmikutega pilti teha ja plaadile autogrammi paluda.

Ühe terve päev toimuva festivali juurde kuulub hea toitlustus. Ka sel aastal ootab Kaparocki külastajaid lai valik maitsvaid toite, näiteks pannkoogid, jäätis, värsked puuviljad.

Kohal on ka Jesper Parve ja „JES Sandwich Studio“ oma maitsvate käsitööburgeritega. Varasemast populaarsed Sushimon jaapani toidud on ka seekord Kaparockil olemas.

Kaparocki esinejate rivi on kirju, lavale jõuavad nii päris noored bändid, kes on alles oma tähelelennu alguses, juba mõnevõrra tuntust kogunud nimed ja ka

tegijad, kes on muusikamaailmas omale nime teinud juba aastakümneid.

Festivali avab Kohila Koolituskeskuse noortebänd **Lights Out**, kelle solist Marite Suurmäe oli Raplamaa Laulukarusselli finalist.

Right Click on samuti noor Kohila Koolituskeskuse rock-pop bänd, kellel eelmisest aastast juba Kaparockil esinemise kogemus olemas.

Uku Suviste on mitmekülgse vokaaliga ja oskab mängida mitmeid pille. Kaparockil annab ta eksklusiivse *unplugged*-kontserdi.

Eliot Ness on kolmest Tallinna noormehest koosnev pop-rocki bänd. 2015 osalesid nad noortebändi konkursil, kus võideti singli salvestamise võimalus. Sel kevadel jõudsid nad Tartu Tudenbändi finalistide hulka.

Kadi Toom & Stele on tulnud Kaparocki ajaks uuesti kokku, et tähistada oma 25. sünnipäeva. Festivalil esitavad nad 90-ndate naisartistide pop-rock muusikat. Kümme aastat tagasi andsid nad välja ka plaadi „Sõprus jääda võiks“, mille viis viimast eksemplari lähevad festivalil müüki.

Reket ehk Tom-Olaf Urb on het-

kel Eesti üks tuntumaid hip-hop muusikuid. Ta on palju maailmas ringi rännanud ja saadud kogemused on andnud inspiratsiooni lugudeks. Oma romantilisuse ja sensuaalsusega on ta täitnud seni Eesti räpimaastikul puudu olnud koha.

Púr Müdd on elektroonilise muusika duo, kes tegi end Eesti rahvale tuntuks eelmise aasta Eesti Laulu poolfinaalis. Kaparockile jõuab bänd oma debüütalbumi „Undefined“ esitluse raames. Eelmisel aastal panid nad tasku ka „Sky Pluss sügishiti“ tiitli. **Sibyl Vane** on alternatiivrockitrio, kes on tegutsenud juba viis aastat. Sel kevadel tuli välja nende teine album. Bändi liidriks olev Helena Randlaht on oma melanhoolse loomingu ja karismaatilise lavaleolekuga muljet avaldanud nii Eestis kui ka välismaal.

I Wear* Experiment viljeleb post-rocki/elektronilist muusikat. Sel aastal pälvisid nad aasta debüütalbumi tiitli. Nende muusika ja kontserdid on saanud head vastukaja ka väljaspool Eestit, näiteks kajastab neid mainekas USA raadiojaam KCRW. Rockibänd **Elephants From**

Neptune on varemgi Kaparocki lavale jõudnud. Eesti muusikaauhindade jagamisel pälvisid nad sel aastal aasta ansambli ja aasta rockalbumi auhinna. Kaparockil mängitaksegi nii uut muusikat albumilt „Oh No“ kui ka varasemat loomingut.

Pole palju neid, kes ei oleks

varem kuulnud seekordse Kaparocki peaesineja **Singer Vingeri** nime. Legendaarne rockibänd on tegutsenud 31 aastat ja välja andnud 10 albumit. Festivalil saab kindlasti kuulda aegumatuid lugusid nagu „Massikommunikatsioon“, „Jumalaga puberteet“ ja „Ära jahtu“.

Festivali ajakava:
14.00 – väravad
14.30 – Lights Out
15.00 – Right Click
15.30 – Uku Suviste Unplugged
16.15 – Eliot Ness
17.00 – Kadi Toom & Stele
18.00 – Reket
19.00 – Púr Müdd
20.00 – Sibyl Vane
21.00 – I Wear* Experiment
22.00 – Elephants From Neptune
23.00 – Singer Vinger

Muusikal „Grease“ tõi täismaja

Muusikali „Grease“ piletid olid nii kuum kaup, et saal sai ammu enne esietendust täis broneeritud. Sama kiiresti, kui muusikali Facebooki gruppi läks üles teade viimasel hetkel vabanenud piletitest, olid nad juba läinud.

Katri Reinsalu

Muusikali etendas Rapla kultuurikeskuse noorte näitetrupp kõigest kaks korda. Esietendus oli reede õhtul ning teine etendus laupäeva pärastlõunal. Mõlemal korral oli Rapla kultuurikeskuse saal puupüsti rahvast täis.

Enne muusikaliga peale hakkamist anti saalisviibijatele teada, et nad on rännanud ajas tagasi aastasse 1959.

Esimesed noored tulevad lavale. Kohe on pilt selge, et sellest õhtust võib korralikku elamust loota. Näitlejatel on ajastutruud kostüümid ja nad saavad oma osa mängimisega suurepäraselt hakkama.

Peaosaliste puhul võib öelda, et kunst jäljendab elu. „Kuna Roberti teine kodu on Rapla kultuurikeskus, siis on äärmiselt loogiline, et ta on loomulikult inertsisist kaasa teinud kõikides lavastustes,“ seisab tema iseloomustuses. Robert Rebeli mängitud Danny on enesekindel ja lahe. Ikka ja jälle võib märgata seda kõigile tuttavat liigutust, mis soengut silub või jakikraed sätib.

„Veel üks debütant! Sandy saab olema täitsa esimene projekt koos

Rapla kultuurikeskuse noorte näitetrupiga,“ ütleb Iris Enid Pärtelpoja iseloomustus. Tema mängitud Sandy leiabki end ju täiesti uues kohas ja uute inimeste seas. Oma helekollases kleidis on ta veidi tagasihoidlik, igatsev ja romantiline.

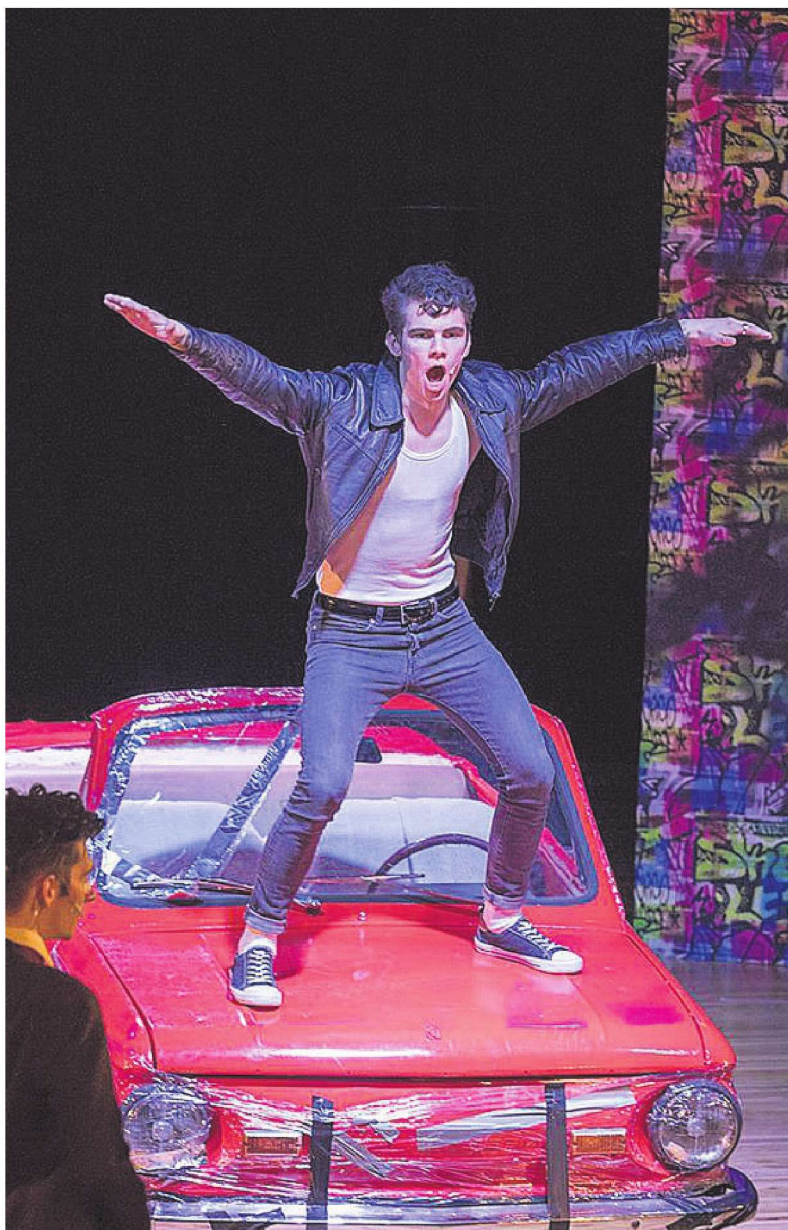
Teistes osades astuvad üles Nele Randpere, Marilyn Elge, Inga Tarto, Anelle Trepp, Lisbeth Pärtel, Daniela Torilo, Anni Ambur, Kadi Poom, Silver Palm, Markus Bachmann, Patrik Sebastian Unt, Artur Lindegren, Markus Allikmäe ja Kert Markus Valdek.

Laval saab nalja ja selle kõrvale jagub ka pisut tõsisemat mõtteainet. Lugu, mida „Grease“ jutustab, on kahtlemata noortele suunatud. Räägib see ju sõprusest, noorest armastusest, kuhugi kuulumisest ja raskustest, millega noored rinda pistma peavad.

Üks tähelepanu pälviv asjaolu on muusikalis kasutatud auto. Esimese hooga tundub lavale lükatud auto pigem papist või muust kergest materjalist olevat. Kui aga esimesed noored jalgedega selle kapotile hüppavad, on selge, et tegemist on täitsa päris autoga. Egon Rebel tegi selle selliseks nagu tarvis. Et seda laval lihtsam liigutada oleks, oli auto seest tühjaks tehtud, kuid konstruktsioon oli päris. Kultuurikeskusesse jõudis see nädalake enne esietendust.

Tuleb tõdeda, et mõnus on vaadata noori, kes tõesti ongi laval noored ja elavad. Kõige suuremat muljet avaldavad just ühised suured ning energilised laulu-tantsunumbrid.

Etenduse lõpus kostitatakse näitlejaid püsti seistes aplausiga. Veel päris tükk aega kutsutakse lavale kõiki neid, kes aitasid muusikali kokku panna. Nimekiri on pikk ja

Robert Rebel südametemurdja Danny rollis.

Foto: AARE HINDREMÄE

lava on peagi asjaosalistest punnil.

Muusikali lavastaja Piia Pöder ütles, et jäi kõigega rahule ning seatud eesmärgid said täidetud. „Inimesed võtsid meid ilusasti vastu,“ lausus ta.

Muusikali lavale toomise mõte tekkis soovist noori proovile panna. Pöder selgitas, et eelnevalt on erinevaid projekte tehtud. Need ei ole küll otseselt muusikalid olnud, aga muusika on neis oma rolli mänginud. Ta lisas, et nägi kõrvalt noortes veelgi potentsiaali - lauldud juba on, teksti on ka tehtud, nüüd siis võeti lisaks tants juurde.

Tekst on juba eestistatud ja see oli kasutamiseks olemas. „Kohandasi-me seda natuke enda äranägemise järgi,“ rääkis Pöder. Thea Paluoja tegi muusikaseadeid ning Riho Pohla koreograafia.

Prooviperiood kestis seitse kuud. Pöder rääkis, et ühel hetkel oli iga osaga teatud raskusi. Kõige suurem väljakutse oli ikkagi saada noored korraga laulma ja tantsima. Seda ei olnud nad lihtsalt varem teinud. Tantsud olid hoogsad ja energilised ning hõlmasid ka viskeid. Pöder ütles naerdes, et poisid pidid ikkagi trenni hakkama tegema. Samas kiitis ta nende õpetajat Riho Pohlat, kes noortele tehniliselt kõik trikid selgeks tegi.

Mõistagi tekib kohe küsimus, kas ei plaanita veel etendusi anda. Pöder selgitas, et tegemist on üpris kuluka projektiga, mida ainult piletitulust katta ei õnnestu. Samas on sellega ka niivõrd palju inimesi seotud, et neid ühel ajal ühte kohta saada on päris keeruline. Tundub, et rohkem seda muusikali selles koosseisus laval näha ei õnnestu.

Kehtna kunstide kool laieneb Järvakanti

Kehtna ja Järvakandi valla ühinemise käigus avab Kehtna kunstide kool Järvakandis oma filiaali. Õppetööd plaanitakse alustada juba esimesel septembril.

Mariliis Vest

Filiaali avamise mõte oli Järvakandi kooli initsiatiiv, ütles Kehtna kunstide kooli direktor Anne Ummalas. Juba pikka aega on Ummalase sõnul Järvakandi omale huvikooli soovinud ning nüüd on valdade ühinemise lepingus punktina kirjas, et eraldi huvikooli ei looda, vaid kohapeal saab olema Kehtna KK filiaal. Järvakandis on hetkel välja kuulutatud kunsti vabaõppe ja klaasikunsti huvialad, mis alustavad juba sellest sügisest. Huvikooli nimeks saab Kehtna kunstide kooli Järvakandi filiaal.

Õpe hakkab Järvakandis toimuma aadressil Pargi 1, kus siiani on tegutsenud klaasiring. Huvikooli loomisega jäävad Kehtna KK õpetajad kohapeal lapsi edasi õpetama ning Järvakanti sobiva õpetaja leidmiseks korraldatakse konkurss ja tööle võetakse uus inimene. Kehtna kunstide kooli jaoks laienemine Ummalase sõnul otseseid muutusi kaasa ei too, direktorina hakkab ta aga juhtima mõlemat maja.

Kaks huvikooli plaanivad tulevikus teha omavahelist koostööd. Kuna Kehtna KK-s on Ummalase sõnul väga hästi toimivad keraamika ning Järvakandis klaasikunsti

võimalused, plaanitakse tulevikus õpilasi kahe koha vahel sõidutada, et nad saaksid erinevate kunstivõimalustega tutvust teha. Plaanis on teisi tegevusi.

Sel aastal saadi Eesti noorsootöökeskuse projektikonkursilt „Varaait“ viis tuhat eurot, mille eest soetatakse Järvakanti kunstitarbeid ja klaasikunstiks vajalikke masinaid. Lisaks kasutatakse raha liikuva, digitaalse kunstilabori tarbeks. See tähendab, et soetatakse arvutid ja kujundusprogramm Corel Draw, millega saavad hakata töötama nii Kehtna kui ka Järvakandi õpilased.

Ummalase sõnul ootab mõlemat valda ees põnev aeg. „Ise oleme väga elevil nii siin kui ka Järvakandi poole peal,“ ütles ta ning lisas, et mõlemad vallad on olnud muudatuste

Järvakandi klaasiringi juhendaja Kaja Vaikre (paremal) näitas ruume, kus Kehtna kunstide kooli filiaal sügisest tööle hakkab.

Foto: SIIM SOLMAN

osas väga positiivsed, lahked ja aktiivsed kaasa aitama. Ummalas leiab, et Järvakandi on õige koht, kus õpetada noori klaasikunsti armastama ning kogu Eestimaa klaasikunsti rikastama uute kunstnike

ning klaasikunsti väärtusi hindavate kunstinautijatega.

Kehtna kunstide kool on Kehtna valla lastele muusika- ja kunstialast huviharidust andnud juba 25 aastat. Õppida on seal võimalik kunsti, ke-

raamikat, klaverit, kitarri, vaskpuhkpille, väike- ja rahvakannelt, löökpille. Koolil on oma laulustuudio ning laste- ja poistekoor, samuti saab kaasa lüüa bändis. Koolis õpib hetkel 93 õpilast.

Wellspace OÜ pakub tööd!

OTSIME OMA KOLLEKTIIVI
LIHVIJAT
LÕIKAJA-FREESIJAT
VALAMISE OPERAATORIT

Ettevõtte pakub:

- Tööle vastavat tulemustasut
 - Kaasaegset töökeskkonda
 - Sõbralikku kollektiivi
- Asume Varbolas
Tööleasumise aeg kohe.

wellspace

Võta meiega ühendust, helistades 5622 7320 või
saada oma CV: info@wellspace.ee

VABAD TÖÖKOHAD

Eesti Töötukassa

Raplamaal seisuga 30.05.2017

TÖÖPAKKUMISE NIMETUS

TÖÖKOHTI

ASUKOHT

ööpäevaringne hooldustöötaja	1	Rapla linn
klienditeenindaja	1	Kohila alev
müüja-klienditeenindaja	1	Orgita küla
müüja (puhkuseasendaja)	1	Keava alevik
müüja kohvikus (puhkuseasendaja)	1	Rapla linn
müügiesindaja	1	Rapla maakond
keevitaja	1	Rapla linn
poegimisosakonna töötaja	1	Ingliste küla
tootmistööline	4	Keava alevik
puidupingi operaator	3	Kohila alev
müüja (puhkuste asendaja)	1	Juuru alevik
kokk - juhataja	1	Rapla linn
müüja-klienditeenindaja	1	Kaarepere alevik
müüja-klienditeenindaja	1	Tamme küla
pesupesija (puhkuseasendaja)	1	Rapla linn
koristaja (puhkuseasendaja)	1	Rapla linn
veoautojuht-ekspediitor	1	Rapla maakond
ostuspetsialist	1	Kohila alev
eripedagoog/logopeed	1	Järvakandi alev
klienditeenindaja tootlustuses	1	Rapla linn
majaelementide valmistaja	1	Hageri alevik
abitööline	1	Alu alevik
klienditeenindaja	2	Rapla linn
sorteerimis- ja pesemisseadmete operaator	1	Kohila alev
autojuht	1	Kohila alev
rataslaaduri juht	1	Kohila alev
olmeprügi autojuht	1	Rapla maakond
operaator	1	Keava alevik
puhastusteenindaja	1	Jõeküla
värvija	1	Prillimäe alevik
autoremondilukksepp	1	Märjamaa alev
kokk kohvikus (puhkuseasendaja)	1	Rapla linn
transporditööline (puhkuseasendaja)	1	Rapla linn
müüja	1	Kohila alev
vanemmüüja	1	Kohila alev
müüja (puhkuseasendaja)	1	Rapla linn
kokk kohvikus	1	Rapla linn
müüja	1	Järvakandi alev
kondiiter	1	Rapla linn
tootmistööline	4	Purila küla
puidupingi operaator	2	Purila küla
tõstukijuht	2	Purila küla
hooldaja	3	Hageri alevik
müüja (puhkuseasendaja)	1	Järvakandi alev
kaupluse juhataja (puhkuseasendaja)	1	Järvakandi alev
hooldusõde	1	Tolli küla
kokk	1	Tolli küla
koristaja kohvikus (puhkuseasendaja)	1	Rapla linn
rahvusvaheliste vedude autojuht	1	Rapla linn
lõpsifarmi karjak	1	Ingliste küla

www.tootukassa.ee Töötukassa Raplamaa osakond Tallinna
mnt 14, 79513 Rapla.
Tel: 483 0140, rapla@tootukassa.ee

Juristi nõuanne

Kui töötaja allub tööandja juhistele, tuleb temaga sõlmida tööleping

Lugeja küsib: Minu 16-aastane tütar läheb suveks hotelli tööle. Tööandja ei soovi temaga töölepingut sõlmida, sest töötundide arv võib kõikuda olenevalt töömahust. Tööandja tahab sõlmida käsunduslepingu. Kas see on korrektne?

Vastab Tööinspektsiooni nõustamisjurist Kaire Saarep: Enne lepingu sõlmimist tuleb vaadelda, milline on tehtava töö sisu, ja seejärel otsustada, milline leping sõlmida. Tööleping tuleks sõlmida juhul, kus tehtav töö vastab järgmistele tingimustele: kindel töö tegemise

aeg (sh töötamine graafiku alusel), töötamine tööandja ruumides, igakuise perioodilise tasu saamine ja kõige olulisem – allumine tööandja juhistele. Kui ettevõttes on inimene, kes õpetab noort ja kontrollib, kuidas töö tehtud saab, siis allutakse tööandja juhistele.

Käsundusleping eeldab, et käsundi täitja on oma valdkonna professionaal, ta osutab iseseisvalt teenust ehk sisuliselt on nagu ettevõtja. Käsunduslepingu sõlmimine alaealisega võiks kõne alla tulla nt juhul, kui ta on muusik, kes tuleb ühel õhtul oma instrumendiga hotelli esinema.

Kui töö on hooajaline, siis on võimalik sõlmida tähtajaline tööleping. Nt hooajaliste suvetööde puhul võib töölepingu sõlmida kuni suve lõpuni. 16-aastane, kellel on põhikool

lõpetatud, on mittekoolikohustuslik, võib täistööaja korral töötada kuni 8 tundi päevas ja 40 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul. Kui töötaja võetakse tööle osalise tööajaga (nt arvestuslikult 4 tundi päevas ja 20 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul), siis on võimalik tööaega summeerida, st ühes päevas/nädalas/kuus töötab rohkem, teises vähem (kuid mitte üle alaealisele ettenähtud tööaja, ületunnitöö kokkulepe alaealisega ei ole lubatud).

Meisterdame lastega lennuki

Mariliis Vest

Koolivaheaeg on kohe-kohe käes ning õpilased saavad taas mõned kuud vabamalt hingata. Paljudele lastele valmistab see kindlasti suurt rõõmu, sest nüüd saab rohkem aega veeta sõpradega ja õues värskes õhu käes. Samas on ka neid, kellel juba mõne päeva või nädala möödudes igav hakkab, eriti kui parimad sõbrad-sõbrannad on perega kuhugi reisile läinud ja üksi kohe mitte midagi ette ei oska võtta.

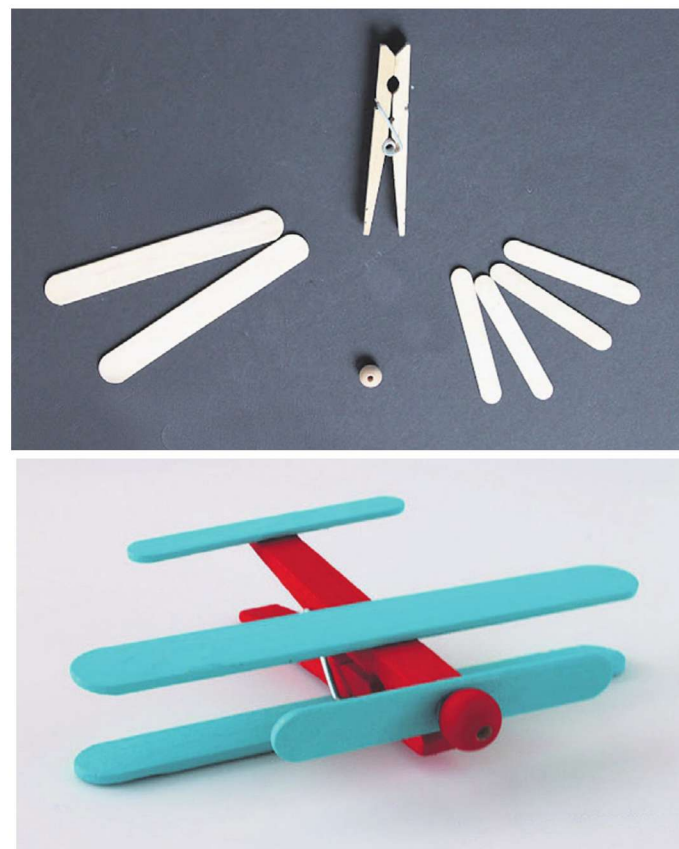
Sellepärast ei tasu pead norgu lasta ja end nutiseadmesse aheldada! Alati on ju võimalik kodus ka üksi nokitseda ja aega parajaks teha. Seda teemegi sellenädalases nipinurgas. Sobib see nipp hästi veel seetõttu, et jäätise söömise hooaeg on alanud! Nüüd tasub kõik

jäätisepulgad alles jätta ja ühte kohta korjata. Oleme ju varemgi nipinurgas näidanud, mida põnevat nendest teha saab. Sel korral kasutame samuti jäätisepulkasid, kuid vaja läheb veel üht pesulõksu, värve ja liimi. Nende vahenditega tabame kaks kärbest ühe hoobiga – esiteks on mõneks ajaks tegevust ja teiseks on võimalik valminud esemega hiljem mängida. Hakkame aga pihta!

Vaja läheb: kuus jäätisepulka, üks pesulõks (soovitavalt puidust), ümmargust nõopi või pärli, guašš- või akrüülvärve ja tugevamat liimi.

Meisterdamine: kõigepealt värvi kõik elemendid omale meeldivat värvi ja siis vaata piltidelt, kuidas lennuki jupid omavahel kokku panna!

NIPINURK

Fotod: internet

Hinnavõrdlus

Rabarberikommid

Stina Andok

Parim aeg rabarberi aiast söögilauale toomiseks on käes. Rabarberist saab magushapukat söögipoolist valmistada väga mitmel moel. Täiesti esimest korda nägin aga Luhtre turismitalus rabarberifestivalil rabarberikomme. Retsepti autori lahkelt loal jagan tema enda mõttelennust sündinud kommid meisterdamise õpetust ka siin.

Koostiosade kogused on tunnetuslikud ja üksnes maitsemise teel on võimalik selgust saada, kas segu on sobiv või mitte. Vaja läheb:

rabarberit, banaani, želatiini, mett.

Tee nii: Haki ja purusta saumikseri abil rabarber ja

banaan. Lisa magustamiseks pisut mett ja sobiv kogus želatiini. Jaota saadud segu tühja jääkuubikute resti ning

sügavkülmata, kuni kommid on tahked.

Retsepti autor:
Britta Hansman

	Rabarber, 1 kg	Banaan, 1 kg	Želatiin, pulber, 70 g	Mesi, Eesti, 1 kg
Silver	2,49	1,39	1,19	9,89
Rapla Talupood	1,98	-	-	9,50
Konsum	-	1,29	1,05	9,55
Säästumarket	-	1,25	0,99	10,42
Meie Toidukaubad	-	1,74	-	9,90
Maxima	-	1,20	-	-

Hinnad on seisuga 30.05.17

KUU HOROSKOOP

JUUNI

JÄÄR

Jaanikuu tervikuna nõuab sinult täpsust ja hoolikust juriidiliste protseduuridega. Võid kergesti eksida mõne seaduse vastu. Probleeme võib olla ka reisimise ja välismaaga seonduvaga.

Juuni alguses (umbes 10. juunini) jälgi hoolikalt oma mõtteid – sind võivad hakata huvitama asjad, mis viivad sind eksiteele või põhjustavad lihtsalt segadust. Oluliste otsuste langetamisel küsi kindlasti nõu sõbra või asjatundja käest. Samas on juuni esimene dekaad igati soodne avarama sotsiaalse kõlapinnaga suhete loomiseks. Võib tekkida uus tutvus maailmavaatelisel ehk ühiste töekspidamiste pinnalt. Jaanipäeva paiku (+/- 5-6 päeva) võid end tunda mõnusalt, turvaliselt ja seltskondlikult. Raha- ja äriasjad on heas faasis. Soositud on suuremad ostud.

Samas võid kuu teisel poolel (kulminatsioon 25. juunil) olla liiga nõudlik mugavuste ja hüvede suhtes. Juuni viimasel nädalal ettevaatust liikluses!

SÖNN

Kuni 6. juunini võib aeg olla veidi salapärane ja müstiline. Varjus olevad ja otseselt mittenähtavad asjad-suhted võivad oma rolli mängida. Suhted ja saladused on omavahel rohkem seotud. Parim aeg loominguks, kuna su alateadvus on ääretult loovas faasis. 6. juunil siseneb Veenus Sõnni – varjatus ja salapära kaob ja algab aktiivsete ja konkreetsete suhete aeg.

Samas võib kesakuu esimene nädal või ka dekaad muuta keeruliseks sinu rahaasjad. Ostes-müües tuleks olla tähelepanelik, et mitte petta saada. Eriti ebasoodsas seisus on kõik võlgade ja laenudega seonduv.

Alates 21. juunist muutub elutempo kiiremaks, tähelepanu läheb materiaaletelt asjadelt infole ja suhtlemisele. Sõnnis liikuv Veenus moodustab täpselt jaanipäeval trigooni kirgliku ja jõulise Pluutoga. Seega võib aeg 19.-29. juunini olla äärmiselt intensiivne just suhete liinis, olgu seltskondlikes suhetes või armuasjades.

KAKSIKUJ

Juuni alguses võid sattuda rolli, milles võid mõjuda võltsilt või lihtsalt ebausaldusväärseks. Kuu esimesel dekaadil tuleks olla aus nii iseenda kui ka teiste suhtes. Uute tutvuste puhul tuleks kindlasti kontrollida tausta ja olla kõigea täpselt kursis. Sinu eest võidakse midagi varjata või on sinuni jõudev info moonutatud.

Kesakuu esimene kümnepäevak soosib aga kõike meeldivat ja nauditavat. Sind saadab edu nii seltskonnas kui ka romantikarindel. Sul on rohkem juhuslikku õnne ning satud õigel ajal õigesse kohta. Kõige selle juures tuleks hoiduda liialdustest ja oma võimete ülehindamisest.

7.-21. juunini võib tempo olla väga kiire – juhtub palju ja korraga ning see seab sind tõsiste valikuraskuste ette. Eriti just aeg 12.-16. juuni nõuab täpsust ja hoolikust otsuste langetamisel.

Alates 21. juunist muutuvad olulisemaks rahaasjad. Su kulutused võivad olla liiga suured või tekivad sul rahalistes küsimustes lahkarvamused.

VÄHK

Pärnakuu väljakutse sinu jaoks on see, et pead viima tasakaalu kodused ja kodukauged teemad. Või tekib pingemoment vanade harjumuste ja uute teadmiste-oskuste vahel.

Kuu esimene nädal või ehk ka esimene dekaad võib tuua pinnale palju sellist, mida oled eitanud või endas maha surunud. Võimaluse korral võta aeg maha ja ole rohkem omaette, mõtle asjad enda jaoks selgeks. Liiga suur tempo mõjub sulle väsitavalt – vead ja eksimused on kerged tulema. Seda eriti just töö ja koduvälisega seoses. Seevastu kõik kodu, perekonna, lähisuhete ja majapidamisega seonduv on juuni esimeses dekaadis positiivses faasis. Võib toimuda oluline avardumine ja uute võimaluste märkamine.

11.-16. juunil tuleks võimaluse korral vältida keeruka tehnika, eriti arvuti ostu.

Jaanipäeva paiku (ca 19.-29. juuni) on seis ülimalt soodne sõpruseks ehk siis mõttekaasluseks. Hea aeg asjalike ja praktiliste suhete loomiseks.

LÖVI

Lõvi valitseja Päikese pingeseis unistava ja piire hāgustava Neptuuniga võib kuni 10. juunini muuta keeruliseks või kaoatiliseks sinu suhted sõpruskonnas või mõnes teises rühmas või seltskonnas. Sinu ja mingi grupi vahel on palju

sellist energiat, millele on raske nime anda. Arusaamatused või isegi intriigid on kerged tekkima.

Juuni esimesel nädalal peaksid hoiduma riskide võtmisest. Sul on raske endale midagi keelata, mistõttu võid kergesti kiusatusele järele anda.

10.-20. juunini on õige aeg energia kogumiseks ehk akude laadimiseks. Liigne pingutus pole sel ajal soovitatav. Keskendu vaid kõige olulisemale ja ära end killusta.

Umbes 20.-29. juunil on soodne aeg ühendada meeldivat laadi suhted oluliste ettevõtmisega kas töö või mõnes ühiskondlikus projektis. Parim aeg kaasata oma tõistesse asjadesse teisi inimesi.

NEITSI

Jaanikuu esimene dekaad võib olla väsitav ja tuua esile puudused su tegemistes. Seda eriti siis, kui oled ühiskondlikult aktiivne ning sul on konkurente, kes tahavad sinust ette rebida. Püüa sellel ajal puhata või lihtsalt aeg maha

võtta. Teine võimalus on see, et sa võtad ise ette midagi liiga ebareaalset. Sulle võidakse teha esmapilgul soodne pakkumine, aga selle varjukülgedest sulle ei räägita.

Kuid juuni esimene nädal soosib rahaasju, ostu- ja müügiga seonduvat. Eriti siis, kui tegutsed üksi ega kaasa sellesse partnereid. Kuu esimene kümnepäevak sobib ka asjade kindlustamiseks ja tugevdamiseks, millegi kogumiseks, kasvatamiseks, suurendamiseks.

Umbes 6.-19. juunini on parim aeg sõpruseks ja suheteks ühiste huvide ja hobide alusel. Reisimine ja eksootika võib sellel ajal hingele palju pakkuda. Soositud on ka romantika – aga siin peab kindlasti olema ka intellektuaalne klapp.

Kuu viimane dekaad võib anda hea võimaluse muudatusteks ja uuendusteks.

KAALUD

Kaalude valitseja Veenus on kuni 10. juunini ühenduses põnevuse, vahelduse ja ootamatuste sümboli Uraaniga. Seega liigu rohkem ringi, viibi erinevates seltskondades, tutvu uute nägudega. Lisaks on Päike

õnnelikus aspektis Kaaludes oleva Jupiteriga. Niisiis on jaanikuu esimene dekaad sinu jaoks igati haarav ja võimalusterohke. Hoia silmad lahti, märka võimalusi ja ära maga neid maha!

Kesakuu teine dekaad võib olla väsitav ja pingeline neile, kes teevad vaimset tööd. Kõik oluliste otsuste ja informatsiooniga seonduv nõuab hoolikust ja täpsust.

Jaanipäeva paiku (+/- 5-6 päeva) võib aset leida kirglik sündmus seltskondlikus või romantilises plaanis. Parim aeg püsisuhte loomiseks.

Juuni teises pooles, eriti kuu viimasel dekaadil võid end siduda ettevõtmise või projektiga, mis käib sul üle jõu. Või tegeled lihtsalt korraga liiga paljude asjadega, mille tõttu võid jääda ajahätta.

SKORPION

Jaanikuu algus (kuu esimene nädal või ka dekaad) võib olla keeruline. Välja võivad lüüa olukordade ja suhete kõige nõrgemad ja problemaatilised küljed. Kusagil võib järele anda keti nõrgim lüli.

Justkui selle kompensatsiooniks võid kuni 6. juunini avastada tänu tööle või muudele kohustustele uue ja huvitava võimaluse, mis sulle kasuks tuleb. Kohustused ja meeldivad asjad on omavahel rohkem seotud.

Alates 6. juunist on sul partnerluse liinis üsna head võimalused, kuna terve juunikuu liigub suhete ja armuplaneet Veenus Sõnnis, mis Skorpionide jaoks on suhete ja partnerluse märk. Täpselt jaanipäeval (mõjuulatus +/- 5-6 päeva) moodustab Veenus õnneliku aspekti Skorpioni valitseja, kirgliku ja intensiivse Pluutoga.

Juunikuu teises pooles, eriti kuu viimasel nädalal tuleks juriidilises asjaajamises olla äärmiselt korrektne. 24. juuni - 10. juuli: ettevaatust liikumise ja kiirustega! Traumaoh!

AMBUR

Juunis on oluline hoida oma tegemistes ausust ja selgust. Võid väga kergesti sattuda olukorda, kus mõjud veidralt või ebasiiralt, seda eriti üks ühele suhetes. Uute tutvuste puhul kontrolli kindlasti oma

partneri tausta, eriti kuu esimeses dekaadis. Samas on juuni esimene kümnepäevak igati soodne meeskonnatöök. Sinu ja mõne rühma vahel on palju positiivset energiat, mis võimaldab anda tegemistele laiema kõlapinna.

Kuni suve alguseni ongi fookus rohkem suhetel ja sotsiaalsel elul.

Alates 21. juunist muutuvad planeediseisud sinu jaoks sügavamaks ja tähenduslikumaks. Elutempo muutub rahulikumaks (väljaarvatud jaanipäev muidugi) ning tunnetad paremini oma hinges toimuvat.

Jaanikuu viimane dekaad võib tuua sinu poolseid liialdusi ning piiride ületamisi.

Juuni viimasel nädalal ole eriti ettevaatlik liikluses ja mujal, kus võib õnnetus juhtuda.

KALJUKITS

Kaljukitse valitseja Saturni harmoonilised aspektid Kuu Sõlmedega näitavad tasakaalu mineviku ja tuleviku vahel. Juunis peaksid keskenduma eelkõige oma hinge vajadustele. Ära tee asju vaid raha pärast, sest

see jätab hinge nälga.

Kesakuu esimene nädal võib olla tõises plaanis väsitav või keeruline. Sellele vaatamata ära end tööga tapa, vaid ürita rahulikumalt läbi ajada. Mõeldud on rutiinset igapäevatööd. Samas on juuni esimene dekaad parim aeg suuremate tööalaste projektide alustamiseks, kuna sinu tegevus leiab suurema ja avarama vastukaja. Seejuures tuleks välistada valeinfo, pettus ja enesepettus.

15. juuni ringis (+/- 5-6 päeva) ära end liialt väsita, tegele vaid kõige vajalikumaga. Näed asju liiga mustades värvides.

Aeg 19.-29. juunini soosib elunautimist kõigis selle vormides. Noored võivad sattuda romantilisse seiklusse ja vanemad inimesed tunnevad end tavalisest reipamalt.

VEEVALAJA

Pärnakuu tervikuna nõuab suuremat pühendumist tööle ja tervisele. Ületöötamine hakkab kergemini tervise peale. Kasulik oleks puhata või hoida vähemalt rahulikumat tempot.

Juunikuu algus võib kujuneda erutavaks ja põnevaks, vähemalt sulle tundub nii. Kuid on võimalik, et esmapilgul soodsa ja ihaldusväärse ettevõtmise või kohutuse taga luurab mõni varjatud jõud, kes püüab sind lõksu meelitada. Mõju on kõige tugevam 3. juunil ja ulatub umbes 10. juunini. Igasugune risk võib sel ajal kehvasti lõppeda. Pead olema vastutustundlik ja oma käitumist kontrollima.

10.-20. juunini võib sulle tunduda, et sind on mingitest hüvedest või privileegidest ilma jätud. Tunne nagu tihasel, kelle pekitükk on pihta pandud. Võid olla krampis ja pingul ja seda just seltskonnas ja ka armuasjades.

Seevastu 20.-29. juunil (kulminatsioon jaanipäeval) on suurepärane aeg suhtlemiseks, eelkõige vanade sõpradega. Õige aeg harmoonia loomiseks kodus ja peresuhetes.

KALAD

Jaanikuu tervikuna võib heita sulle väljakutse, mis on seotud sinu maine või positsiooniga ühiskonnas. Seega ära tee midagi, mis võiks sulle varju heita. Teine võimalus on see, et

oled teiste poolt ülemäära mõjutatav.

Juuni algus (esimene nädal või dekaad) võib luua rahutu ja äreva, kuid ka inspireeriva meeleolu. Neptuuni kui Kalade valitseja asend on selline, mis võimendab sulle tüüpilisi iseloomuomadusi. Oled äärmiselt tundlik ja vastuvõtlik ning kipud nägema tähendusi ja märke ka seal, kus neid ei pruugi olla. Kui oled kunstnik, tuleb sulle Vaim, kui aga raamatupidaja, hoopis tühimus peale. Ära üle tööta, hoia madalat tempot, samuti söö ja maga piisavalt.

Suve algusest kuni lausa juuli keskpaigani on parim aeg puhkuseks ja elunautimiseks. Elus peaks olema rohkem mängulisust, kergust, õnnelikke juhuseid.

Juuni viimasel nädalal peaksid hoiduma riskide võtmisest. Eriti pidu pannes pead olema erilisel ettevaatlik.

Koolisport

Edukaimad kergejõustiklased on Marite Suurmäe ja Kaspar Grauen

Laine Rökk

Kergejõustiku meistrivõistlused koolinoortele peeti 23. mail Kohilas. Võistlema oli tulnud koolinoori 9 koolist, iga õpilane võis osaleda neljal alal + teatejooks.

Neli kuldmedalit üksikaladelt võitsid Marite Suurmäe Kohilast ja Kaspar Grauen Kehtnast.

Vanuseklasside parimad C-klass (2004-2005)

Nora Riisenberg, Rapla VG, 60 m 8,80; kaugus 4,35

Elis Vahtmäe, Kohila G, kõrgus 1.35; 600 m 1.56,16

Helina Vaikla, Kehtna PK, pall 40,32

Teili Ladoga, Kohila G, kuul 9,09

Arto Kivisild, Järvakandi kool, 60 m 8,52; kuul 10,49; teivas 2,00

Kevin-Viktor Beresnev, Rapla VG, kaugus 4,67

Jako Rutšs, Valtu PK, kõrgus 1,25

Allan Zubov, Kehtna PK, pall 53,41

B-klass(2002-2003)

Marite Suurmäe, Kohila G, 100 m 14,70; kaugus 4,48; kuul 8,18; 800 m 3,08,86

Anet Ilustrumm, Kohila G, kõrgus 1,30

Brit Maripuu, Kohila G, oda 29,55

Kaspar Grauen, Kehtna PK, 100 m 12,30; kaugus 5,19; kõrgus 1,70; kuul 11,43

Egon-Marten Anto, Järvakandi kool, oda 33,40; teivas 2,00

Georg Metsallik, Valtu PK, 1500 m 5,04,98

A-klass (2000-2001)

Anet Maripuu, Kohila G, 100 m 13,41; kaugus 4,57; kõrgus 1,50

Triin Satsi, Valtu PK, kuul 11,83; oda 39,58

Lisandra Tomson, Eidapere kool, 800 m 2,52,71

Kermo Kalda, Kohila G, 100 m 12,60;

kõrgus 1,50; kaugus 5,61

Markus Bortnik, Rapla VG, kuul 9,06

Markus Sepp, Rapla VG, oda 37,98

Kristo Kivisild, Järvakandi kool, teivas 2,80

Virgo Juurik, Valtu PK, 1500 m 4,59,56

J-klass (1998-1999)

Reelika Piirsalu, Kohila G, 100 m 14,68; kõrgus 1,35

Alexandra Lehtmets, Rapla VG, kaugus 4,20; kuul 8,96; oda 24,95

Sigdi Mägi, Kohila G, 800 m 2,53,81

Hendrik Väli, Rapla VG, 100 m 12,03; kaugus 5,62; kuul 11,83

Andree Hein, Kohila G, kõrgus 1,60

Kaspar Rasmus Eelmaa, Rapla VG, oda 46,89; teivas 3,00

4x100 m teatejooks (2T+2P):

1. **Kohila G** (Marite Suurmäe, Brit Maripuu, Kerbert Viimsalu, Kermo Kalda) 53,33

2. **Järvakandi kool** (Emma Laurimaa, Carmen Melts, Kristo Kivisild, Tõnu Algre) 56,06

3. **Eidapere kool** (Lisandra Tomson, Karoliine Vesso, Rico-Reandro Grupmann, Martin Metsar) 58,05

Võistkondlikku arvestust peeti kolmes grupis: gümnaasiumidest olid paremad Kohila G (266 p), Rapla VG (230 p) ja Rapla ÜG (42 p); 80 ja enama õpilasega põhikoolidest Järvakandi kool (128 p), Valtu PK (105 p) ja Kehtna PK (102 p) ning alla 80 õpilasega põhikoolidest Eidapere kool (63 p) ja Kärü PK (42 p).

Eraldi autasustatakse alates 2000. aastast tütarlaste parimat kaugushüppajat. Selle aasta võitja on Anet Maripuu Kohilast tulemusega 4,57. Karika on välja pannud Leili Kaas, kelle parim tulemus on 5,77.

2015. aastast on autasu välja pandud ka noormeestest parimale kaugushüppajale, selle aasta võitja on Hendrik Väli, Rapla VG, 5,62.

Rapla judoklubi tõmbab vööeksamitega hooajale joone alla

Siim Jõgis

Tänavu kevadel sai Rapla judoklubil täis kolm aastat tegutsemist. Edasi on mindud rahulike sammudega. Möödunud aasta sügisel alguse saanud hooaeg hakkab nüüd ühele poole saama.

Sel hooajal osalesid Rapla judoklubi õpilased neljal turniiril Tallinnas ja Tartus. SK Ookami on Tallinnas tegutsev judoklubi, kellega Raplal on head sõprussidemed. Nende turniiril osaledes said judoklubi poisid oma oskused proovile panna ning tulid tagasi ühksa medaliga. Üle-eestilisel Zen kevadturniiril Tartus teenisid Rapla judoklubi kasvandikud kaks medalit. Samas ütles Rapla judoklubi treener Madis Suurmäe, et praegu ei ole medalid ega kohad kõige olulisemad. Noorte judokate jaoks on tähtis saada kogemusi.

Praegu treenib Suurmäe käe all Rapla ja Kohila gruppides peaaegu 90 last. Nende seas on nii algklasside kui ka lasteaiaõpilasi. On ka vanemaid. Kõik neist suuremateks võistlusteks veel valmis ei ole. Seetõttu korraldab Rapla judoklubi regulaarseid klubiseseid võistlusi – enamasti kaks korda hooaja jooksul, sügisel ja kevadel. Viimane neist toimus 6. mail. Hea on Suurmäe sõnul see, et nendel võistlustel esikolmikud ei kordu, vaid vahelduvad aastast aastasse.

Käesolev nädal on judoklubi õpilastele tõsine ja põnev. Sooritatakse vööeksameid. Kõigi soov on minna suvele vastu uut värvi vööga. Algajatel on valge vöö ning iga järgmine tase läheb kraadi võrra tumedamaks. Hooaja lõpus

Üksteiselt võtavad mõõtu Rene Leesment (vasakul) ja Markus Peäske.

Foto: Rapla judoklub

saab sooritada ühe vööeksami. “See õpetab lastele, et kui nad korralikult trenni teevad, siis tuleb ka tulemus,” sõnas Suurmäe.

Tüdrukuid treenib Suurmäe käe all kokku seitse, kolm neist Kohilas ja neli Raplas. Trenni tehakse poistega koos. “Neil on hea koos poistega treenida, sest kui nad suudavad juba poisse pikali panna, on tüdrukutega sellevõrra lihtsam,” ütles Suurmäe.

6. mail toimunud Rapla judoklubi võistluse tulemused:

Maasmaadlus

-29 kg I koht **Villem Lukkonen**, II koht **Ivori Viires**, III koht **Jürgen Ansi**

+29 kg I koht **Viktor Smirnov**, II koht **Rasmus Koit**, III koht **Andri Voltre**

Sumo

-21 kg I koht **Brait Kaare**, II koht **Oliver Tamme**, III koht

Anni Sillaste

-26 kg I koht **Karl Otto Brecher**, II koht **Rainer Visser**, III koht **Robert Heinsalu**

+26 kg I koht **Karel Soans**, II koht **Gerret Riis**, III koht **Jan Siim Kadarik**

Judo

-30 kg I koht **Mattias-Hindrik Kolnes**, II koht **Sten Salumäe**, III koht **Tommi Puhkan**

-34 kg I koht **Markus Peäske**, II koht **Rene Leesment**, III koht **Kaur Reino**

+34 kg nooremad I koht **Egert Riis**, II koht **William Kunimägi**, III koht **Mihkel Karm**

-50 kg I koht **Nikita Potšeptov**, II koht **Mikk Kaspar Ojala**, III koht **Hugo Lokk**

+50 kg I koht **David Schäfer**, II koht **Leif-Olaf Lokk**, Päeva ilusama heite sooritas **Rene Leesment**.

Kohila tüdrukud ja poisid tulid Eesti meistriks

Kohilas toimus 26. ja 27. mail kaks suurt vabariiklikku turniiri: reedel Mikroliiga võrkpallifestival 1.-3. klassidele ning laupäeval Eesti MV U12 vanusele.

Ingrid Kangur, treener

Väljakuid panime üles 11, reedel mängiti üle 130 mängu, laupäeval peaaegu sama palju. Reedel oli kohal 43 võistkonda, laupäeval 28. Kõik sai tehtud meie klubi laste suure töö ja vaevaga, korraldustiimi kuulus üle 40 lapse, keda juhtisid peakohtunikud Katleen Kangur ja Madis Kesküla.

Mikroliiga festivalil said Kohila VK I võistkonna tüdrukud pronksmedali. Võistkond

mängis koosseisus: Rebecca Pent, Mia Kõrve, Klea Karola Schults, Saskia Lukkonen, Meribel Visnapuu, Lisette Halman, Lisell Viimsalu. Treenerid: Ingrid Kangur, Katleen Kangur, Pille Rooks.

Eesti MV oli Kohila jaoks ülimalt edukas, nii poisid kui ka tüdrukud tulid Eesti meistriks. Sel aastal siis esmakordselt selline topeltvõit.

Võistkondades mängisid: Elis Prunt, Melanie Narjanen (parim mängija), Rebecca Pent, Greete Peters, Maarja Pärj, Merili Heinaru, Lilian Haljasorg. Treenerid: Ingrid Kangur, Katleen Kangur.

Kohila tüdrukud mängisid terve hooaja (3 eelturniiri) nii, et ei kaotanud ühtegi geimi. Finaalis jäime aga ootamatult alla Viljandile ning siis tuli otsustav mäng Rae/Peetriga, kes oli meile tuttav vastane, kuid kuna üks kaotus oli meid juba hellaks teinud, siis läksime

neile vastu teatava murelikkusega. Kammitstes veel ka see, et me ei tohtinud kaotada geimigi. Esimese geimi Kohila võitis napilt, teises oli taga 2:12, siis 4:14 ja sealt hakkas meil üks tüdruk (Melanie Narjanen) servima. Jõudsime seisuni 14:14, siis oli veel tasavägist mängu, mille Kohila suutis võita. Seejärel läks punktilugemiseks, Kohilal oli napilt kõige parem punktide suhe, nii et magus võit.

Poiste võistkonda kuulusid Sten-Markus Taasväli (parim mängija), Paul Mihkel Maasalu, Toren Holder Vahesaar, Artus Klemm, Robert Heinrich Oolma, Riko Ilumäe, Jasper Jakobson. Treenerid: Madis Kesküla, Paul Piirmets.

Kohila Võrkpalliklubi poisid mängisid alagrupis üle nii Selveri, Pärnu, Võru kui ka Narva esindusvõistkonnad. Peale alagrupiturniiri tuli Kohila paremust tunnistada ka Saa-

remaal, VK Tähel kui ka Ato SK-I. Kohila tuli Eesti meistriks, kaotamata terve hooaja jooksul mitte ühtegi geimi. Ka Eesti meist-rivõistlustel ei loovutatud ühelegi vastasele üle üheksateistkümnepunkti.

Treener Madis: “Olen poiste üle tõsiselt uhke. Väga hea on juhendada selliseid poisse, kes on tahtmist täis ja viivad mänguplaani platsil ideaalselt täide. Turniiri alustasime veidi närviliselt Selveri vastu, kuid mida mäng edasi, seda kindlamalt poisid ennast platsil tundma hakkasid. Lõpuks saime finaalis Ato SK vastu 2:0 võidu, andes esimeses geimis Ato poistele kõigest viis punkti.

Kiidan kõiki poisse, kes võistkonda kuulusid, igal ühel oli teada oma roll võistkonnas ja kõik tulid oma asjadega väga hästi toime. Poisid olid kuhjaga selle Eesti meistrivõistluste kulla ära teeninud.

Samuti tänan kõiki lapsevanemaid, kes elasid meile kõvasti platsi kõrvalt kaasa, olete meile suureks toeks!”

Paralleelselt Eesti meistrivõistlustega mängisid Kohilas ka need võistkonnad, kes Eesti meistrivõistlustele ei pääsenud, Kohila Karika turniiri. Kohilal õnnestus võita enda alagrupi kõik neli mängu ja poolfinaal võideti ka kindlalt 2:0. Finaal oli tõsiselt närvesööv. Kõik algas väga hästi, Kohila juhtis 8:4, kuid siis tegi Selver väga heade serve toel 9:0 vahespurdi ja see geim oligi läinud. Teises geimis tegime väiksed korrektureid oma mängus ja võtsime kindla geimivõidu. Kolmandas otsustavas geimis sai Kohila kohe alguses hästi minema ja hoidis väikest vahet geimi lõpuni, seega finaali 2:1 Kohilale ja samuti Kohila

Karika esikoht.

Treener Madis: “2006. aasta poisid on Kohilas niivõrd heal tasemel, et kõik poisid ei mahutanud Eesti meistrivõistlustel osalevasse võistkonda, seega teine võistkond mängis Kohila Karikal. Seal näidati kindlat mängu, tulles kahel korral välja kaotusseisust.

Mäng-mängult suutsime oma asju üha paremini platsil täide viia ja serviga vastaseid suruda.” Mängisid: Henri Vanem, Morris Tobi, Martin Pillam, Siim Saaler, Andreas Volman, Silver Kuik, Martin Mäesalu, treener Madis Kesküla.

Järgmisel aastal toimub Mikroliiga kümnendat korda, esimest korda Eestis mängiti seda pallimängu just Kohilas ja 2009. aastal. Loodame saada järgmisel aastal korraldusõiguse meie klubile ning tähistada juubelit igati vääriliselt.

DNB autoliising sissemakse 0%

Kampaania kestab kuni 31.08.2017.

ŠKODA FABIA STYLE

Hind alates 10 390 €

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

ÖKONOOMNE JA PRAKTIINE. Keskmise kütusekulu on 4,6-4,7 l/100 km. Suurim pagasiruumi maht omas klassis - kuni 1150 l.

STIILNE. Red Dot Disainiauhind, 15 kerevärvi - 125 värvikombinatsiooni!

SOODNE PIDADA! Škoda on soodsaimate ülalpidamiskuludega automark Eestis! (TNS Emor, Car Brand Health Estonia 2014-2016)

TIPPTASEMEL VARUSTUS. Fabia Style`l on üle 20 turvalisus-ja mugavusvarustuselemendi nagu konditsioneer, esiistmete soojendus, pardakompuuter, Start-Stop funktsioon, kiirushoidik, elektrooniline juhitavuskontroll ESC, värvilise puutetundliku ekraaniga raadio "SWING", 6 turvapatja, tehase alarm, kaugjuhtimisega kesklukustus, Function-pakett. Ja palju muud!

LISAINFO: www.skoda.ee/models/fabia-style/eripakkumine/

DNB

Krediidi kulukuse esialgne määr on 3,25% aastast järgmistel näidistingimustel: vara hind käibemaksuga 10 390 eurot, sissemakse 0%, jääkväärtus 30% (krediidi summa 10 390 eurot), periood 60 kuud, tagasimaksete arv 61, intressimäär 6 kuu Euribor + 2,5% aastast (21.04.2017 oli 6 kuu Euribor -0,251%, lepingus fikseeritud Euribor võib muutuda 6 kuu järel ja negatiivse baasmäära korral kohaldatakse baasmäärana 0%), lepingutasu 190 eurot. Arvutamisel ei ole arvestatud võimalikke vara registreerimiskulusid, riigilõive, hindamisakti tasu ega liiklus- ja kaskokindlustuse aastamaksude suurust. Krediidi kogusumma on 11 295,15 eurot ja tagasimaksete summa on 11 104,15 eurot. Määr on arvestatud eeldusel, et põhiosa ja intress makstakse tagasi igakuiste annuiteetmaksetena. Liisingu võtmisel tuleb sõlmida ka kasko- ja liikluskindlustus. Liisingteenuse pakkuja on AS DNB Pank, Tartu maantee 10, 10145 Tallinn (krediitiasutuste tegevusluba 01. augustist 2012 nr 41-1/54). Tutvu finantsteenuste tingimustega aadressil www.dnb.ee/ettevotja-tingimused/ ning vajadusel konsulteerige asjatundjatega.

Ametlikult volitatud ŠKODA edasimüüjad Eestis on:

ŠKODA Tallinn · Auto 100 Tallinn AS
Tallinn, Paldiski mnt 73 / Pirni 1, 10621
Telefon: 6808 222 · info@skoda.ee, auto@skoda.ee
www.skodatallinn.ee

ŠKODA Laagri · SKO Motors OÜ
Pärnu mnt. 543, Laagri 76404
Telefon: 6837 070 · auto.laagri@skoda.ee
www.skodalaagri.ee

Aasta Auto AS · Tartu, Sepa 24 A, 51013
Telefon: 7308 000 · info@aastaauto.ee
www.aastaauto.ee

Škoda Kuressaare · Warma Auto OÜ
Kuressaare, Tallinna 82a, 93815
Telefon: 4530 120
info@warmaauto.ee
www.warmaauto.ee

Moller Auto Pärnu OÜ · Pärnu, Välja tn. 3, 80010
Telefon: 4476 140 · parnu@moller.ee

Moller Auto Viru OÜ · Jõhvi, Narva mnt 143, 41536
Telefon: 6808 200 · viru@moller.ee

Folk Auto OÜ
Viljandi, Tallinna 45, 71018
Telefon: 4355 340 · viljandi@moller.ee

300 ŠKODAT
EESTILAOS
KAMPAANIA.SKODA.EE

www.skoda.ee

RAPLA Täiskasvanute GÜMNAASIUM

OOTAME UUSI ÕPPUREID!

Dokumentide vastuvõtt (7.-12. kl):

- kuni 21. juunini tööpäeviti kella 9–16
- 14. augustist kuni 18. augustini tööpäeviti kella 9–13
- alates 21. augustist tööpäeviti kella 9–16

Lisainfot uuri kooli kodulehelt
<http://raplatg.ee/voi>
helista telefonil 485 5859

FUJITSU Nordic Extrem

UUS! FUJITSU LZ-seeria ASYG09LZCA õhksoojuspump kampaaniahinnaga 1399 €

A+++ TESTITUD -30°C SCOP 5.31

Suur-Sõjamäe 8a, Tallinn
www.kvaliteetkliima.ee
info@kvaliteetkliima.ee
Tel 510 0568, 5301 1011

Kvaliteet Kliima

KOHILA GÜMNAASIUM

Kohila Gümnaasium võtab alates 1. augustist 2017 tööle

PERSONALISPETSIALISTI

(1,0 ametikohta).

Tööülesanded:
Töölepingute vormistamine, palgaarvestuse alusdokumentide koostamine, erinevate registrite ja andmekogude järjepidev täitmine, eelarve koostamisprotsessis osalemine, töötajate nõustamine jms.

Nõutavad pädevused ja isikuomadused:
Väga hea arvuti kasutamise oskus (Office pakett, erinevad e-keskkonnad), hea ülevaade personali puudutavast seadusandlusest, väga hea suhtlemisoskus, pingetaluvus.

Avaldus, CV ja haridust tõendavate dokumentide koopiad saata hiljemalt 14. juuniks 2017. a. aadressile:
Kooli 1, Kohila 79805 või e-posti aadressile neeme.lumi@kohila.edu.ee

Info telefonil 484 1021 või 5342 2311.

Kohila Vallavalitsuse 19. mai 2017 korraldusega nr 110 algatati Otsa-Ojanurme (katastritunnus 31701:001:0510, sihtotstarve 100% maatulundusmaa, pindala 23 658 m²) kinnistu DETAILPLANEERING.

Planeeringu eesmärgiks on seitsme uue elamumaa moodustamine maatulundusmaa jagamise teel ja ehitusõiguse määramine seitsme üksikelamu ja abihoonete ehitamiseks.

Detailsemalt: Kohila valla kodulehel planeeringute kataloogis DP 007 16.

MÜÜAKSE

Kanarbiku talu müüb korralikku toorest lepuu ja sangleppa 30, 33, 38, 50, 60, 70 cm. Vedu al 5 m. Tel 5373 7294

Lõhutud ja saetud lepa küttepuid nii lahtiselt kui ka võrkkotis. Müüme ka puidubriketti. Vedu. Tel 516 6305

Rapla Kütteäris puidu- ja turbabriketti, pelleteid, kaminapuid kotis. Vedu tasuta. Tel 5563 6856

Toores lehtpuu, hind al 30 €, metsakuiv okaspuu al 35 €. Laotud puude tarne 10 ja 15 m autoga, transport hinnas. Tel 502 4895

kuivi pakitud kütteklotse ja kaminapuid, pelleteid ning puidu- ja turbabriketti alusel. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503

tooreid halupuid 30-60 cm (lepp, must lepp, kask, saar) koos veoga. Tel 517 5783

kuivi küttepuid lahtiselt ja võrgus. Tel 503 6941

ehituslikku saematerjali, servamata lauda, lepalauda, terrassi-, voodri- ja põrandalauda. Pikkused 3-6 m. Laudade värvimine. Vedu tasuta. Tel 528 2268

saunaahjusid, kaminaid, pliite. Soodsalt. Tel 505 4355

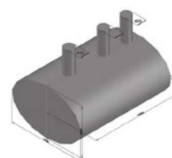
soodsa hinnaga talusealiha. Vajadusel tükeldame. Info tel 505 9151, 5354 3002

suitsuvorsti ja maasinki väikehulgi, kohaletoomisega. Info tel 5196 2628 või 5351 7414

Tapamaja müüb emise lihakehasid kohaletoomisega. Info tel 5351 7414

2-toal korter Raplas Ööbiku 1, koos garaažiga. Tel 521 0903

hobusesõnnikut 30 L kotis. Hind 2,5 €. Tel 5656 5725

Reoveemahutite, septikute, kae- vupumpade müük ja paigaldus. Tel 5306 5322 www.reovesi.ee

sõelutud mulda hinnaga 6 € tonn. Info tel 518 2908

Mõigu Aiand (tel 5397 5423) tuleb Rapla turule müüma! Müüme suvelilli, amplitaimi, suur valik püsikuid (saab tellida FB LILLEPOISS lehelt), suur valik roosiistikuid ning maasika- ja vaarikataimi. Reedel, 2. juunil Rapla turul 8.30-13

TEENUS

Soojuspumpade remont, müük ja paigaldus, kodumasinade ja sõiduki kliimaseadmete remont. Tel 5330 1720 www.kulmaline.ee

BSV Teenus OÜ

Niidame ja trimmerdame muru. Hinnad kokkuleppel. Tel 550 7118, aivo@alu.ee BSV Teenus OÜ

Bussiteenus 8 kuni 82 kohta. Helista tel 5330 7447, sivaau- to2007@gmail.com

KAARDID ENNUSTAVAD 24 H. Tel 900 1727, h. 1,09 €/min

Raamatupidamine, aruanded. Tel 505 9669, info@holopoint.ee

Rehvivahetus Rapla linnas Järna tn 2. Hinnad väga soodsad. Reh- vivahetuse aja saab broneerida tel 5818 8986

Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968 või 5340 2068

Ohtlike ja suurte puude langeta- mine. Tel 517 5783

Katused, fassaadid ja viimist- lustööd. Tel 5352 9476 e-mail: mehitus@gmail.com

Elektritööd. Tel 5812 3790

Katuste ehitus ja remonditööd. Tel 5391 5528

Katuste ja fassaadide pesemine ning värvimine. Tel 501 0834

Lamekatuste ehitus rullmater- jaliga (garaaž, suvila, eramaja, korterelamu). Tel 5629 8738 info@palmergrupp.ee

Alumiiniumkatuseredelite valmis- tamine. Tel 515 9155

Korstenpühkija tööd. Kütte- süsteemi ülevaatus ja remont. Töödele garantii ja akt. Info tel 5645 0529

Kutsetunnistusega pottsepp. Tel 5836 9820

OSTETAKSE

vanu jalg- ja mootorrattaid, võrre ning nende varuosi. Või- vad olla ka mittekomplektid. Samuti pakuvad huvi erine- vad vanaaegsed esemed. Tel 508 6947

Vanametalli kokkuost Raplas Järna 2. E-R 9-17, L 10-14. Tel 5818 8986 www.rauaspets.ee

Vanametalli kokkuost Agrovaru territooriumil E-R 9-17, L 9-14. Tel 505 8637, www.feralmet.ee

OÜ ETEST PR ostab põllu- ja metsamaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

metsakinnistuid ja kasvavat metsa. Tel 502 4895; info@pajakapuit.ee

OTSITAKSE TÖÖD

Kogemustega keevitaja (MMA, MAG) otsib tööd Raplas või vä- lismaal. Juhiluba A, B, C1. Saan kohe alustada. Tel 504 0192 meelissassias@hotmail.ee

TÖÖPAKKUMISED

KÜ Märjamaal pakub tööd 12 krt ELAMU SOOJUS- TAMISEKS ja TREPIKODEDE REMONDIKS.

Pakkumiskutse saamiseks pöörduda: tonulohmus@hotmail.com või tel 5648 3820. Pakkumise tähtaeg 20.06.2017.a

Toitlustusettevõtte Raplas otsib **KOKKA-KLIENDITEENINDAJAT.** Tel 515 2666, vekri@hotmail.ee

Puhastusfirma otsib **PUHASTUSTEENINDAJAID** Tallinnas asuvasse hotelli. Töö toimub graafiku alusel, päevane ja öine vahetus. Ettevõtte kompenseerib transpordikulud. Kontaktisik Heikko Hiie tel 5621 8222

RRLektus AS võtab poes avatavasse kööki tööle **KOKA-JUHATAJA.**

Kirjeldus: üldine tööde korraldamine, toitade valmistamine, laojääkide jälgimine ja partiide arvestus, tellimine, uute kalkulatsioonide koostamine ja katsetamine, käitle- misnõuetest kinnipidamine ning puhtuse hoidmine.

Eeldame: varasemat töökogemust, tööhutusteadmisi ja käitlemis- ning hügieeninõuete tundmist, oskust mees- konnatöös, kohusetunde olemasolu, loovust, kiirust, oskust aega planeerida.

Pakume: tööalast väljaõpet, kaasaegset töökeskkonda, tulemusele orienteeritud töötasu. Info tel 501 1870, aali@meietoidukaubad.ee

Alu Lasteaed-Algkool pakub tööd **III väikeklassi ÕPETAJALE.**

Klassis on 3 õpilast. Pakume omalt poolt sõbralikku kollektiivi, häid töötingimusi uues, kaasaegses koolihoones. Tööle asumine 24.08.2017.a

Avaldus, CV ning haridust tõendavate dokumentide koopiad saata hiljemalt 15.06.2017.a aadressil Keskuse tee 4, 79601, Alu, Rapla vald või e-postiga kool@alulakool.edu.ee. Info telefonil 5569 4827

Seoses töömahu suurenemisega vajab Arutech Parimad Aknad OÜ **AKNA PAIGALDAJAD ja VIIMISTLEJAD.** Vajalik juhiluba. Kontakt tel 5551 3058

Seoses suurenenud töömahuga pakume tööd kogemus- tega **AUTOJUHILE** Eesti-sisestel vedudel (poolhaagi- sega veok). Tel 518 2908, e-mail: ruutalgrupp@gmail.com

Kallis Astrid ja sinu pere!

Südamlik kaastunne armsa

EMA

kaotuse puhul

Töökaaslased Rapla Pereaarstikeskusest

Mälestame kauaaegset jahimeest

VELLO HOLMI.

Raikküla Jahiselts

Südamlik kaastunne Kristile perega kalli

VANAEMA

kaotuse puhul.

Töökaaslased prokuratuurist ning kohtumajast, Eve ja Natalia

NELJAPÄEV 1.06	REEDE 2.06	LAUPÄEV 3.06	PÜHAPÄEV 4.06	ESMASPÄEV 5.06	TEISIPÄEV 6.06	KOLMAPÄEV 7.06
ETV 06.55 Terevisioon 08.55 Doktor Martin. Arva, kes tuleb õhtusöögile 09.50 Terevisioon* 11.50 ENSV. Isa pluuus 12.20 Haja-meelselt abielus 12.50 Uhutud mõistus. Üle ja ümber 13.15 Osoon (ETV 2016) 13.45 Meie inimesed. Barbara 14.10 Prillitoos (ETV 2016) 15.10 Raudse eesriide jumalused 15.40 Mf Naerata ometi (1985) 17.10 Õnne 13 17.40 Doktor Martin. Arva, kes tuleb õhtusöögile 18.30 AK 18.45 Pehmed ja karvased 19.05 LIVestonia 19.35 Hajameelselt abielus 20.00 Reisisaade ehk, uhhuduur 20.30 Komöödiasari Riigimehed 21.00 AK. Ilm 21.25 Sport 21.35 ENSV. Kinokunsti võidukäik 22.05 Downton Abbey 22.50 Ml. Peadirigendid23.20 Tantsu-film Noor kuninganna 00.05 Üks koorilaul. Kuningas ja laulik* 00.10 Pehmed ja karvased 00.36 ERR.ee uudised	06.55 Terevisioon 08.55 Doktor Martin. Taltsas nagu hunt 09.50 Terevisioon* 11.50 ENSV. Kinokunsti võidukäik 12.20 Hajameelselt abielus 12.50 Osoon (ETV 2016) 13.20 Meie inimesed. Maa-ja (ETV 2016)13.45 Igaühe õigus14.35 Ml. Peadirigendid15.05 Tantsufilm Noor kuninganna 15.50 Üks koorilaul. Kuningas ja laulik* 15.55 Dok-film Kadunud aegade elustaja Fredy Tomps 16.55 3 hitti. Must-valge armastus (2011) 17.10 Õnne 13 17.40 Doktor Martin. Taltsas nagu hunt 18.30 AK 18.45 Pehmed ja karvased 19.05 ETV Huumori kuld (ETV 2009) 19.30 Minu pere 20.00 Raudse eesriide jumalused. Moskva eri 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.25 Sport 21.35 Kaardimaja 22.20 Dokfilm Paradžanov 23.55 Pehmed ja karvased 00.19 ERR.ee uudised	07.30 Animasarjad 07.45 Loomaايا tee 64 08.00 Väike prints 08.25 Beni ja Holly väike kuningriik 08.35 Kasperi ja Emma lood 08.45 Mukk ja Tšavapa 09.00 Üks koorilaul. Valgusele 09.05 Ilus maa. Növa viikingipaadid 09.15 Loodusmuuseumi lugu 10.00 ehk, uhhuduur 10.30 Õnne 13 11.00 Raudse eesriide jumalused 11.30 Eesti lood. Lembri Uudu 12.00 Meie maailm 13.00 Dallas. Valu 13.40 Viimane tango Halifaxis 14.35 Inspektor Morse 16.20 Pealtnägija 17.05 Igaühe õigus 18.00 Riigimehed 18.30 AK 18.40 Jaht. Peitsemäng 19.35 Islandi taluköök 20.05 Estraadimosaiik ajast ja arust 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.20 Sport. Sport 21.35 Victoria 22.20 Inspektor Banks. Killuke südant 23.50 Miranda. See oli panoraam 00.22 ERR.ee uudised	07.30 Muumide maailm 07.40 Vahva Roosi 07.50 Kati ja Mimmu 08.00 Pörsas Peppa 08.05 Dpungliässad 08.15 Rüütel Rooste 08.30 Klumpsud 08.40 Zorro seiklused 09.00 Eesti lipu lugu 10.00 Ruja. Need ei vaata tagasi? 10.55 ETV Huumori kuld 11.20 Islandi taluköök 11.55 Jaht. Peitusemäng 12.45 Unistuste aiad 13.30 Kust tuleb Eesti mood? 14.00 Inspektor Banks. Killuke südant 15.25 Sinine ja must ja valge 16.00 Nelipüha oikumeeniline jumalateenistus EELK Otepää Maar-ja kirikus 17.10 Victoria 18.00 Polyphon 40 - revisited 18.30 AK 18.40 Mitte ainult välgust 19.15 Uue aja asjad 19.30 Noor inspektor Morse 21.00 AK. Ilm 21.20 Sport. Sport 21.35 Hetk ajaloos 21.40 Dicte 22.25 Raudse eesriide jumalused 23.25 Dallas 00.09 ERR.ee uudised	06.55 Terevisioon 08.55 Draamasari Doktor Martin. Ma ei meeldi kellelegi 09.50 Terevisioon* 11.50 Riigimehed. Pi-loot (2010)* 12.20 Minuscule (Prantsuse 2011) 12.25 Kriminaalsari Dicte. Iga inime-ne on saar 13.10 Osoon (2016) 13.40 Meie inimesed. Merike 14.05 Prillitoos (2016) 15.00 Doksari Meie maailm. Turu majandus 15.50 LIVestonia 16.20 Unistuste aiad 17.10 Õnne 13 (Eesti 2015) 17.40 Doktor Martin. Ma ei meeldi kellelegi 18.30 Aktuaalne kaamera 18.45 Pehmed ja karvased (Eesti 2002) 19.05 Eesti lood. Lembri Uudu 19.35 Hajameelselt abielus 20.05 Dok-film Viimane punane prints 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.25 Sport 21.35 ENSV. Blas-feemia 22.05 Downton Abbey 22.55 Kaardimaja 23.40 Peh-med ja karvased 00.04 ERR.ee uudised	06.55 Terevisioon 08.55 Draamasari Doktor Martin. Nurga-tagune äri 09.50 Terevisioon* 11.50 ENSV. Blasfeemia 12.25 Hajameelselt abielus 12.50 Minuscule. Masendunud mar-dikas 12.55 Osoon (ETV 2016) 13.25 Meie inimesed. Meelis 13.55 Prillitoos 14.50 Inspek-tor Morse. Viimane Woodstoc-ki buss 16.35 Hetk ajaloos. Valijamees* 16.40 Ajavaod. Mit-te ainult välgust (ETV 2012)* 17.10 Õnne 13 (Eesti 2015) 17.40 Doktor Martin. Nurga-tagune äri 18.30 Aktuaalne kaamera 18.45 Pehmed ja karvased 19.05 Püramiidi ti-pus. Mart Saarma jaaju uuri-mine (Eesti 2011) 19.35 Haja-meelselt abielus 20.05 Igaühe õigus 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.25 Sport 21.35 ENSV 22.05 Downton Abbey 22.55 Viimane tango Halifaxis 23.45 Pehmed ja karvased 00.07 ERR.ee uudised	06.55 Terevisioon 08.55 Doktor Martin. Ohtlik mürgitus 09.50 Terevisioon* 11.50 ENSV. Kana neljale (Eesti 2015)* 12.20 Hajameelselt abielus (Eesti 2006)* 12.45 3 hitti. Hipster-pop (ETV 2015) 13.00 Riigikogu infotund 14.00 Animafilm Kilplased (Eesti 1974) 14.10 Prillitoos (ETV 2016) 15.05 Mängufilm Noor inspektor Morse 16.35 Komöödiasari Miranda 17.10 Õnne 13 (2015) 17.40 Draamasari Doktor Martin. Ohtlik mürgitus 18.30 Aktuaalne kaamera 18.45 Pehmed ja karvased (2002) 19.00 Neeme Järvi 80 – sünnipäevakontsert 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.25 Sport 21.35 Komöödiasari ENSV 22.05 Draamasari Downton Abbey 22.50 Ajavaod. Mitte ainult välgust 23.20 Komöödiasari Minu pere 23.50 Pehmed ja karvased 00.11 ERR.ee uudised

ETV 2

07.30 Karusmarjad metsikus looduses 07.55 Oktonau-did 08.05 Kosmoselendurid 08.15 Kiisud, edasi! 08.20 Maša ja karu: Ärka siis, kui ke-vad tuleb 08.30 Rüütel Rooste 08.40 Mesitaru 08.50 Džung-liraamatu safari 09.00 Peeter Paani uued seiklused 09.25 Pörsas Peppa 09.30 Rakett 69 10.00 Downton Abbey 10.50 Merelaul 2016 11.52 ERR.ee uudised 16.00 Lastetuba 16.15 Muumide maailm 16.25 Nõiakivi 17.00 Karusmarjad looduses 17.25 Rüütel Rooste 17.35 Oktonaudid 17.50 Priit ja Prääks 18.00 Peeter Paani uued seiklused 18.25 Peeter Pikk-kõrv 18.45 Väike prints 19.05 Loomaايا tee 64 19.20 AK (viipek) 19.30 Rakett 69 20.00 Beebid 21.15 Lapsed suures spordis. Tuulerõuged 21.45 Fargo 22.40 Kirsituba-kas 00.10 Uus elu 01.34 ERR.ee uudised	07.30 Animasarjad 08.00 Väike prints 08.25 Mis? Miks? Kuidas? 08.30 Priit ja Prääks 08.40 Klumpsud 08.50 Peeter Pikk-kõrv 09.00 Peeter Paani uued seiklused 09.30 Rakett 69 10.00 Downton Abbey 10.50 Merelaul 2016 11.52 ERR.ee uudised 16.00 Lastetuba 16.15 Muumide maailm 16.25 Nõiakivi 17.00 Karusmarjad looduses 17.25 Rüütel Rooste 17.35 Oktonaudid 17.50 Priit ja Prääks 18.00 Peeter Paani uued seiklused 18.25 Peeter Pikk-kõrv 18.45 Väike prints 19.05 Loomaايا tee 64 19.20 AK (viipek) 19.30 Rakett 69 20.00 Beebid 21.15 Lapsed suures spordis. Tuulerõuged 21.45 Fargo 22.40 Kirsituba-kas 00.10 Uus elu 01.34 ERR.ee uudised	09.00 Kolmik küberkulda kaitsmas 09.25 Mis? Miks? Kuidas? Suur 09.30 Mina ja Miia. Soovimatu toakaaslane 10.05 Laulukarussell 2017 (Eesti 2017) 11.00 Neander-tallaste saladuste jälil 11.55 Kinoklassika Granaatõunte värv 13.15 Inimene 15.50 Vaesus? Josephine'i otsimas 16.00 Pögenemine planeedilt Maa 17.30 Vahtramäe Emil ja Ida 18.30 Koolimäng (1982)* 18.55 Animafilm Uus liik (Läti 2008) 19.10 Minu lemmik-loom. Tuhkur (Eesti 2011) 19.20 Aktuaalne kaamera (viipekeeles) 19.30 Elu allpool nulli. Tahan koju 20.15 Winny Puhh: maailma veidraim bänd 20.13 Premium liiga. Tallinna FC Levadia - Tallinna FCI 21.30 Eesti lipp ümber Kuuba 22.00 Raamatupood 22.25 Mustad lesed 23.15 RUUM 23.45 Eesti TOP 7 00.25 Fargo 01.22 ERR.ee uudised	09.00 Vahtramäe Emil ja Ida 10.00 Pörsas Peppa 10.05 Päikeselaegas 11.00 Noorelt õpitud 12.35 Plekktrumm. Nora Pärt 13.20 Ööülikooli rännakud. Mari Tarand 14.20 Vana fotoaparaat 14.35 Kir-situbakas 16.05 Pesupäev ehk väike linnuaabits 17.00 Kolmik küberkulda kaitsmas 17.25 Pörsas Peppa 17.30 Härra Lapsti lasteteater 18.25 On meie keskel suvi 18.40 Huviline filmikaamera 18.55 Zorro seiklused 19.20 AK (viipekeeles) 19.30 Teemaõhtu. Aken vabadusse. 15 noort noortest. Ujumine. Saša ja tema müürid. Killer. Monstrat-sioon. Asjatundja. Önn. Mais. Kunst on söda. Türgmenistan, mu emamaa. Võitlus. Tütrele. Ukraina. Väljak. Mikroob. Ku-ningad müügiks 23.20 Tee-maõhtu. Disko ja tuumasõda 00.35 Eesti TOP 7* 01.22 ERR.ee uudised	07.30 Animasarjad 08.25 Beni ja Holly 08.35 Priit ja Prääks 08.50 Vahva Roosi 09.00 Nõia-kivi 09.30 Lapsed suures spor-dis 10.00 Mustad lesed 10.50 Noortebänd 2016 11.36 ERR.ee uudised 16.00 Lastetuba 16.15 Muumide maailm 16.25 Kiisud, edasi! 16.30 Oktonaudid 16.40 Džungliraamat 16.50 Klumpsud 17.00 Karusmar-jad metsikus looduses 17.25 Kati ja Mimmu 17.35 Vahva Roosi 17.45 Džungliässad 18.00 Lassie 18.20 Mesitaru 18.30 Beni ja Holly väike kuningriik 18.40 Tuutu ja Potsu 18.55 Pörsas Peppa 19.00 Kosmoselendurid 19.10 Mis? Miks? Kuidas? 19.20 AK tualne kaamera (viipek) 19.30 Rakett 69 20.00 Metsapeatus 20.30 Mehed ja mõrrad 21.00 4x4. Taimör ja Jamal 21.30 RUUM 22.00 Kirjanduse aeg 22.45 Dora Gordine 23.45 4x4. Taimör ja Jamal 00.15 Derek 00.45 ERR.ee uudised	07.30 Animasarjad 09.00 Las-sie 09.20 Mesitaru 09.30 Ra-kett 69 10.00 Downton Abbey 10.50 RUUM 11.20 Polyphon 40 - revisited 11.52 ERR.ee uu-dised 16.00 Lastetuba 16.15 Muumide maailm 16.25 Kiisud, edasi! 16.30 Oktonaudid 16.40 Džungliraamat 16.50 Klumpsud 17.00 Karusmar-jad metsikus looduses 17.25 Kati ja Mimmu 17.35 Vahva Roosi 17.45 Džungliässad 18.00 Lassie 18.20 Mily mur-rab pead 18.30 Beni ja Holly väike kuningriik 18.40 Tuutu ja Potsu 18.55 Pörsas Peppa 19.00 Kosmoselendurid 19.10 Mis? Miks? Kuidas? 19.20 AK (viipek) 19.30 Rakett 69 20.00 Surm - lugusid elust 20.55 Minu Noarootsi 21.00 4x4. Taimör ja Jamal 21.30 Heu-reka 22.00 Isa ja poeg 22.55 Eesti lipp ümber Kuuba 23.20 4x4 23.50 Derek 00.19 ERR.ee uudised	07.30 Animasarjad 08.25 Tuu-tu ja Potsu 08.35 Džungliä-sad 08.45 Beni ja Holly 09.00 Lassie 09.20 Mily murrab pead 09.30 Rakett 69 10.00 Downton Abbey 10.50 Teaduspala-vik 11.20 Ott Lepland 12.19 ERR.ee uudised 16.00 Laste-tuba 16.15 Muumide maailm 16.25 Kiisud, edasi! 16.30 Mõmmi aabits 16.50 Pörsas Peppa 17.00 Karusmarjad metsikus looduses 17.20 Rüü-tel Rooste 17.35 Pipi Piksuukk 18.00 Peeter Paani uued seik-lused 18.25 Mesitaru 18.30 Peeter Pikk-kõrv 18.45 Maša ja karu 18.55 Kosmoselendu-rid 19.05 Oktonaudid 19.20 AK (viipekeeles) 19.30 Rakett 69 20.00 Ööülikooli ränna-kud 21.00 Neeme Järvi 80 – sünnipäevakontsert 21.45 Järvimuusika 22.35 Lembri Uudu 23.05 4x4 23.35 Derek 00.00 Afrovisioon 00.28 ERR.ee uudised
---	--	---	---	---	--	--

KANAL 2

06.10 Meie Charly. Charly on tõeline šotlane 07.00 Chaplin ja sõbrad 07.10 Kass Oggy ja kurjad prussakad 07.35 Daltonid 08.00 Suverepor-ter 08.30 Meie aasta Siberis 09.00 Puru-nenud elud 10.00 Öökuninganna 11.00 Kodus ja võõrsil 11.30 Armastuse maitse 12.30 Suur lotokolmapäev - Rooside sõda 13.25 Saage tuttavaks. Getter Jaani 13.50 Meie Char-ly 15.00 Hubert & Staller. Am-bachi Veenus 16.00 Tüdruk nimega Elif 17.00 Armastuse maitse 18.00 Purunenud elud 19.00 Öökuninganna 20.00 Suverepor-ter 21.00 Kaks Kanget Kagu-Aasias 22.00 Mf Pimeduse rüütl-i taastulek 01.05 Mf Katsumus 03.00 Su-verepor-ter 03.50 Naistevang-la 04.35 Kliendinimekiri. Kuni üksi hakkama saan 05.20 Kaks kanget Lõuna-Ameerikas	06.05 Meie Charly. Parim ba-leriin 07.10 Kass Oggy ja kur-jad prussakad 07.35 Daltonid 08.00 Suverepor-ter 09.00 Purunenud elud 10.00 Öö-kuninganna 11.00 Kodus ja võõrsil 11.30 Armastuse mait-se 12.30 Kaks Kanget Kagu-Aa-sias 13.30 Meie pere ja muud loomad. Pidupäev 14.00 Meie Charly. Charly ja pitbull. Char-ly korraldab suure pahanduse 15.00 Hubert & Staller. Kes üt-leb A 16.00 Tüdruk nimega Elif 17.00 Armastuse maitse 18.00 Purunenud elud 19.00 Ööku-ninganna. 20.00 Suverepor-ter 21.00 Kuldvillak 21.35 Eesti naljakangelaste autahvel 22.35 Teleaasta tipphetked 00.05 Mängufilm Kampaa-ania 01.40 Mängufilm Pimeduse rüütli taastulek 04.15 Suverepor-ter 05.05 Saage tuttavaks 05.30 Hubert & Staller. Kes ütleb A	06.15 Üks eriline loomakliinik 07.10 Warneri multimaania 08.00 Top Shop 08.15 War-neri multimaania 08.40 Hea Toidu Festival - Grillfest 2016 09.40 Kuldvillak 10.10 Aedni-ku aabits 10.40 Hooaeg 11.30 Rooli võim 12.00 Eesti nal-jakangelaste autahvel 13.00 C-Komando 13.30 112 - saa-tuslik hetk 14.00 Radar 15.00 Kodutunne 16.00 Eestlased "Sajandi valitsejanna" rada-del 16.30 Meie aasta Siberis 17.00 Armastus fjordi ääres. Jää all 19.00 Roaldi nädal. Kü-lapoed 20.00 Suverepor-ter+ 20.35 Galileo 21.35 Sajandi valitsejanna. Halime otustab kõik Kösemi šehzaded hukata 23.30 Grantchester. Uus Briti detektiivisari 00.30 Mf Unusta see Sarah Marshall 02.30 Mf Kampaa-nia 03.55 112 - saa-tuslik hetk 04.20 Velveti moe-maja 05.40 Suverepor-ter+	06.15 Üks eriline loomaklii-nik 07.10 Hea Toidu Festival - Grillfest 2016 08.05 Galileo 09.00 Alvin ja koopaoravad 09.30 Heeringas Veenuse ölal 10.30 Teleaasta tipphetked 12.00 Kaks Kanget Kagu-Aa-sias 13.00 Pilvede all. Sirjel on tütardele etteheiteid. Liina saab teada, mida Maimu on tema selja taga korraldanud. Gunnar tahab oma elu muu-ta. Urmas hoiatab Albertit. Piretil on pulma-stress 14.00 Grantchester 15.00 Kliinik Al-pides 17.00 Suvi Lanzarotel 19.00 Roaldi nädal. Elu au-tismiga 20.00 Suverepor-ter+ 20.35 Suur komöödiaõhtu 22.05 Ameerika talent 23.45 Mf Saatani 01.25 Mf Unusta see Sarah Marshall 03.10 Aed-niku aabits 03.35 Kaks kanget Lõuna-Ameerikas 04.20 Vel-veti moemaja. Lendu tõustes 05.40 Suverepor-ter+	06.10 Meie Charly 07.00 Cha-plin ja sõbrad 07.10 Kass Oggy ja kurjad prussakad 07.35 Joo-nissari Daltonid 08.00 Suvere-por-ter 09.00 Purunenud elud 10.00 Öökuninganna 11.00 Kodus ja võõrsil 11.30 Armastuse maitse 12.30 Kaks kanget Lõuna-Ameerikas 13.30 Meie pere ja muud loomad 14.00 Meie Charly. Hüvasti, Charly 15.00 Hubert & Staller 16.00 Tüdruk nimega Elif 17.00 Armastuse maitse 18.00 Purune-nud elud 19.00 Öökuningan-na 20.00 Suverepor-ter 21.00 Saladused. Ema Ingliks 21.30 Meie Bullerby. Kodumaine ko-gupere-sari 22.00 Meie aasta Siberis 22.30 Siberi võmm 23.30 Kõök 00.00 Unustamat-u 00.55 Kaks Kanget Kagu-Aasias 01.55 Galileo 02.45 Suverepor-ter 03.35 Mf Saatani 04.55 Saage tuttavaks. Elina Born 05.20 Meie pere ja muud loomad 05.45 Kõök	06.10 Meie Charly. Hüvasti, Charly 07.00 Chaplin ja sõb-rad 07.10 Kass Oggy ja kurjad prussakad 07.35 Joonissari Daltonid 08.00 Suverepor-ter 09.00 Pu-runenud elud 10.00 Öökuninganna 11.00 Kodus ja võõrsil 11.30 Armastuse maitse 12.30 Radar 13.30 Meie pere ja muud loomad 14.00 Meie Charly 15.00 Hubert & Stal-ler. Must reede 16.00 Tüdruk nimega Elif 17.00 Armastuse maitse 18.00 Purunenud elud 19.00 Öökuninganna 20.00 Suverepor-ter 21.00 Saladu-sed. 21.30 Suur lotokolma-päev - Rooside sõda 22.30 Siberi võmm 23.30 Kõök 00.00 Kliendinimekiri 00.55 Dokiõhtu - Hitler. Oportunist 01.55 Siberi võmm. Ainult üks kord elus 02.45 Suverepor-ter 03.35 Must nimekiri. Leonard Caul 04.20 Rooli võim 04.45 Hooaeg 05.20 Meie pere ja muud loomad 05.45 Kõök
--	--	---	--	---	---

TV3

06.15 McStuffins 06.40 Minu väike poni 07.05 Käsna-Kal-le Kantpüks 07.30 Taevane armastus 08.30 Meisterkock 09.25 Võimalik vaid Vene-maal* 09.55 Kirgede torm 11.00 Vaprad ja ilusad 11.35 Top Shop 11.50 Naabrist pa-rem 12.50 Hitleri jälil: Jaht algab* 13.55 Sūdameasi: Ummiktee 15.00 Võimalik vaid Venemaal 15.30 Taevane armastus 16.30 Vaprad ja ilu-sad 17.00 Kirgede torm 18.05 Meisterkock 19.00 Suvised Seitsmesed 20.00 Kättemak-sukontor 21.00 Võimalik vaid Venemaal 21.30 Naša Rus-sia 22.00 Suletud uste taga 23.00 CSI kriminalistide: Krimi-nalistide efekt 00.00 Pettus: Teisik 01.00 Dr Rush: Las sul veab 02.00 Grey anatoomia: Armastusest piisab 02.50 Su-letud uste taga 03.40 Naša Russia 04.00 Võimalik vaid Vene-maal 04.35 Suvised Seits-mesed 05.25 Sūdameasi	06.15 McStuffins 06.40 Minu väike poni 07.05 Käsna-Kalle Kantpüks 07.30 Taevane armastus 08.30 Meisterkock: Meisterkoka pulm* 09.25 Naša Russia 09.55 Kirgede torm 11.00 Vaprad ja ilusad 11.35 Top Shop 11.50 Suletud uste taga:Perekonnasaladus* 12.50 CSI kriminalistid: Kriminalistide efekt 13.55 Sūdameasi: Kujuta endale ette 15.00 Naša Russia 15.30 Taevane armastu 16.30 Vaprad ja ilusad 17.00 Kirge-de torm 18.05 Meisterkock: Mehhiko müsteerium 19.00 Suvised Seitsmesed 20.00 Kät-temaksukontor 21.00 Võimalik vaid Venemaal 21.30 Exid ran-nal 23.10 Mf Minu parima sõb-ra pruut 01.00 Salemi nõiad: Tasu patu eest 02.25 Võimalik vaid Venemaal 02.55 Exid ran-nal 04.25 Võimalik vaid Vene-maal 04.50 Suvised Seitsme-sed 05.40 Sūdameasi. Kujuta endale ette	06.30 Sūdameasi: Tõus ja möön 07.25 Winxid 07.50 Käsna-Kalle Kantpüks 08.15 Minu väike poni 08.35 Winxid* 09.00 Simpsonid: Ho-meri tants 10.00 Lumekunin-ganna ja igavene talv 12.05 Me armastame Eestit 13.35 Papad Mammad 14.45 Eesti parim pagar 15.50 Mid-someri mõrvad: Timukas tuleb 18.00 Naabrist parem 1
---	--	---

KINO

MÄRJAMAA HELK
„Ring“ (USA)
31. mai kl 17, 19
„Õised sekeldused“ (USA, alla 12aastastele keelatud)
31. mai kl 21
1. juuni kl 19.15, 21.15
„Kuningas Arthur: Mõõga legend“ (USA, 3D)
1. juuni kl 17
„Särts – kosmose kangelane“ (USA joonisfilm, eesti keeles)
2. juuni kl 15, 17
4. juuni kl 15, 17
6. juuni kl 15, 17
„Lubadus“ (USA, alla 12aastastele keelatud)
2. juuni kl 19, 21.20
4. juuni kl 19, 21.20
„Superalibi“ (USA)
6. juuni kl 19, 21
7. juuni kl 17
„Pärast põrgulikke pulmi“ (Austraalia, alla 14aastastele keelatud)
7. juuni kl 19, 21

MUUSEUM

JÄRVAKANDI KLAASIMUUSEUM
Näitus “Tarbeklaasi kunstniku Pilvi Ojamaa klaastooteid aastaist 1965-1992”
Püsiväljapanek „136 aastat Järvakandi klaasitööstust”
„Tindipotid ja -pudelid Järvakandi klaasimuseumi kogudest”
Muuseum avatud K, N, R kl 11-18 L 11-15, tel 518 2610 ja 5390 4677

MAHTRA TALURAHVAMUUSEUM

Eesti Piibliseltsi koostatud näitus “Pühakiri - käsikirjast emakeelse Piibli. Reformatsioon 500”
Püsinäitus „Eesti talupoja elu 19. sajandil ja Mahtra sõda”
Muuseum avatud T-L kl 11-16

SILLAOTSA TALUMUUSEUM

Näitus „Sammudes Eesti Vabariiki”
„Velise vallavalitsuse tegemised aastatel 1918-1944 Rahvusrhiivi materjalide põhjal”
Püsinäitus „Märjamaa ja Vigala kihelkonna inimeste ning aja lugu”
Avatud E-P kl 10-17

HAGERI MUUSEUM

Näitus „Rahamaailm”
Püsinäitused „Maa-apteek”, „Kihelkonnakeskus Hageri” (fotonäitus)
Avatud T, K, N kl 11-16, tel 5648 3828 või e-post virve.õunapuu@kohila.ee

KONTSERT

Kevadõhtu koorimuusikaga. Laval August07, Kabala segakoor, Rello
Rapla kultuurikeskus, 31. mai kl 19

Hipikuningas Fantuzzi kontsert
Kuusiku Altveski, 2. juuni kl 19

Kaparock
Kohila, Tohisoo mõisapark, 3. juuni kl 14

Upslei kevadkontsert
Triinu-Taavi päevahoid (Kohila, Viljandi mnt 9),
3. juuni kl 18

XII noorte laulu- ja tantsupidu „Mina jään” tutvustav kontsert. Esinevad Rapla maakonna noorte kollektiivid
Rapla kultuurikeskus, 6. juuni kl 18

KOOLITUS/LOENG

Šabloongrafiti õpituba
Vana-Vigala rahvamaja, 2. juuni kl 15

Teadliku suhtlemise ja avaliku esinemise koolitus
Juuru rahvamaja, 3.-4. juuni kl 10

MITMESUGUST

Vestlusõhtu Antonina Kersna ja Kalju Paldisega
Esoteerika keskus (Rapla, Telliskivi 1),
31. mai kl 18

Lastekaitsepäev
Märjamaa noortekeskuse õuel, 1. juuni kl 13

„Suveraamat 2017” 1.-9. klasside õpilastele
Rapla maakonna raamatukogud,
1. juuni – 31. august

Mudilaste klubi perepäev

Rapla kultuurikeskus, 3. juuni kl 11

Sipa küla hariduselu 170

Sipa mõis, 3. juuni kl 12

Sipa perepäev

Sipa mõisa mänguväljak, 3. juuni kl 13

XXX Suviste kiigepidu

Sillaotsa talumuseumi kaasik, 3. juuni kl 14

Valgu põhikool 170. Kunagiste õpilaste ja õpetajate kokkutulek

Valgu põhikool, 3. juuni kl 16

Naiskoor Paula 50
Märjamaa rahvamaja, 3. juuni kl 16

Pillerpallipäev

Kohila Lastepark, 4. juuni kl 11

Luulelõuna: esineb Rein Veidemann

Rapla keskraamatukogu, 7. juuni kl 13

TEATER

Kogupereetendus „Saladuste puu”. Teatribuss
Juuru rahvamaja, 2. juuni kl 18

„Maskiball”. RÜGi 10 H klassi lõpulavastus

Rapla kultuurikeskus, 2. juuni kl 18

"Saunaõhtu". Valtu külateater Anderaasuke

Kaire Magus Maailm (Nadalama küla, Opi talu),
4. juuni kl 15

NÄITUS

“Loetud hetked”. Rändnäitus lugemisele pühendatud fotokonkursi põnevamatest töödest

Teemanäitus „Luiged” Ene Kanguri kogust Kehtna lasteaia ja Kehtna põhikooli laste joonistuste näitus “Minu lemmiktegelane Aino Perviku loomingus”
Kehtna raamatukogu

Ameerika Ühendriikide suursaatkonna näitus „Ameerikat kujutades” (kuni 31. mai)

Kohila Koolituskeskuse kunstikooli keraamika ja metalli huviala õpilastööde näitus (kuni 31. mai)
Kohila raamatukogu

Natalia Kuhi isikunäitus „Õine tee kahele”

Kohila Tornigalerii (Viljandi mnt 1), avatud kiriku lahtioleku aegadel või leppida kokku tel 5623 0741

Jaak Kadariku näitus “Ilmutatud ilmutused” (kodulootoas)

Maalinäitus „Eesti pühapaigad soome-ugri kunstnike pilgu läbi”
Märjamaa muusika- ja kunstikooli eelkooli maalinäitus „Meie Eestis” (lastekogus)
Märjamaa valla raamatukogu

Eino Jõesare fotonäitus “Kevad”

Eve Niinemetsa maalinäitus
Raikküla kultuurikeskus, näituse külastamiseks helistada tel 516 0783

Eesti autorite laste- ja noorteraamatute illustratsioonide konkursi näitus „Mina näen nii” (saalis)

Stuudio „Ruum & Disain” õpilaste keraamika. Juhendaja Ene Kiinvald (vitriinis)
„Suveaknad” - Tarvo Aro Meti vitraazid

(lugemissaalis)

Rapla keskraamatukogu

Lennart Lennuki mikromaailma detailjoonistuste näitus „Elu peotäies merevees”

Kultuuriklubi Baas (Rapla, Tallinna mnt 5)

Jaak Kadariku fotogrammide näitus-müük

Rapla, Pargi resto

Raplamaa laste ja noorte kujutava kunsti konkursi „Oma silmaga 2017” alapealkirjaga „Kunstimagnet” tööde näitus (kuni 9. juuni)

Rapla riigimaja fuajee

SPORT

Pikamaajooksusarja III etapp, 10 000 m
Kohila staadion, 31. mai kl 19

Tüdrukute U15 kohtumine jalgpallis: Kohila Püsimus vs JK Kuusalu Kalev

Kohila staadion, 1. juuni kl 17

Maakonna XXVI suvemängud (kergejõustik, võrkpall, sõudeergomeeter, petank, juhtkonnavõistlus)

Kohila staadion ja rannavollekeskus, 3. juuni kl 11-15

IV liiga põhja/lääne piirkonna kohtumine jalgpallis: Kohila Püsimus vs Haapsalu JK

Kohila staadion, 3. juuni kl 18

III liiga lääne piirkonna kohtumine jalgpallis: Raplamaa JK II vs Kärdlä LM

Märjamaa gümnaasiumi staadion, 3. juuni kl 19

U12 II alagrupi kohtumine jalgpallis: Raplamaa JK vs JK Loo

Kohila staadion, 4. juuni kl 11

II liiga lõuna/lääne piirkonna kohtumine jalgpallis: Raplamaa JK vs Tõrva JK

Rapla ühisgümnaasiumi staadion, 4. juuni kl 14

Balsnacki Kohila suvevolle 1. etapp

Kohila rannavollekeskus, 6. juuni kl 18

KIRIKUTEATED

EELK RAPLA MAARJA-MAGDALEENA KOGUDUS
Nelipüha armulauaga jumalateenistus, kaastegev segakoor 4. juuni kl 12

EELK JÄRVAKANDI PAULUSE KIRIK

Nelipüha armulauaga jumalateenistus
4. juuni kl 15

Ootame teateid sündmuste kohta iga nädala reedeks meiliaadressil kuulutused@sonumid.ee. Tel 489 2130. Järgmine "KUHU MINNA" ilmub 7. juuni lehes.

Luulelõunale tuleb Rein Veidemann

Kaja Tammar

Suvised luulelõunad Rapla keskraamatukogus on juba alanud. Laste- ja noortekultuuri aasta puhul oli 9. mail lava Vesiroosi gümnaasiumi noorte päralt. 6. septembril astub üles ühisgümnaasium. Vahepeal kuulame kuu esimestel kolmapäevadel tuntud kultuuriinimesi.

7. juunil on meie juures Rein Veidemann, kes on eesti kirjandusteadlane, ajakirjanik, kirjanik ja õppejõud. Viimati oli ta Tallinna Ülikooli humanitaarteaduste instituudi professor, nüüd

emeriitprofessor. Hiljuti valiti Rein Veidemann Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu juhiks. Oma elutöö võtab ta ühes intervjuus kokku järgnevalt: „Olen kakskümmend aastat saanud ülikoolides õpetada eesti kultuuri, mind on valitud kahe ülikooli, Tartu ja Tallinna ülikooli professoriks. Olen kõik see aeg kirjutanud ajalehtedele artikleid ja retsensioone, ilma et pidanuksin mõtlema, kas seda tsenseeritakse. Olen saanud olla vaba oma mõtetes ja väljenduses. Olen avaldanud 15 raamatut, mitu romaani, novelle, ilmmas on luulekogu. Olen saanud seda, millele olen rajanud oma elu mõtte - pühendada end eesti kultuuri kestmisele.” Veidemanni kultuurikriitikat iseloomustab kolleeg Veiko Märka nõnda: “Veidemanni kui autori olemuses on iga teksti kaudu avaldada

oma austust, lugupidamist ja imetlust kellegi või millegi vastu.” Rein Veidemann on rea esse- ja artiklikogumike autor: “Olla kriitik...” (1986), “Elu kesk-päev” (1986), “Mälestus Golfi hoovusest” (1993), “Ajavahe”(1996), “Kusagil Euroopas” (2001)”. Ta arutleb oma raamatutes kultuuri olemuse ja kultuurilise olemise üle: „Kultuuriline tegevus ja pakkumine on niivõrd suur, et muudab kultuuri vastuvõtjale orienteerumise raskeks. Loodavas kultuuris on seda, mis väärib kultuuri nime, ja on seda, mis kujutab endast kultuurilist asendustegevust või harrastust. Piirid on üsna hajusad eriti dokumentaal-, eluloolise kirjanduse ja vanas mõistes päris kirjanduse vahel. Algupäraseid raamatuid ilmub igal nädalal kümme-kond ja valiku tegemine on muutunud

üha raskemaks.“ Need teemad leiavad käsitlemist teostes: „Isiku tunnistus“ (2006), „Tuikav tekst“ (2006), „Eksistentsiaalne Eesti“ (2010), „Must valgel“ (2011), „Kriitikakunst“ (2000). Veel teoseid: debüütromaan „Lastekodu“ (2003), romaan „Tund enne igavikku“ (2012), novellikogu „Arkaadia öö“ (2014), „Lausungid ja pausid“ (2016), „101 Eesti kirjandusteost“ (2011), „Sada hetke eesti luules“ (2016). Lisaks loetletule on kultuuriloo professori sulest ilmunud hulgaliselt artikleid, sõnavõtte ja arvamusi, millele tuleb pidevalt lisa. 7. juuni luulelõunal Rapla raamatukogus tulevad Rein Veidemanni arvukast loomingust eeldatavalt kõneks ja lugemiseks kõige uuemad, eelmise aasta raamatud „Sada hetke eesti luules” ning „Lausungid ja pausid”.

Siiras kaastunne
Ennule, Heljele ja Ainile
peredega
kalli abikaasa ja õe

AET LIIMETSA

kaotuse puhul.

Annika perega

Südamlik kaastunne
Diana Tihametsale
ISA
kaotuse puhul

Rapla Täiskasvanute
Gümnaasiumi koolipere

Armas Kurmet!
Avaldame siirast
kaastunnet
ISA
kaotuse puhul.

RVG 24. lend

*Olgu koit sul küünlatuleks,
õhtulambiks ehajoon.
Olgu vaikne tuulekohin
unelauluks sinule...*

Südamlik kaastunne
Ain Vilibertile
perekonnaga
kalli õe

AET LIIMETSA

surma puhul.

Reet ja Rein laste
peredega

*Meid varitseb surm, on tuld, mis ohvreid nõuab
ja vapramaid riisub vaprate seast.
Nüüd andkem sel au, kes surma rüppe langend
ja läikivad kiivrid me tõstame peast...
See mullavaiba all nüüd rahu puhaku,
kel võitlemine viimne lõppenud ju.
Hüüd julgustab meid tunnil tähtsamal –
Kõik Jumala auks, abiks ligemal!*

Mälestame head töökaaslast ja sõpra

VELJO HOLMI.

Kaastunne lähedastele.

Märjamaa Päästekomando

Sügav kaastunne kõigile
lähedastele

VELJO HOLMI

kaotuse puhul.

Klassikaaslased
Lipa kooli päevilt

Avaldame kaastunnet
Aime Holmile perega
abikaasa ja isa

VELJO HOLMI

kaotuse puhul.

Hillar, Marje, Trügve,
Rain, Reet ja Endel

*Ei aeg ühiseid rõõme
ja muresid mata,
vaid kaunimad ajad
meelde jätab...*

Siiras kaastunne
Aimele ja tema perele
kalli abikaasa, isa ja vanaisa

VELJO HOLMI

kaotuse puhul.

Töökaaslased juurdelõikusest

*End kaitseinglina
su seljataha seab,
jättes mälestustesse
palju head...*

Siiras kaastunne
sinu perele, Kurmet,

ISA

kaotuse puhul.

Kaitseliidu Rapla maleva
saalihoki naiskond

*Ei enam kõndimas
Sind teel,
su hääle me kõrvus
kõlab veel.
Ei enam naeratust Su suul,
nüüd tasa leinas nutab
tuul...*

Mälestame
VELJO HOLMI
ja avaldame siirast
kaastunnet omastele.

Anne, Ago, Ave, Alar,
Ragne ja Allar peredega

Sügav kaastunne omastele

VELJO HOLMI

surma puhul.

Mälestavad endised
töökaaslased perekond
Pihlakas, Salu ja Roosvalt

Südamlik kaastunne
Aimele ja poegadele
peredega
kalli abikaasa ja isa
VELJO HOLMI
kaotuse puhul.

Tiit, Aino ja Ülle perega

Siiras kaastunne Dianale
kalli isa
IVAR TIHAMETSA
kaotuse puhul.

12.a klassikaaslased ja
klassijuhataja

*Olgu koit Sulle küünlatuleks,
õhtulambiks ehajoon,
päike paitagu Su kalmu,
kuu ja tähed valvaku...*

VELJO HOLM
27. XI 1961 – 24. V 2017

Südamlik kaastunne Aimele,
Kristo, Kalmeri ning Kurmeti
peredele kalli abikaasa, isa
ja vanaisa kaotuse puhul.

Onud ja tädid peredega
Pärdi-Adult

*Mis tulema peab -
see tuleb.
Kel saab otsa aeg -
see läheb.
Minnes võtab ta
lambist tule
ja süütab taevasse tähe ...*

Teatame sügava
kurbusega,
et on lahkunud kallis isa,
äi, papa, vanavanaisa

MATTI MIKLAS
24. VII 1942 – 15. V 2017

Leinavad poeg ja
tütar perega

*Ei tulek ega minek
pole meie endi teha,
vaid see,
mis sinna vahele jääb,
ja see on elavate mälestada...*

Mälestame abivalmis ja
toredat naabrimeest

VELJO HOLMI.

Sügav kaastunne Aimele,
Kurmetile, Kalmerile ning
Kristole perega.

Perekond Saanküll

Avaldame kaastunnet
lähedastele
VELJO HOLMI
surma puhul.

Rapla
vabatahtlik pääste

*Olgu vaikne tuulekohin
unelauluks Sinule...*

Head sõpra ja sugulast

MATTI MIKLAST

mälestavad Helmi, Malle
ja Kalju pere.
Avaldame kaastunnet lastele
ja lastelastele.

*Soe kevadtuul
võttis Sul käest,
viis sinna,
kust tagasi ei tulda....*

MATTI MIKLAS

Leinas mälestame ja
avaldame kaastunnet
lähedastele.

Lea ja Raivo

Avaldame sügavat
kaastunnet Elle Rannale
VENNA ja
Siiri Nurmsalule
ONU surma puhul.
Kolleegid Baltic
Restaurants Estonia AS-ist

Kulla Merike ja Aivar
perega! Meie südamlik
kaastunne teile kalli poja
LAURI METSNIIDU
kaotuse puhul.
Koidula, Jaak,
Kristel, Jaanis

*Mis tulema peab,
see tuleb,
kel otsa saab aeg,
see läheb.
Minnes võtab ta
lambist tule
ja süütab taevasse tähe...*

Siiras kaastunne
perekonnale

VELJO HOLMI

surma puhul.

Silvi, Aino, Jaan, Ave,
Taimi, Peep, Anne perega

Avaldame kaastunnet
kalli
abikaasa, isa ja vanaisa

HELMO SARJASE

ootamatu kaotuse
puhul.
Siiras kaastunne
kõigile omastele.

Jüri, Õie, Eve ja
Ivo peredega

Siiras kaastunne Kirstina
Veinbergile kalli

EMA

kaotuse puhul.

Töökaaslased
Järvakandi Grossist

Südamlik kaastunne
Ennule, Ainile ja Heljele
lähedastega
kalli

AET LIIMETSA

kaotuse puhul.

Fjodor, Raino, Reimo ja
Riivo peredega

Avaldame kaastunnet
Aime Holmile

ABIKAASA

kaotuse puhul.

Violante Mööbel OÜ

Kallis Aivar perega!
Oleme mõtetes teiega,
kui jätate hüvasti armsa poja

LAURIGA.

Klassikaaslased
Ühisgümnaasiumist

PRIIMO METS

OÜ Priimo Mets ostab:

- metsakinnistuid,
- kasvavat metsa,
- kasepakku, okaspuu palki,
- paberipuitu, küttepuid,
- võsa hakkeks.

Pakub:

- saematerjali,
- metsaveoteenust.
- kase küttepindu ja kase kütteklotse bigbag kottides

Tel. 506 9966; 489 0696
E-post priimo.mets@priimo.ee

Metsakinnistute ja raide ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud).
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel.

Tel 525 9788, harry@grundar.ee
faks 443 0376, Tehnika 15, Paikuse

Warmeston OÜ on puitpelleteid tootev ettevõte. Ettevõttele kuulub kaks tehas, üks Võrumaal Järveres ja teine Raplamaal Purilas. Purila tehas toodab pelleteid nii koduturule kui ka Eestist välja. Purila tehases töötab 18 inimest.

Purila tehas otsib oma kollektiivi

TEHASE OPERAATORIT

Tööülesanded:

- tootmisliini erinevate sõlmede käitamine,
- tööga seotud aruandlus,
- vajalike toorme- ja toodanguproovide tegemine,
- vajadusel mehaanikute aitamine.

Nõudmised kandidaadile:

- kohusetundlikkus,
- korrektsus,
- arvuti kasutamise oskus.

Info:

Töökoht asub Raplamaal, Purilas.

Väljaõpe kohapeal.

Töö toimub 12tunnistes vahetustes ja ka öistes vahetustes.

Täpsem info argo.tonuri@warmeston.ee

WARMESTON

Sakala Linnukasvatus müüb laupäeval, 3. juunil värvilisi ja ka pruune juunis munemist alustavaid noorkanu ja kukki hinnaga 6 € järgmistes Raplamaa bussipeatustes:

9.30 Eidapere, 9.45 Lokuta, 10 Järvakandi, 10.30 Valgu, 11 Kivi-Vigala, 11.15 Vana-Vigala, 11.30 Märjamaa kirik, 11.45 Vaimõisa, 12.15 Varbola, 12.30 Kodila, 12.40 Rabivere, 13 Hageri, 13.15 Kohila turg, 13.25 Lohu, 13.35 Hagudi, 13.50 Juuru, 14.10 Kaiu, 14.40 Rapla turg, 15 Kaerepere, 15.10 Keava, 15.20 Kehtna, 15.35 Lelle, 15.50 Kärü.

Info tel 537 41711 ja 506 8501
www.kanad.ee

Rapla Vallavolikogu 25.05.2017 otsusega nr 31 võeti vastu Rapla linnas Alu tee 16a ja 16b kinnistute **DETAILPLANEERING**. Planeeringu eesmärk on ca 0,7 ha suurusel planeeringualal kahe paariselamu ja ühe ridaelamu ehitusõiguse sätestamine, kinnistute piiride muutmise, juurdepääsude, liikluskorralduse ja muude detailplaneeringu ülesannete lahendamine. Detailplaneeringuga tehakse üldplaneeringu muutmise ettepanek maakasutuse juhtotstarbe osas.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub Rapla valla kodulehel (<http://rapla.kovtp.ee/> avalik-valjapanek) ja Rapla Vallavalitsuse fuajees 14.06.2017 kuni 12.07.2017.

Vigala valla Kivi-Vigala ja Vana-Vigala Põhikool kuulutavad välja KONKURSI

VENE KEELE ÕPETAJA

ametikoha täitmiseks alates 1. septembrist 2017 (tööleasumisega 16. august).

Vigala valla põhikoolid asuvad teineteisest 12 km kaugusel. Töökoormus mõlemas koolis on 13 tundi nädalas, kokku nädala koormus 26 tundi.

Vana-Vigala Põhikool ootab lisaks oma meeskonda

- EESTI KEELE ÕPETAJAT – 18 tundi
- BIOLOOGIAÕPETAJAT – 6 tundi
- KÄSITÖÖ JA KODUNDUSE ÕPETAJAT – 7 tundi
- KEHALISE KASVATUSE ÕPETAJAT – 12 tundi
- INGLISE KEELE ÕPETAJAT – 6 tundi

Kivi-Vigala Põhikool ootab lisaks oma meeskonda

- BIOLOOGIA, GEOGRAAFIA JA LOODUSÕPETUSE ÕPETAJAT – 12 tundi

Avaldus, CV ning kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide koopiad esitada hiljemalt 9. juuniks
kivikool50@gmail.com või vigala.pohikool@gmail.com

Täiendav info:

Kivi-Vigala Põhikooli direktor Kristine Niit, tel 518 5261,
Vana-Vigala Põhikooli direktor Margit Liira tel 5330 5966

RAPLA KÜTTEKONTOR

MÜÜB LÖHUTUD LEPA KÜTTEPUID (25-60 cm, ka võrkkotis).
Müüme ka PUIDUBRIKETTI.

Hinnad soodsad!
Tel 516 6305

Maikuus PVC aknad PARIMA hinnaga!

Rapla Viljandi mnt.19

Amves

489 7306

- Ostame METSAKINNISTUID, ka raiutud ja hüpoteegiga
- Ostame PÖLLUMAAD

Küsi hinda! Teeme pakkumise!

Lai 10, 80010 Pärnu
Tel 447 7900, 528 5263
Faks 447 7903, metsagrupp@hotmail.ee

RAPLA *Tree Radio* 91,3 MHz KUTSUB:

2. JUUNIL
TÜRI LAULUVÄLJAKUL
ALGUSEGA 20:00

SUVE AVAVAD EESTI PARIMAD!

TERMINAATOR
SHANON
PATUNE POOL
RENATE
LENNY LAVIDA

PEALE ARTISTE ÖÖDISKO *Tree* DJ-DEGA

ÕHTUT JUHIB SULO SÄRKINEN

- AVATUD LASTE ALA KOOS BATUUTIDEGA
- ERINEVAD ATRAKTSOONID
- AUHINNAMÄNGUD!

PILETID **EELMÜÜGIST KUNI 10.04 10€** // **KUNI 1.06 12€**
PEOPÄEVAL JA KOHAPEALT 15€
EELMÜÜK PILETILEVI MÜÜGIKOHTADES JA TÜRI KULTUURIMAJAS
LISAINFO: WWW.TRE.EE / TREERADIO / TREEVENTS

Looduskivist köögitasapinnad, trepiastmed, aknalauad, väliköögitasapinnad, teenindusletid, kamina detailid, kivist erilahendused.

Võta julgesti ühendust ja leiame parima lahenduse!

Tel 5699 2542
info@grandecor.ee
www.grandecor.ee

GRANDECOR
EKSKLUSIIVSED LOODUSKIVI TOOTED

Hea METSAOMANIK!

OSTAME: kasvavat metsa, metsamaad, palki ja paberipuitu, küttepuitu ja võsa-raiejäätmeid.

Metsä

Metsä Forest Eesti AS

Tel: 5148238, 5038777
e-mail: eesti@metsagroup.com

Raplamaa tootjate kauplus

Tallinna mnt 23
T-R kella 10-18 ja L kella 10-14

Tel 5788 0357,
e-post: raplamaatoode@gmail.com
Koduleht: www.raplamaatoode.ee
Eelista Raplamaist!

OSTAB

- metsakinnistuid
- hüpoteegiga ja läbiraiutud kinnistuid

Tel 511 0415, 517 9866, 489 4055. www.landeker.ee

MISKIT MUUUUUUD

LOODUS-
LIKUD
"PIIMA-
ANDJAD"

USJAS TÄHT
KOMPUUTER
OHMU-
VÕITU

ELLE KULL
PIIMA OLEK
VASTAVALT
SEISMIS-
ASTMELE

MINEI
(hobusele)
METALL ja
selle
RUIGAMLIK
VARIANT

VIGA (ingl k)
RHODE
ISLAND
NÄITLEJA
(in+n)

OTSIA
TARTU EMA-
JÕE KOOL
KOHILA
"OSARIK"

KUULUS
JÄÄKARU
PROUA PÕLD
KUUM
ALKOJOOK

KAITSE-
POLITSEI
VALD
IDA-VIRUS

HEA HAIS
SÜGAVALT
URBANI-
SEERUMATA
TÜÜP

...ITEET
(haruldus)
IMAGINAAR-
VOKAAL-
SOOLO

VIBRAHELI
PIIMA
LAHKU-
LÕUJA
VEENDUMUS

NEED, KES
ARVAVAD
AKTUAALNE
KAAMERA

TOAVÄLINE
ALA

JOOD

IRIDIUM

ANU KAAL
OMADEGA ...
(taas järjel)

ELL
KOERA
LEMMIK-
FRAAS

RAMMITAV
TEIVAS
SIIDIUSI
PÕHITOIDU-
PUU

TIHE
METS
...PIIM
(sünnitus-
järgne)

EI OLE
KOOS
TÜLISID
MITTE ALL

KIRE-
SÕLTLANE
ID EST
...LIPS

TÜÜTU
SÕNAVÕTT
JÜRGEN
VEPERI
TÖÖVÕTE

PIIRITS
SISSE
TÕMBAMATA

INIMESTE
PESITSUS-
PAIK
AUTO-
MARK

VILJA
(möödnõus)
TASANDA-
MISE RIIST
VIVIAN

URMAS
ALENDER
KOMPONENT

KINNISUI
(rääkides)
TELELEGEND
PEPU-
KARISTUS

EKS-
TELENÄGU
LEHM
(hellitlevalt)
UNO AAS

KUSTI ÕDE
VÕMMU-
OHTLIK ALA
I.

ANTS TAEI
DISKOR
LEIDA
LAIUS

MILLELEGI
VASTU-
VÕTLIK
MI

TUNTUD
PIIMAJOODIK
ja tema
NÄISVANEM

LÕPP
PEHME
KOHT TUMAL
MAAL

TÕHH
VARGAMÄE
ANDRESE
KÜLJELU

ESSESS
EHEDA TEM-
PERATUU-
RIGA PIIM
TEISE EEST

JA

EDEV
TEADMISTE
OMANDA-
MISE TÕRGE
... MARX

E-RIIGI MAA-
ASULA
VALD
HARJUS
3.

LÕBUSALT
NOKKIMA
NIMI
(inglise k)

KÄRNA ÄRNI

SELLISEL
KUULU EI
TASU PÕR-
SAST OSTA
PEE

MEETER
SIK-...
AKTSIA-
SELS
ÜMBRITSEJA

KRIIPSU-
TÄHT
HAPNIK

FOSFOR
ja RÄNI
N-PÄEVAD
PESU-
VAHEND

MERI
(inglise k)
EESTI ELU
PEPULAKS

EL LAENGU-
GA AATOM
HUMORIST
UMBES
NAISSIGA

METROO
KÕIGEST
VÄEST, IGA
HINNAGA

NAISVANEMA
KAASABIL
MANUSTA-
TAV TOITEV
VEDELIK

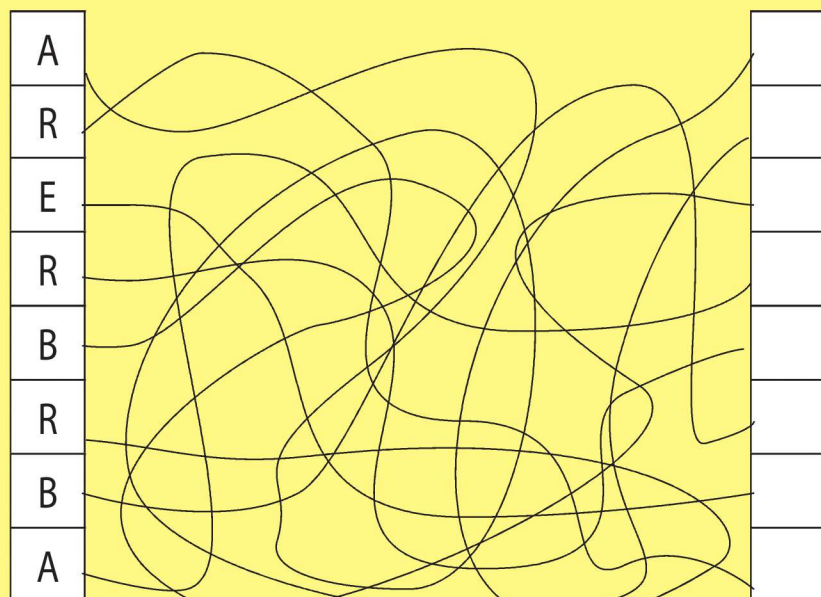
Häh, loll, kes ennast lüpsa laseb!
Vaadake mind – mina näiteks
.....!!!!

* Juuni on piimakuu

Koostas: Aivi Meister

LEIA TÄHELE OMA KOHT

KOTI VÕITIS LAURA-LIISA JÜRILOO
EELMISE MÕISTATUSE VASTUS OLI „KLAVER“

AUHINNAKS

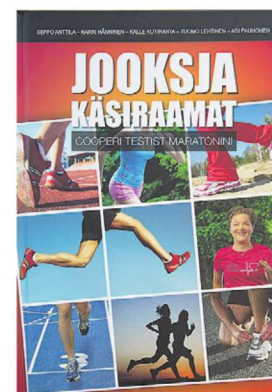

ÕIGESTI VASTASID:
MARTA MÄEVÄLJA
LISANN TERRAS
ARON TERRAS
ROLAND KLAAS
ERKI ÜTSMÜTS
LINDA MÄGI
LAURA-LIISA JÜRILOO
TRIINE TOMINGAS
EVALIISA POOLA
HEGERT AASA
HENDRIK AASA
HELIISA AASA
SUSANNA LIISA KUUSEÕIS
HANS ALBERT KUUSEÕIS
KRISTOFER ERIC KUUSEÕIS
ROBIN KAIS
STEN ERIK EHALA
LIISA PATA
RAUL PATA
LISANNA ALLIKA
MAILIS RAIDMA
BERIT LIIMANN
KÄROLIIS HIIETAM
KERLI HIIETAM
HELINA BAKAJEV

Kõikide õigesti vastanute vahel loosi-
me välja "Jooksja käsiraamatu".

Saada ristsõna vastus hiljemalt 5. juuniks e-postile:
kuulutused@sonumid.ee (märksõnaga "täiskasvanute
ristsõna" või "lasteristsõna") või Raplamaa Sõnumite
toimetuse aadressil Viljandi mnt 6, Rapla 79511. NB!
Loosimises osalevad ainult märksõnaga vastused.
Auhinnad saab kätte toimetusest kahe nädala jook-
sul.

24. mail ilmunud suure ristsõna vastus on
„TAGANT GÜMNAASIUM, EEST MUUSEUM“
Talupoe kinkekaardi võitis **TRIINU TAMBERG**

TÄISKASVANUTE RISTSÕNA VASTUSE KUPONG

Vastus

Nimi

LASTE RISTSÕNA
VASTUSE KUPONG

VASTUS

NIMI

Magushapud maitseed ja meeldivad kohtumised rabarberifestivalil

Märjamaa vallas asuv Luhtre turismitalu korraldas möödunud laupäeval, 27. mail oma taluhoovil rabarberifestivali, kus pakuti lisaks magushapukale söögipoolisele tore-dat seltskonda ning niisama mõnusat äraolemist.

Stina Andok

Hommikul kella 11 ajal, kui festival algama pidi, tervitasid Luhtre taluõuel üksnes omanike ja töötajate naeratavad näod. Avar õu oli alles küllastajate ootuses, kuid seda mõnusam oli aegamisi inimeste ja väga laias valikus erinevate rabarberitoodetega tutvuda. Hommikused vihmapiilved olid selleks ajaks juba taandunud ja soe päike piilus pilve vahelt välja.

Rabarberifestival kujutas endast Luhtre turismitalu hoovis pigem õdusat taluõuekohvikut. Pikale lauale oli mahutatud kõik see, mida üks inimene võiks rabarberist valmistada. Kusjuures ükski roog ei valminud eelnevalt välja otsitud retsepti järgi, vaid olid pererahva enda looming. Vaieldamatult kõige silmatorkavam oli kaunis rabarberitort, kuid valikus olid ka beseekook, rabarberikorvikeseid ja -kommid, kreem, mahl, kringel ja rabarberimoos erinevate lisanditega. Magusa ja hapu tasakaalustamiseks pakuti ka ribi ja vorsti. Pärnumaalt oli üks tegus perekond tulnud kuivatatud rabarberi ja pihlakamarjadega kaupleva ning oma laua olid püsti seadnud ka TEA Kirjastuse raamatute müüjad.

„Algul ei saa vedama, pärast ei saa pidama,“ teatas Luhtre talu perenaine Marje Schmidt mulle alguses. Luhtre taluõuel on kohvikutepäevi olnud aastate jooksul väga palju. Oli üks suvine hooaeg, mil Luhtre kohvik ootas külalisi suisa igal pühapäeval. Külaliste puuduse üle pererahvas ei kurda, Pärnu maanteele üles

Pikale lauale oli mahutatud kõik see, mida üks inimene võiks rabarberist valmistada.

Fotod: STINA ANDOK

Tordiloosi võitjale, festivali kõige eakamale külalisele andis kauni rabarberitordi üle Luhtre talu perenaine Marje Schmidt.

pandud sildid meelitavad alati teelisi nii lähemalt kui ka kaugemalt läbi sõitma. Sel suvel päris iga nädal kohvitas ja maiustamas käia ei saa, kuid huvi kohvikupidamise vastu on pererahval endiselt suur.

Otsus teha kohvikupäev sündis enne kui idee viia see läbi rabarberifestivalina. Vestluse käigus tunnistas perenaine, et üks tema meelistelesaateid

on ETV-s näidatav „Islandi taluköök“, mille ühes saates oli samuti teemaks rabarberifestival. „Seal oli hästi väike festival mõne müüjaga ja nii mõtlesimegi, et miks mitte ise ka korraldada. Ikka huvitavam kui niisama kohvik,“ kirjeldas Schmidt.

Tund aega pärast värvate avamist, keskpäeval, sõitis Luhtre taluhoovi väike buss,

Kõik festivalil pakutud road valmisid pererahva enda retseptide järgi.

mis tõi kohale terve seltskonna pensionäre. Kümme-kon-na inimesega seltskond sõi kõhu täis ja võttis aega, et tutvuda Luhtre talu muuseumi, käsitööpoe, ruumide ja välitraktsioonidega. Luhtre taluõu ei ole mitte üksnes hea lõõgastumispai, vaid seal leidub palju võimalusi aktiivseks tegevuseks. Ka festivalipäeval võisid huvilised

avastada pallimänguplatse, viburada, loodusrada, kasta varbaid välibasseinis või võtta hoog sisse kiigel.

Esialgset vaikusust sai tunde möödudes rahulik sagin ning tundus, et perenaise algul öeldud sõnad hakkasid teoks saama. Hoovi sõitis üha uusi autosid, enamik saabujatest olid perekonnad. Kaasa oli võetud nii lapsi kui ka koeri.

Kasutasin head juhust, sead-sin end päikese kätte istuma, maitseisin pisut ribi ja natuke torti ning uurisin talupere käest nende tegemiste kohta. Selgus, et aktiivsed, rõõmsameelsed ja motiveeritud ei ole sugugi mitte ainult talu perenaine ja peremes. Oma panuse tegusate käte ja meeldiva seltskonna näol andsid nii perenaise 89-aastane ema kui ka talus töötav tütar.

Kohapeal hõrgutiste maitsemise kõrval sai iga soovija endale head ja paremat ka kaasa osta. Ühel õnnelikul oli aga võimalus suisa terve tort endale maiustamiseks saada. Nimelt oli igal festivalikülalisel võimalik osaleda suures loosis, mille peavõit oli seesama kaunis rabarberitort, mida juba festivalil maitsta sai. Selleks tuli märkida sedelile enda proovitud rabarberitoode, seda kiita või laita ning lisada oma nimi.

Umbes kella kahe paiku päeval võttis ühe noore külastaja õnnelik käsi välja sedeli, mis kuulutas tordiloosi võitjaks festivali kõige eakama, 92-aastase külalise. Vanaproua loosiõnne üle rõõmustades lahkusin pärast märkamatult möödunud kolme tundi, kuigi näis, et festival alles hakkas tasapisi tuure koguma.

ISSN 2228-1886

RAPLAMAASõnumid

Rapla 79511, Viljandi mnt 6, tel 489 2133, 5567 3260
Tellimine, reklaam ja kuulutused 489 2130, 5551 1084
faks 489 2135, e-post: info@sonumid.ee,
kodulehekülg: www.sonumid.ee

Peatoimetaja: Tõnis Tõnisson
Tegevtoimetaja: Inge Põlma (489 2244)
Ajakirjanikud: Siim Jõgis (489 2132), Mariliis Vest (489 2137), Stina Andok, Katri Reinsalu (489 2246), Helerin Värnen (489 2132), Haldi Ellam
Tehnilise toimetuse juhataja: Siim Solman (489 2138)
Kujundaja: Ulvi Blande (489 2138)
Keeletoimetaja: Liivi Jegorov (489 2138)
Reklaamitoimetuse juht: Ulvi Salumäe (489 2130). **Reklaamijuht:** Kadri Paju (489 2130)
Raamatupidaja: Juulija Kuum (489 2133)

Toimetusel on õigus kirju ja kaastõid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastõid ei tagastata ega retsenseerita. Honoreeritakse tellitud kaastõid. Raplamaa Sõnumeid on võimalik tellida Eesti Posti sidejaoskondadest, raamatukogudest, toimetuse reklaamiosakonnast ja internetis Raplamaa Sõnumite koduleheküljel. Toimetust võtab vastu ka telefonitsi esitatud tellimusi. Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt tööpäeviti 8.30 - 17 Viljandi mnt 6, Rapla. Tel 489 2130, faks 489 2135.

Väljaandja: OÜ Nädaline. **Trükk AS Printall.** Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse: pn@eal.ee või tel 646 3363